

CLoboc ex fluentione nra. remotiēs asperitatem vocis: et auccidinem. **B.** dragagāti. **z.** gūni arabici amigdala- rum dulciū: amili: semis cucumeris. **añ.** **iii.** semis cironio- rum: liquiritie: semis citrulloꝝ. **añ.** **3.** **iv.** penidiarum. **z.** **iv.** Confice cum melle colato.

CAliud ex iuentōe nra. **B.** ficiūm pīguū siccāꝝ: carniū dactiloꝝ. **añ.** **z.** **i.** calamēti siccī. **z.** **5.** dragagāti: cubebe. **añ.** **3.** **z.** **5.** Confice cum melle colato.

CIsaac israelira. Lōfectio pillulaꝝ de croco ɔferētiꝝ cū vītute dei asperitatiꝝ: et aucedini vocis ex friditate. **B.** croci. **5.** **iv.** cubebe. **z.** **i.** **5.** succi ligritie: colibani. **añ.** **3.** **i.** Sac pillulas cū rob: et sint pillule magne: et teneat vnā sub lingua: et glutiat saliuam eius: et est expertū bonum.

CIsaac eben amaran. Medicamē ɔferēs dolozī gule: et asperitatiꝝ: et aucedini expertū. **B.** croci: myrrē bone pi peris albi. **añ.** **aur.** **i.** passulaꝝ enucleataꝝ: dragagāti albi. **añ.** **aur.** **iv.** amigdalāꝝ dulciū mundataꝝ aur. **vi.** Tere oia et ɔfice cū melle colato: et recōde in vase vitreo. Dosis eius est sic auellana. i. teneat sub lingua.

CSabor. Lōfectio medicamē ɔferētis aucedini vo- cis pp cāz calām: et dolori q̄ ē lacerto vocis: et remouet vīlationē: et sedat sitim. **B.** gūni arabici: dragagāti: se- semis cucumeris. **añ.** **3.** **i.** succi ligritie: amili: ordeacci vī fru- mēti. **añ.** **3.** **v.** Tere et ɔfice cū meibureg vel cū mucillagi- ne semis cironioꝝ: et psilū. Et fac formas similes aquella- nis: et accipiat lambendo mane: et sero.

CDemocritus. Medicamē ɔferēs abscissiōi vocis a ca- liditate: et sedat sitim. **B.** semis cucumeris mundati. **z.** **vi.** succi ligritie. **z.** **vii.** semis portulace. **z.** **i.** Lōfice cū albumie trociscos: et teneat mane et sero. i. sub lingua.

CIncipit summa secunda de medicinis egritudinū pulmonis: et primo de astmate.

Sma quandoq; cōtin

git pppter cām c̄ ei: in ipso pulmone. et p- tibus ei: et q̄nq; pppter fluentiā ad ipm a cerebro: et p̄tibꝝ capitis: q̄nq; pp̄tate ipfꝝ cū alys mēbris. Et ɔtigēs cā pulmo-

nis q̄nq; cōdicat ei torax: et occupatōe: et cō- patiū in alterutru: et tue pp̄te cū sepelit pulmo in torace eadē occupatione cōclusi: et ē illud qđ ē suspectū: et timoro- sum: pereut. n. plurimi subita p̄focatōe: et iterdu q̄si p̄foca

ti spumas emittū: et turget eoꝝ facies: et liner: et oculi qua si foras p̄minent: et q̄nq; ē pp̄ impedimentū in ipso pulmōe t̄ptibus eius tantū. **E**st at egritudo hec senibꝝ familia- ris: et nō sanat in eis. Pueris vō ēt accedit: vez: q̄nq; sanat ī eis ī p̄mutatōe etatis eoꝝ: et iūnenibꝝ raro tollit: et q̄nq; ī eis ī eo senescit. Mulieribꝝ vō nō sepe accedit: et citius sa- nat in eis q̄ ī masculis. Contingit at ī hyeme et maxie ī fi- ne hyemis ī plurimū: et ɔtinges ī estate est prauū: et mul- tiplicat ī locis humidis: et ī antris et cauernis: et testudibꝝ. Est ēt familiaris his q̄ metalica operant: et mineralia: et q̄ vñnt odore sulfuris: et colophonie: et picis: et q̄ exercent ar- tes plumbeas: q̄ cōflat argētū vinū. Et curant q̄nq; p̄ elō- gatōs ab ipsis. **D**istinguēdū at ī spēbꝝ asinatis hoc mō. aut xelusa ī pulmone ipso: et cauernis: et meatibꝝ spūs: et est illud qđ est fū plūmū. Tūc eius cura ē. v. res. Prima ē cō- mensuratio regimis in ḡnibꝝ rep. ser. Scda est adequatio mēci eius. Tertia est subtractio ei. Quarta ē diuersio ei. Quinta est correctio accidentium.

Primam qđē rē ɔplēt mēsuratōes regimis ei: p̄mo locenf pp̄e in aere t̄pato declinatē ad siccitatē

teris: et id qđ est secundū plurimū etiātē cū coctis: aut iera: et pillulis de agarico: et pillulis de colloquintida: qua-

rum permissionem scribemus post talys. Et si nō fuerit

mēti obediens: faciemus clisteria precedere purgatio-

sint boni chimi. et sint q̄ ventrē lubricum faciant: sic aq̄ or- dei: et pp̄ie aq̄ cīce p̄ cu amigdalis amaris: et aq̄ ordei cui- me: iloto aut fenugreco. Danda ēt sūt iuseula ex maluis cu amigdalā aut ex crisolocāna: aut bleta. Deide puenicn dū est ad vitella sorbilā: et ad carnes teneras: et sūt pp̄e ex aialibꝝ carnes leporis: et caprioloꝝ: et carnes algacel: et vul- pis et hericy: et cerui et filii. Et ex volatibꝝ carnes pulloꝝ gallinaꝝ et perdicū et similiū. Et pulmōes aīaliū sūt mira- biles ei: et pp̄ie vulpis: et hericy. Panis vō quo vtū sit coctus hñis semia: pp̄e sic anisuz: ciminū: fenicul: nigella: cartam: nasturciū: et silia. Expisibꝝ ytanc p̄fisibꝝ s̄q̄no- sis et petrosis: et aglibꝝ. Et saturitas ēt eis mala. Potus aut eoꝝ sit vīnū subtile antiquū pauce q̄statis: et vīnū dulce est amicū eis ɔfortatū cū aliquo ex subtilatiū: et hydro- uel est eis potus bon: et por̄ supra cibū ēt eis malus: q̄re oꝝ vt expectet supra cibū diu: deide bibat p̄az hora post horā. Utent aut repletionē et nauisam: imo si accidat vo- mitu expellas: rex bono regimie est vt eis sp̄ assidue ēt vē- tris lubricitas cū eis q̄ sint sic ius galli antiquū cū medulla carthami: et aq̄ volubil: et sicle: et pp̄e administrata aīlīos cibos: et ɔferunt ad hoc carnes cōdite salite et oua tarachi.

Si at cū bis nā nō leniā: admīstre aq̄ ordei cocta cū modico euforby p̄az post p̄az: est. n. iūamenti sublimis: aut aq̄ ordei cū puluere ireos: aut aq̄ decoctōis epithymī cū rob aut melle: aut decoctio ficū cū ireos: aut cū basce aut calafito: aut decoctio calamēti cū melle: aut ysopi cū rob: aut passulaꝝ et fenugreco cū melle origani persici. De coctio cū aq̄ ordei est mirabilis: et pp̄e cū melle: et filī praf- fū: et radicū rafani et similiū. Utet sōnū supra cibū: et par- cident sōnū: et iaceat ī domo lucida: et mod̄ sit accubit: vt videant̄ poti⁹ sedere: q̄ iacere. Sedendo. n. melius q̄ ia- cendo respīrat. Iacēdo aut difficulter. Exercitari aut op̄s cū gradatōe extardo ad velocē: ex paruo ad magniū: et q̄- liscūq; fuerit in ieūiūo. Et exercitatio per loca declinatā: et arenaſ ɔfert: et filī currere p̄ ea iterdu iūuat: et vebi p̄ ma- re: et nō multū: ne vītū defatiget: et filī duci de loco ad lo- cum lecto pensiliū. Exercitia autem ḡnimi iocunda con- ferunt eis.

Scda rē ɔplēt administratōes medicamētū morbi ma- teriā carminatiū: et maturatiū: et aggregatiū ī se hūectatio- nē: et subtilatiōe: et cōfisiōne vt cadat maturatō ī corp̄ māe integra. Quare vitāda sūt subtilitātē et icidētia pure: et p̄no- cantia ne excludat: et separat̄ subtile a grossō et nō ampli- recipiat curā. Ex vere at maturatibꝝ est ius galli antiquū p̄parati fīm arte: et oximel s̄gliticū cū aq̄ passulaꝝ: et ēt su- ripus de ysopo: et decoctio de ysopo: et sirup⁹ recipiēs pas- sulaꝝ enucleataꝝ: et fenugreco p̄tes eq̄les. q̄nī ē iūamētū valde: et sirup⁹ de prassio et talia quoꝝ narratōs faciem⁹ p̄. Et inungant̄ pectora eoꝝ: ɔfricado fricatōe ɔueniēti vel vebemēti cū oleo de keiri: et pp̄e citrina: et tanetino olo: et ca- momillino: aut laurino tepidis: supponēdo eis lanas ysopi calidas. Et ex vīctōibꝝ magni iūamēti ē oleū de lilio: et oleū de ireos: et cis fortī est ysopi cerotū: et cerotū nīm: cui⁹ narrationē faciem⁹ post si deis voluerit.

Tertiā rē ɔplēt administratōes eūonii ex flomia: et solo- ne vētris: cū medicia: et enematiibꝝ solutiū: et sigdem mā- fuerit calida s̄guinea ɔfert flomia basilice: et si cōtingat passio pp̄ter retentionē emoroidap aut mēstruop̄ corus pronocatio est iūamenti decentis. Si abundat cūm san- guine colera solua ī natura cūm trociscis de violis: quo- rum narrationē faciem⁹ et scribemus: et similiibꝝ. **S**i vero contingat ab exuberatōis flegmatis viscosi et pinguis et est id qđ est secundū plurimū etiātē cū coctis: aut iera: et pillulis de agarico: et pillulis de colloquintida: qua- rum permissionem scribemus post talys. Et si nō fuerit

De egritudinibus

nem: et proprie stop; acuta. Et ex bono regimine est ut fiat euacuatio: et proprie renouas numerum: et cadat iter purgationem et purgatione administratio vomit⁹ post rafanum: et pisces salicos: et almuri. Et sunt ex hoib⁹ q̄ infiunt fustes ellebori albi in rafano: et ppinan rafanū post diem et noctem extracto id est elleboro. Et sunt q̄ puocat vomitū cū sinapi: et sale: et almuri: in aq̄ et melle: aut i oximelle: aut cū sinapi: et baurach: et oximelle: et caue ne cadat in vicissitudinem administrationum frequentia: et debilitetur virt⁹: et sit interpollatio competens.

CQuartā rē ppter fricatōes facte i extremitatib⁹: et ventosatōes facte in scapulis et curribus: et appositiones rubificantiū: et cauteriū in cibendeg: et similia.

CQuintā rē ppter administrationes medicaminū anhelitum facilitatingiū: aut mās q̄ sunt i pectorē per screatū facile educentiū: aut humiditates superfluae exiccantium.

CMedicinae aut anhelitū facilitatingiū: summa hec ē: squalia assata et administrata cū melle: aut trocisci ex ea cū rob: aut oximel ipsi⁹: et acetū: et loboc ipsi⁹ elargant anhelitū vias: et abstergut. Et ex rebus mirabilib⁹ ad hoc est pulmo vulpis siccus: et proprie. 3. u. cū eo qd̄ uenit ex potib⁹. Et ex eis est ysop⁹: et basce: et calamētū: et origani: persicū: et anisiū et piper. **C**Halien⁹ aut dicit q̄ decoctio passiulae enucleatae: senu greci: et rute cū modico castoreo: et modi⁹ frequenter data operatur. **C**Item dixit. q̄ gutta armoniaci propinata cū oximelle potenter liberat. Et ex eis est decoctio ysopi cū melle et ficiū. Et ex eis est croc⁹ cū melle. elargat. n. anhelitū: et silr ciminiū mixtū cū aceto. Et ex valde expertis difficultati anhelitū: est laur⁹ et grana eius: et oleum ipsius f₃ oēm modū administrationis eo⁹: siue bibitū siue lohoc ex eis: siue vinctōes. Et ex reb⁹ expertis est enula et succus eius. Et ex vinctōib⁹ expertum est oleu lauriū: et oleum de spica: et oleu rutaceum: ysopi cerotū et similia. Et ex eis que emplastrant sunt anetum: et camomilla: et sansucus: q̄ decoquani: et evaporenē eius pect⁹: et partes vicine. Ex medicis aut cōpositis q̄ cōferunt stricture anhelitū: et difficultati ei⁹ sunt mitridatū: et tiriaca: et athanasia magna: et parua: et medicina de musco dulcis: et amara: et diaisulfur: et diamarte, ppe et sagenea magna: et parua: et filoniū: et proprie diatrion pipereon: et alia: quo⁹ narraciones faciemus post. **C**Medicinae vo pectus mūdificatiū: et pulmonē ab huore grossō: et putrido: et oppilatione summa hec est. Istopus proprie fīm oēm modū administrationis eius: et basce: et origani: et serapinū: et proprie cū yino: et medica de squala: vrtice vo et semis eius iuamētū est manifestū: educit enī huores grossos sepultos in pulmone: et pectorē: et proprie sorbitones decoctiois eius in aqua mellis: et ordei: et ficubus siccis: et radix alfesare fīm oēm modū administrationis eius est mirabilis: et silr tali eius in pīmis cū eleuant: et ex eis ē nasturtiū cū incisiō et subtilitatē sua: et silr capparis salita: et silr porru: et semē eius cū aqua ordei: et melle: et decoctio volubilis cū oximelle ēmūdificatiū bonum: et silr siseleos cum melle: et silr ireos: expellit eniz materias: et mūdificat pectus efficaciter. Serapinū autē cū aqua rute est ex mūdificatiū pectus fortiter extrahebans ab eo humores crudos: et ppe ei⁹. 3. vni⁹. tertie due. Mūdificant ēt pectus oēs spēs granorum pini a sanie: et grossis huoribus fīm oēm modū administrationis eo⁹. Juuamentū decoctoīs calamēti cū ficubus: aut passiulis enucleatis in extractōe grossōz huorū ex pectorē: et pulmōe: et dilatatiōe anhelitū est sublimē: et silr facit cōmetisio ipsius cū amigdal: et quercaro: aut melle: aut ficub⁹ siccis: h̄ ēt itē tōis ē albasce: et faroz arabicū: et laur⁹ et grana ei⁹ cū melle. **C**Medicinae aut exiccatiū superfluā hūditatē aggreditam in pectorē et pulmone: qb⁹ vtendū est in subfumis: et gys: et interdū potiōib⁹. **D**ūna hec est arsenicū tritū: et di-

stemeratum cū vitellis ouo⁹. Deinde accipe ferulā: et cide eam per frusta rotunda: et ibibant p̄dicta medicamina: et dimitte exiccari. Et fiat subfumigatio cū eis: et recipiat fumus in os per traictorium: et assidue per aliquos dies oī die ter: q̄h sanat. Et si dereliquat vehementia exiccatōis in pectorē et pulmone redeundū ad mollificatiōes proprie sic est sirupus de chesmes: et decoctio ficiū: et ius gallicū: et ius atripliciū: et maluaz decoctaz cū galis: et que hoc cursu procedunt tad iunctōes pectoris. Deinde redendū ad administrationes medicaminū sume huins et nō negligat operatio hec: qm̄ sanat. Huins etiam intentionis est fulsur citrinum mixtum cū arsenico: et proprie sint eorum partes equalēs: et fac formas similes auellonis cū adipe renū: et parū: aut vacce. Et vttere sic diximus per traictoriū. Et ex eis est myrra: costus: aristologia: et cassia: et crocus et artemisicum. Quidam ex eis forme cū adipe capno. Et vttere. Silt arsenicum et aristologia silr cum adipe caprarum. Ex eis aut huius intentionis q̄ dantur per os est sulfur cū ouis: et silr arsenicum cum aqua mellis. Aut pillule ex arsenico: et gypso: et nos plura intentionis huius scribemus postea si deus voluerit.

CLura aut astmatis facta materia catarrali est due res. Prima est intentionis quā qdhibere op̄z in prohibitionem catarrī: et hoc quidē dictū est in cura eius. Secunda est intentionis in maturatōe et expulsōe eius qd̄ aggregatū est in pectorē et pulmone: et hoc dictū est in p̄sentī caplo. Factum āt a complexionis malitia sine materia curat: cum eis que dirimus: et siqdē fuerit a siccitate: et corrugatiōe pulmonis ad seipm̄: tūc pōt cōtingere scdm̄ duos modos. Aut. n. est tibus aut cum emplastrationibus vel vunctionibus molibus: et frequentatio potus lactis: et proprie caprini: aut asinini: et colestionis eius: et op̄z: vt sit pastus asalium ex rebus hūidis sicut proprie herba ordei: lactuca: et maluaz similia. Et frequente balneatio in tina cū fricatōe facta cū ouis: et mica panis iufusa. Et sint cibi eo⁹ iuſcula ex atri plice: et maluaz: et portulaca: aut pullus: aut oua sorbilia. Et accipiāt ex lohoc: et alijs medicinis curatibus siccitatē pectoris: de gibus loquemur post. Si autē fuerit cum febre. Lura eius est pot⁹ aque ordei: et iuleb subtile: et aqua melonū indorum: aut cucurbitae. aut aqua carū cum que caro: aut per se: et sit cib⁹ eorum proprie cucurbitae: lactuce: olera: et herbe humide cū oleo amigdalorum dulcium: et detur in potu i matutinis: et in sero mucillago psiliū āq̄ citrulli: et cucurbitae: et melonis idi. Inungat autem pectus eorum cū ceroto Halieni: aut cū cera et oleo violato: imbibitis in mucillagine psiliū: aut in aqua portulace: aut lacu ce: et citrulli: et similiū: et vtant lohoc: et sirupis: et medicinis cōuenientib⁹: que dicent post. Cum aut febris decilis autem a supercalefactione pulmonis et pectoris: curatur sicut hic p̄xime diximus. **C**Halien⁹ autem. cum peruenit ad accessionem fuerit tunc potius blandiendum q̄rē curandum. Peruenit. n. interdum ad p̄focationes i exicatione medicaminū q̄re regimina distinguenda sunt. Et pīmo in regulatione vite eo⁹ vt parcent cibis: et potibus generibus rerum sicut scis. Secundo puenit ad matutantia et proprie mediocris abstersionis: aut debilis ex his que scis. et gradatim ad linimenta et vaporationes ex his que scis. Tertio ad fricationes: et ligatūras in extremitatibus cum gradatione. Quarto si signa plenitudinis sanguinis appareat flobotomentur ex basilica. Si autem signa aliorum humorū appareant differantur a purgatione et vomitu: et clisteriōe quousq̄ iam vehementer

tia paroxismi cessauerit: et maturatiuum: et facilium ex-
creatum apparuerit abundantia: et anhelitus meliora-
tio. tunc. n. audēdū est sup his cum cautela. **C**Quo si pa-
roximus vsg ad q̄draginta dies nō declinauerit: tūc iter
spatulas ventoset cū scarificatōe vsg dū p̄petē sanguis
cū fiat. Deinde administrēt yere. et iūones note: et cliste-
ria acuta cū gradatione: et vomica medicina: sīc in canone
distictū est. **C**Sexto. si adhuc vlt̄i⁹ paroxismus exten-
satur sinapisim in pectorē: aut medicamen rubificati-
num apponetur. hac enim operatione: et ordine tollit egri-
tudo. si deus voluerit.

CDemochrytus. Dandū in p̄mis q̄ aptāt materialē: et dige-
tum: et ad terminū facilitatis: et maturatōis adducūt: q̄lia
sunt fenugrecū: vue passē: fucus sicce et p̄gues: dactili pin-
gues: et mel: et syrups ex eis. Et ex eis sunt vinctōes circa pe-
ctus: et p̄pe ex isopi ceroto cu calida lana. Lū autē mā et spu-
kamina digesta apparuerint administrāda deicēps et ma-
tūratia pdcā: et māz digestā educētia: pectus quoq̄ mūdi/
ficiantia: q̄lia sunt yrtice semia cū hydromelle: et origanū:
et isopus sicca: et calamētiū: et ireos: et pulegiū. Hec. n. pect̄
mūdificat. Et si materiei apparuerit exuberātia: vomitū
puocabis: et cū iteratōe: et p̄pe cū ello in radice rafani sciu-
lo et oximelle. Et si adhuc opus mai⁹: per ventrē māz edu-
ces. **C**Ultimo āt cum res magis p̄cesserit: dāda sūt que
excāt māz: et pect̄ elargāt: q̄lia sunt sylia in aceto cocta:
pumices: baurac: feces vini ūbuste: aut pignētū: sulfur: d
singul' partes equales. Fiat eoz p̄tritio bona. et misce euz
melle: et da mane quolibet cocleariū. i. Doc nang medi-
camen asina difficile et tuſsum curat.

CFili⁹ Zacharie arasi. In p̄mis vtendū est rebus: q̄ māz
maturēt in pectorē: sicut est p̄pe dōctio h̄. B. ficiū sicca
m. 3. x. passulaz enucleatarū. 3. x. dacilo p̄ pinguiū. 3. vii.
semis apy: fenicli: capilloz veneris: ligritie: isopi: prassly: fe-
nugreci: a. 3. v. Loquunt in aq̄ sufficienti: et da ex ea oī die
circiter lib. 5. cū mell. 3. i. Et cū maturatōis signū apparue-
rit: da ex decoctōe pdicta cu. 3. u. pfectōis hui⁹. Lū hec
ēpimixtio. B. succi ligritie: isopi: capilloz veneris: a. 3. x.
cordumēi: pipis: amigdalaz: amara p̄ aristolog. rot. semis
vitice: ireos: baurac: nasturcy: semis rafani: ana. 3. v. mell'
dispumari q̄stū sufficit. Est. n. medicina bñdicta ad expel-
lēndū supfluitates septas i pectorē. Poteret enī repellit
eos. Lū āt hoc p̄ octo dies: aut ampli pfecteris puocabis vo-
eos. Et post cū hoc sece-
mitū: et p̄pe post cūmū singulis: et mellis. Et post q̄ hoc sece-
rit: tertio ventrē solues cu pillulaz: q̄p̄ descriptio hec est.
B. agarici. 3. iii. pulpe collognitide: isopi. 3. u. 3. 5. succi ligri-
tie. 3. ii. prassly: ireos: semis yrtice: sinapis. a. 3. i. 3. 5. turbite
peripgre. ana. 3. v. Dosis eazz est a. 3. u. vsg ad. iii. Dabis
aut ter vsg in hebdomadā: pfecte enī mudificat pect̄: et
si post hec tota nō tollat egritudo rediad administratio-
nē oīum que dāa sunt fm scriptū ordinē. et hoc facias vsg
dū tollat egritudo. si deus voluerit.

CIsaac eben amaran. Curavit quēdā patiētē difficultatē
anhelit⁹: et tuſsum difficile fm hunc modū. **C**In p̄mis de-
dit maturatia: et digerētia mām. **C**Sed oīauit cum bis
pillis q̄s noīauit cochias. B. alocs rubei. 3. vi. agarici. 3. iii
masticis: collognitide: sarcocolle. a. 3. u. sticados: basce: sca-
monee. a. 3. i. 3. 5. Fiat pillule sic cicer cu aq̄ fenicli hūidi.
Dosis eazz est. 3. u. 3. 5. de q̄rto in q̄rtū diē in mane. Deinde
bēat cibū pullos coctos cu maluis: aut atriplice. **C**Ter-
tio ddir d electuario hmōi: q̄d fert tuſſ et stricōi anhe-
lit⁹. B. seminū melonis: citrulloz mūdatoz: alkerenben:
feniculi: anisi: amigdalaz: pineaz mūdataz: isopi: capillo-
zu: veneris: a. 3. x. croci. aur. u. cassie: dragag. ligritie. ana.
3. u. opy. aur. i. Tere et p̄fice cu lib. i. penidiaz. Et dosis ei⁹
aur. i. in mane cu decoctōe isopi: et sero ponat ex eo sub li-
gia circiter. 3. i. et transglutiat saliuā eius. et sumat oī mane

iuscū ex amilo: et furture cu penidiaz: et omigdal. et semi-
nib⁹ fenicli tritis. et sero comedat maluas: vel atriplices:
vel bletas cū pullis: v̄i pullos cū cūccaro: croco: et amigda-
lis: et passulaz: et paucō aceto. Et erat ei d̄ suerudine si cor-
pus erat plenū abūdās post q̄rtā purgatiōe. et si tps fone-
bat flebotomare patientē de basilica: et precipiebas trahi
de sanguine a. 3. l. vsg ad. 3. lxxx. Et secundū istaz viam
curauit plurimos.

CIsaac eben amaran. Fecit cuiā patiētē astma. et diffi-
cultatē anhelit⁹: et tuſſ. B. farine cicep: amigdalaz dulciū:
semis melonis: dragagāt: thuris masculi: botron: a. 3. x.
prassly: capilloz veneris: isopi: calamēti. ana. 3. iii. iusq̄ ami-
albi: ligritie: semis papaueris albi. ana. 3. x. Tere et confice
cū melis duplo pōderis oīum. et recōde in vase vitreo. do-
sis ei⁹ 3. u. teneat sub lingua: et trāglutiat saliuā eius.

CZeid. Medicamen p̄ferens tuſſ: et astmati: ac stricture
anhelit⁹. B. semis melonis: citrulli: cucumeris: cucurbite
mūdate: semis lactuce: ligritie: amigdalaz: dulciū: et ama-
rap: granozū elmeluth magnoz. ana. 3. x. papaueris albi.
3. xx. storacis: grāo: mahalep mūdatoz: semis maluē a. 3.
3. v. croci: opy. a. 3. u. Lōfice cū melle et cūccaro. Et sit do-
sis ei⁹ sicut nux cu aq̄ tepida: et iungā pect̄ cu aliquo eoz
q̄ p̄cētū. et iūuet oī die sup medicamē circiter horas. vii.

CIdē. Loch p̄ferens astmati et tuſſ siccis factis a colera
sicca: et facit spuere: et fert apostemati pulmōis: et pānicu-
li: et exp̄tū. B. farine fabaz. 3. x. amili. 3. v. seminis cucu-
meris melōis: ana. 3. vii. seminū citōi: maluē dragagā-
ti: ligritie: alkeberō: ana. 3. vii. papaueris albi. 3. xxx. Tere
et cōfice cū rob. 3. c. penidiaz. 3. xxx. Et fac formas simi-
les nūcib⁹: et teneat sub lingua: et trāglutiat saliuaz eius.

Deinde bibat sorbitōes furfuris tenues cum paucō oleo.
amigdalaz dulciū: et penidys: et in sero comedat spinachia
aut atriplices: aut siclā cū oleo sisamino aut amigdalaz.

CDamech. Sirupus de prassio mirabilis p̄ferens cum
auxilio dei astmati: et difficultati anhelit⁹: et tuſſ: et fleg-
mati aggregatedo in pectorē senū bonū: et exp̄tū. B. passu-
laz pinguiū enucleataz: iūubarū pinguiū sine ossibus:
et sebestē: ana. 3. c. fucus p̄gues. xx. capilli veneris: isopi:
calamēti ligritie: ana. 3. x. corticū radicū apy: feniculi: ani-
si: ana. 3. x. prassly. 3. l. laque p̄fuiatib⁹ lib. xv. Buliant vsg
ad lib. iii. et pone sup̄ residuo aque lib. vi. et buliat vsg ad
lib. u. deinde accipe vtrāqz aquaz: et pone super cā mellis
boni et penidiaz: et meibuebeg: ana. 3. cl. Et sit dosis eius.
3. ii. cu aqua calida. Et sit cib⁹ eoz sorbitōes facte ex
furture aut tritico cu melle: aut penidys: et oleo amigdal-
i: et carnes cu tritico: vel bletis cu spēbus humidis: sicut
est p̄prie cīnciber: anisum: darseni: et similia.

CDamech. Sirupus aliis de prassio mirabilis p̄ferens
cu auxilio dei tuſſ flegmatice: et astmati difficulti: et aggre-
gationib⁹ flegmatice i pectorē sentum. B. prassly. 3. x. ligri-
tie: isopi: calamēti. capilli veneris: ana. 3. x. radicū apy: fe-
niculi: anisi: ana. 3. v. amigdalaz: pinearū mūdatariū: et fe-
nugreci: ana. 3. u. 3. 5. passulariū enucleatarū. 3. c. iūube et
sebestē: ana. l. fic⁹ siccas. x. mellis: rob: penidariū: ana. lib.
u. Fiat sicut prius: bonū et expertum.

CDamech. Sirupus iūubimis confert astmati: et cī-
citudinib⁹ pectoris sanguineis: et colericis: et asperitati: et sic-
citati ipsius et dolori. Accipe pulpe iūubarū pinguiū.
et pulpe sebestē: ana. 3. centum: liquiritie mundate: capil-
lorum veneris: ana. dragnas triginta. seminis maluē. dra-
gaganti. ana. 3. x. seminū melonis. dragnas viginti. aq̄
plumialis calide lib. xv. Dimitre die ac nocte. deinde bu-
liant lento igne. vsque ad lib. v. deinde cola: et pone super
residuo iterum aque lib. viii. et coque vsque ad libras. ii.
Deinde accipe vtrāqz coctōe: et pone mediu pōdus aque
ex penidys: et cūccaro: et fiat syrnp⁹. Et sit dosis ei⁹. 3. i. cu

De egritudinibus

aqua calida. Et si adsumt vigiliae adiunge seminum papa-
ueris: et corticu eius: et seminu lacticaz: ana. 3. x. vel expri-
me lac eoz: et misce cu syrupo: et da bonu si de voluerit.

Camech. Si asina sit ex grossis humoribz dect syrupo?
pectus et pulmona grossis humoribz mundas. et ferens
anhelitui. Be. radicum apy: feniculi: anisi: ana. aur. vi. radi
cu ligritic. aur. iiii. amigdalaz dlcii: et amaraz. ana. 3. iiii.
anisi: isopi: seminu malue. an. 3. v. passulaz enucleataz: carniu iuubaz. an. 3. xx. siccas sex. Loque lib. vii. aq
vsg ad tertia pte. Et da bibere cu melle: aur peditus. et da
vsg ad hebdomadu vna. Deinde da cu eodem syrupo ele-
ctuariu qd recipit ireos: isopi: orobi: aristologie rotule: ca-
lamenti: hasce: cassie. ana. 3. ii. costi: spicce: ana. aur. 5. prassu:
aur. i. 2. 5. ficiu siccacz pinguiu: dactiloz pinguiu: ana. v.
passulaz enucleataz: amigdalaz dlcii et amaraz: pinea-
ru mundataz. ana. 3. vi. Lofice cu melle colato qntu suffi-
cit. Et sit dosis eius. 3. iii.

Camech. si alisma: et tussis fuerit cuz dominio sanguis:
aut colere flebotomie basilica. deinde succus scariole: aut
solatri: et feniculi humidi coet: et depirat dect cu melle v'l
guccaro viol. aut syrupo violatus cum aqua cucurbite: et si
idiger mudificare soluat cum aq fructu que est fz huc
modu. Be. carniu iuubaz. 3. xx. succi cucurbite decocte in
pasta. 3. iiii. succi solatri: et feniculi humidi: ana. 3. ii. casiefi
stule cuccari violati: tereniabi: an. 3. i. olei amigdalaz dul-
ciu et receti. 3. vi. lactis mulieris iuuecul. 3. i. pecc. autem
iungat cu ceroto fm huc modu. Accipe olei violati. 3. iiii.
cere albe. 3. i. aquassen pte in aq dulci p vices ples: dein
de aquassen cu mucilagine seminu citonioz: et mucilagi-
ne psily: et mucilagine dragagati: et lacte mulieris qssatu-
one super aquassatione vsg du impinguet.

Cofectio loch zuenies cis. Be. seminu meloniu: et citrul-
li: et cucumeris. et cucurbite: ana. 3. i. seminu lacte: et portula-
ce: an. aur. i. papaveris albi. aur. ii. Terani oia tritionevl
tima. et iuolie ea cu oleo amigdalaz dulciu et receti. Dein
de zifice cu syrupo. Cuus hic est modus. Be. aque cucurbi-
te cocte in pasta. lib. i. 2. 5. et pycce super ipam seminum cito-
nior. aur. ii. psily. 3. ii. Dimitte eas p horas. xii. deinde qsg
setur manibz. et colef. accipe mucilaginis eoz. 3. vi. Syrupi
violati. 3. viii. coquat vsg du medicore habeat spissitudi-
nem. et fiat loch cu alijs. Et sit dosis ei. 3. iii. vel. iiii. cu la-
ete receti: si non est febris: et si est febris cu aqua ordei: aut
cucurbite: aut citrulloz: aut seminu portulace: et cofert et
febribus exasperantibz: et siti vehementi cum aqua frigi-
dissima. Et si adsumt vigiliae: da cum lacte: qd mulgetur ex
papaveri albo et aqua frigida.

Cydascorides dixit. Aquā decoctionis ficiu: isopi sicce:
fenugreci: etē mudificatiū bonu pectoris et pulmōis: aut
aqua decoctōis isopi: passulaz: et fenugreci cu melle. Et di-
xit aquā decoctōis ordei cu vrticis: silr mudificare plmo-
nem. et pectus a grossis humoribz: aut semē vrtice cu aq
ordei et melle: et est forti. Dicit icp: porroz elixaturā: aut
semē eoz in aqua ordei cu melle: valere animati. et mudifi-
cat pecc. Et si fiat vomit cu ea. et baurac ē iuamēti sub-
limis: Et dixit q ius galli multe antigritatis. et pprie cu iso-
po: et hasce et cartamo ē ad asina medicia mirabilis. Et de-
coctio qnq galli: et yreos: cofert silr. abstergit eni et mudifi-
cat absterse siue mudificare forti. Et qnq additē poli-
podiu cum anero. Dicit iterum. Brana lauri cum aqua iso-
pi: passulaz: et melle: esse medicamen sublimē: aut cu aqua
calamenti: et basce et melle.

Chermes tradidit medicinas mirabiles ad asinu: et tuis-
sim: et ei descriptio ē. Be. sauine: folioz: siccacz: tritoz: sicut
alcohol. 3. i. iuolie cu butiri vaccini ples loti: aur. iiii. Lof-
ifice cu melle colato: qntu suffic. et post ipm ali addiderit
ligritic. 3. v. pinearū purgatarū: amigdalaz mudataz. qd

3. iii. Dosis eius est ab aur. ii. vsg ad aur. ii.

Cpaulus. Medicamen ad idē. Be. sauine: aur. ii. mellis: et
butiri qntum suffic ad aggregandu. Et sit dosis. 3. ii. cu de
coctione passularum: et isopi.

CRufus ingt. Trado medicamen exptū: et ex maxime se-
cretis. Et ē vt des pulmōis vulpis siccii. 3. ii. cu aq mell su-
mat cu celeritate: et ppe freques ipsi sit administratio.

CFili? Zacharie arasi. Modus decoctōis isopi: et deco-
ctio mior: ferens tussi: et asinari a caliditate: et asperitatē pe-
ctoris. Be. siccas. x. et iuubas. xxx. sebeste: totide: passu-
larū enucleataz: ligritic: rose: ana. 3. x. seminu altee: citrio-
ru: isopi. violaz siccacz: ana. 3. v. Decoquanti cuz aq lib. iiij.
vsg ad lib. i. Et dosis ei oī die sit. 3. ii. cu myroba. vlolap-
ab aureis. iiii. vsg ad. 3. i. Et sumat post illō māe: et sero ex
hoc loch. qd Be. capillorū veneris: seminu melonu: citrul-
loz. an. 3. v. Lofice cu syrupo violato. Et sit dosis ei. 3. iiij.
et si suffic bonum. Et si fuerit cum eo febris def ei in potu-
bite: aut cu aq que mulget ex seini portulace: et teneat in
ore suo formas filez lupinis: qz hec ē descriptio. Be. succi-
li: Lofice cu mucilagie psily: et albumine ou: et bibat cuz aq
pmixtiōis iuleb. **C**Si at nō fuerit cu eo febris def lac re-
cēs ad potandū: et comedendū cu pane: et sorbēdū ex eaho
era post horā: vt frangat sitis: et sit lac qd mulget ppc ex
capis: qz pastus sit herba ordei: et lactuce et silia. Et cofert
emplare pecc. cu cera: et oleo violato ibibitis et mucilagie
psily: aut aq portulace: aut lactuce: et silia. Et sit cib. coz
pedes: et capita edo. et pulli cu cucurbitis: aut kist cum
oleo amigdalio: aut sorbitioes ex sauci ordei: aut tritici cu
guccaro: et frangit aquā frigidā cu iuleb. **C**Si aut sit i per-
ctoze aut pulmōe mā cala aligd grossitie hūs admistren-
ptio. Recipe succi ligritic: violaz siccacz. an. 3. x. amigda-
larum amararu: seminu altee: dragagati: seminu feniculi-
ana. 3. iiij. Confice cuz mucilagie psily: et semine lini: et cito-
nioru: et da cu syrupo violato. Festinant. n. maturatioes: et
faciunt sputū facile. **C**Si aut mudificatione corporis idū
geret: soluat natura d qrtō in qrtū diē cu bac ifusione. Re-
cipe pulpe: easie fistule: myroba. violorum: stircost. an. 3. i.
pi predicta: et da in mane.

Cofectio trociscorū de violē est huiusmodi. Be. folioruz
violarū medicrii i exiccatōe: et humectatōe. 3. vi. turbit
boni arūdinei. 3. iiij. succi ligritic: tereniabi: an. 3. ii. sciam-
leniū naturam: et mudificant pectus.

Cili? Zacharie. Modus cofectiois isopi: et est decoctio
maior ferens etiā tussi: et asinari a materia grossa multe
humiditatis. mudificat eni pectus. et pulmonē ab ea et sa-
nie si fuerit in ipsis. Recipe ficiu siccārū albarum: et pin-
guim. x. numero: et dattiloz pinguiu tantundem. feni-
greci: radicu apy: feniculi: seminis ytriusq: seminu vrtice
anisi: isopi sicce: calameti: iresos: prassu: an. 3. v. ligritic mu-
de. 3. x. capillorū veneris. 3. viij. Decoqnt in lib. iiii. aq vsg
ad tertia. Et sit dosis ei. 3. iiij. cu melle. Et dae zuenietē.

CMedicamen de gētiaua: quod maturat: et educit a pe-
ctore humorē grossum aut saniosum. Recipe capillo-
rum veneris. 3. x. amigdalari amararu. 3. v. iresos. 3. iiij. cor-
gētiane: aristologie rotule: an. 3. v. Ofice cum melle dispu-
mato. Et sit dosis ei. a. 5. diuab. vsg ad aur. ii.

Cofectio formarū similiū lupinis ferentiū orsinie:

que tenentur in ore: et conferunt vehementer. Recipe sic-

ci liquiritie: papaveris: cuccari: ana. partes equales. Sunt

inde predite forme.

Colectio vnguenti qd maturat et lenit materias in pectori. Accipe cere citrine. 3. i. olei de keyri. 2. pp. citrine. 3. iuy. adipis anatis. et galline. et mucilagis. fenugreci. et seminis lini: ang. 3. gncq; storacis. 3. vi. Fiat ex eis aggregatio bona: et vnguet pectus ex eis: est. n. expertu bonu.

Colectio pilazz de agarico ex nrna iuentoe mudiificans pectus et pulmones: et serens asmati: et tussi antiqui. B. agarici 3. vi. ireos. prassij: ang. 3. u. turbith. 3. viii. vere pigre. 3. viii. colloquintide. sarcocolle: ana. 3. iii. myre. 3. u. Confice cuiz rob. Et dosis earum sit. 3. u.

Cerotu ex iuentoe nostrae leniens pectus maturas mas in pectori et pulmone. B. isopi humide. 5. xii. cere citrine. 3. iuy. olei de keiri citrina. 3. xl. medulle curvis vituli: adipis anatis et vituli et galline: an. 3. viii. myrra. bdelij: mucilaginosa: fenugreci: seminis lini: an. 3. viii. sigister betine: an. 3. vi. mucilaginis altece. 3. iuy. Colectio sic. myrra: et bdellium redigant in subtilem puluerem: et miscant eum mucilaginiibus: vscq dū dissoluat in eis. Deinde cum ceteris fiat vnguentu: et fiat inunctio ex eo tepido.

Cojoannes serapioidis. Loch ad astma serens: et stricto: et ambelit. et subtiliat humores grossos. B. sglle assate. 3. vi. radicu lily celestis. 3. iii. isopi: prassij: ana. 3. u. myrre: croci ana. 3. i. Tere et confice cum melle.

Cocholectio aliud eiusdem bonum ad astma: et costrictionem anhemis. B. sisami ex corticati: nasturtiu: an. 3. xx. penidia. 3. xx. isopi. 3. vii. Confice cum penidijs: et sit dosis eius. 3. v. cum decoctione isopi.

Confectio vaporis exccantis humiditatē in pectori: et astm. iti: et tussi humide. B. arsenicu: et tere stritōe bona: et distepera cu vitello ouj: et accipe ferulae siccā. et diuina in rotundula multa: sicut ē magnitudo nucis: deinde illinas et am cum medicamine: et dimittit siccari: et cum vno lueris vnge et am cum sepo renuum caprarum: aut bouium: et fiat suffumigiu ex vna post vnam per hebdomadaz: et recipiat patiens vaporem ore aperto.

CAliud. Accipe arsenicu: et sulfur: et fac formas siles aquelanis cu sepo renū capraz: et vtere filz.

CAliud serens tussi: et astm plume humiditatis. B. arivologie rotide myrre: storacis: thuris: an. 3. i. arsenici. 3. v.

Tere et confice cu butiro vaccino: et fac formas siles aquella-

nis: et suffumiget vna post vna. Ea aut que bibunt s̄z hāc

ientōe aut lambendo sumunt dicta sunt in canone.

CDe tussi.

Tussis quedā est humida: quedā siccā: et q̄cumq; ea ruz fuerit: aut est cā in mēbris ipsius spūs: aut ab alys mēbris sicut tussis catarralis. Et tussis q̄ fit cum cōitate alioz mēbroz sicut stomaci epatis: et splenis: aut corporis totius: sicut in febribus.

C Tussis quidem catarralis cura sunt due res. Prima est sedatio fluxus catarrarum: et diximus curā eius. Secunda est secundum duos modos. Primum est maturatio eius quod fluxit. Secundum est eductio: et abstergio eius ex eis que dicemus iam.

Cura autem tussis que fit a cōmunitate: est due res. Prima ē rectificatio illius mēbri. Secunda ē occurtere in pressione illate in spiritualibz mēbris ex his que dicemus.

C Tussis aut humida cuius cā ē in spiritualibus mēbris est sūmū duoz modo: aut a malitia cōplexionis sine materia: et dicta ē cura eius: aut cu materia calida et frigida:

grossa vel subtili: et dicta est cura eorum in capitulo de astmate sufficienter.

C Sicca aut tussis ē sūmū duos modos aut cu febre: et qualiscvz sit: dicta est cura eius in capitulo de astmata a simili causa.

C Dabmet arasi. Tussis catarralis a catarro acuto calido: et subtili sūmū intentionē primā curatur cu rebus pro-

prie ingrossantibus: et coadunantibus ipsuz et tardatibus velocitate sui fluxus: sicut pprae sirupus de papauere: et

fortius ē eo iacur: et gargariet ante somnū aquā decoctio nis balaustie: et rosaz siccā. Deinde ponat sub lingua sua ex his trociscis. Recipe amili: dragagāti: amigdalaz: dulcium ex corticatarū farine fabaruz: seminis papauericis albi: et nigri: et corticū eius: gumi arabici: et boli armeni. Fac ex eis formas similes lupinis cu mucillagine psily: et seminis citrony: et detur eūt dormitū: ex diacur circiter vna. 3. et est fortis eis. Et si significatur cu hoc plenitudinē esse ī sanguine phlobotomamus cephalicā post sedationē acutatis: et inflāmationis supflue. Et mane damus aquaz ordei decoctionis iniubari: et sebesten: cu myroba. viola. et cu sirupo de papauere in sero. Et damus cibos sorbitōes ex faria fabaz: et aqua ordei cu eo: qd mulgetur ex semine papauericis albi: aut ex semine et cortice. **S**i. n. vigile ad sunt cu oleo amigdalino dulci: et penidiā. Et damus et atriplicē: et malvas: et etiā ex lactucis cu amigdalīs et sorbitōes ex tritico donec dissoluatur: aut ex sanic. **S**i at indigent ventris solutione et tussis fuerit siccā: et aspiras ī pectori. tūc accipe iniubaz: et sebesten: ana. xx. nūero: p. s. sula: enucleatā. 3. x. violaz: liquiritie: ana. 3. v. ficiū siccā numero. 3. Decoque in lib. iuy. aqua vscq ad. i. et dis solue ī ea casie fistule. tereniabin: ana. 3. i. Et si patiatur ca loz cu hoc da myroba. de violis: aut aquā ordei. Si autē ī screare ceperit occurrit nobis iam intentio secunda. et cu volum vt vētris solutione pectus mudiificetur: dabimūs tūc myroba. violatū cu decoctiōe isopi minore: quā diximus ī cura astmatis calidi: et similia pectus mundifica tia. Si aut fuerit tussis a catarro frigido: et grossō: tūc pre cipimus vt lambat omni sero ex myrra circiter. 3. i. cum melle: et gargariet an somnū pprae myrrā: et crocū cu aq melli: aut rob: aut cu iacur: si necessitas expertit. Et si ne cessaria ē vētris solutio: fiat illud cu pillulis cochys: aut cu iera dia colo quintide: et si post illō fortiore indiget me dicam: da ex his pillulis. Recipe storacis liqdc: myrra: thuris masculi: opij: croci: succi liquiritie: ana. Fiant pillule sicut cicero. Dosis a. 3. iuy. vscq ad. iuy. et semiat ex eis ī nocte. Lū aut qd aggregatū ē in pectori īā maturatur: et expuēda decoctōes isopi maiore: et alia que dicem⁹ in tussi a mā grossa et humida. **S**i aut catarrus cu his non sistitur: et tussis supfluit opz vt dem⁹ aliq ex stupefaciēb⁹: et catarrī vehementiā sedatib⁹ ex his q̄ dicem⁹. **S**i aut hec n̄ sufficiunt tūc opz vt radat caput: et fricet in loco quendeg ī balneo cu pāno multe aspiratis: donec loc⁹ rubeat: et si nō suffici liniat in eodē loco cu emplo ex sinapi strita: et decoctiōe ficiū: et dimitta dōcē vesicē loc⁹. Deinde apianē ve sice. et nō soliderit tpe extēso. Et si adhuc nō stulerit catarrī sup quēdeg: et teneat cauterū lōgo tpe aptū. Decat tussis curāda ē exgsite cu mltā sollicitudīc. perduē. n. ad ptisiz plerūq;. **M**edicie frigide ad tussiz catarralē. Abomet arasi. **C**olectio syrpi de p. papauere mirabilis ad tussim ex catarro calo: et ptisim. B. papauericis albi: et nigri. an. 3. x. seminis lactuce. 3. cc. seminis iusquiam albi. 3. xxx. coquāt in aq lib. viii. vscq ad lib. u. Deinde cola t. pycce sup ipz mucilaginē psily. lib. 5. rob. lib. 2. i. coquāt donec issipserit et administrēt.

Idēm. **C**olectio trociscorum de papauere serens vt supra. Recipe papauericis albi. 3. xxx. feminis cucurbite: cītrulli: iusgami albi: ana. 3. xx. amili: dragagāti: gumi arabici. ana. 3. xv. Confice cuz mucilagine psily. Dosis. 3. iuy. cu syrupo de papauere aut cu aqua ordei: sunt eniz boni ad tussim calidam catarralem cum qua est sputum subtile citrinū bonum expertum.

Idēm. **C**olectio pilularum de papauere ad tussim siccā: que infestat ī nocte: et ad catarrum calidum. Recipe opij: amili: gumi arabici: succi liquiritie: ana partem ynam papauericis partes duas. Fiant pillule sicut

De egritudinibus

eicer. et ea ex eis a. iij. vsq ad. iiij. in sero. conueniunt etiam
pueris q vomit. et non possunt dormire ppter tussim. De iacur
et de diacondion: dictum est in grabadin nostro.

Cypapauier ex iuentione nra referens cuj auxilio dei
tussi catarrali noui: et multi tpis: et maturat egritudies pe-
ctoris: et mirabilis. B. papaueris. 3. xxx. ligritie: dragag-
tipenidia. xii. 5. xxx. gumi arabici: succi ligritie: farine fa-
bax: fenicli: anisi: semis lactuce: amili: feminis portulace:
malue. xii. 5. t. seminū cucumeris: melōis: cucurbite. aii. 5.
v. Confice cū melle colato: aut cum penidis. et melle: ana-
quantum sufficit. Dosis est aur. ij.

Syrup de papauere ex iuuentione nra fert catarro: et
tussi ab eo: et pprie cum callitate: et asperitate. Expertu. Rx.
papaueris albi. 3. xx. papaueris nigri. 3. x. seminu malue-
gum arabici: dragagati: seminu citrulli: et citio p. ali. 3. v.
ligritie. 3. xv. psiliu. 3. vi. oia pter psiliu stundre: et pone iug-
ea aq lib. vi. et dimitte die ac nocte. et fac bullire vsq dum
redeat ad lib. ix. Deinde cola: et pone i eo hueg. lib. i. peni-
dia p. lib. 5. Loque leto igne vsq ad mellis spissitudinem.
Da bonum si deus voluerit.

Chaneeb fit^z Zacharie. Syrup^d de papauere confert
tussi: et catarro. B.^e papaueris albi cu^f corticib^g suis. 3. xxx.
papaueris nigri: dragagati: gumi arabici: ana. 3. x. ligritie:
semis malvae: ana. 3. xv. sebesten. xxx. Lotione oia: et fac cog
cu^a aq lib. v. vsq ad lib. y. deinde cu meibutheg: et succari:
qii. 3. viii. Fiat syrup^b bonus si de^c voluerit.

C Idē. *Dyapapaner cui* iūiamētū est sublīme ad tūssīz
catarralē cū caūitate ⁊ aspītate: ⁊ siti: ⁊ ad raucedinēm vo
cīs: ⁊ ad pleuresim. *B.* papaucērī albi: pēidiaz. aī. 3. xxxv
fūci ligritic: gūmī arabici: drāgagāti: aī. 3. x. amigdalarū
dulciū. 3. vii. amili: semis citonioz: seminis portulace: aī
3. v. sehnīs cucumeris citrulli: meloīs: ⁊ cucurbite: lactu
ce: ⁊ malue. ana. 3. iiij. *T*ēpera cū syrupo: violato. Dosis ei⁊
ab aur. iiij. visq ad. 3. 5. cū aqua ordei decoctiōis iūibarū:
⁊ sebēsten. Et si habet vigilias cum eo quod mulgetur ex
papaneris semine, cum cortice suo.

CMedicinæ ad: tussim catarralē frigidā.
Amech arasi. Lōfectio pillula p de storace ad tus
b sim catarralē absq; calitate que ingetat in nocte:
z inducit vigilias. B. storacis ligde albe: olibani:
S. loricaria opū: ana partes eōles. Eiant pillule

Saboz Hirges. Löffel pilularum quaz iuamētū est
ultimo ad tūsum catarralem et p̄tisim. B. storacis: myrra:
croci: op̄y: olibanici: castorei: yreos: pinearum purgatarum:
ana. Confice cum galbano: et storace dissolutio cum paucō
melle da big vel ter in hebdomada. Da u. vel. ij.

Galien". Lōfectio trociscop̄ ad tussim catarratē: qui tenet sub lingua. et sūstut cataraz. et sedat tussis. et ferut p̄tisi. Recipe medicam̄is trociscati qd̄ habuum⁹ ab adromaco: pineaz purgataz: aſi. aur. y. amili: gumī arabici: dragagā: ti: papaveris albi: añ. aur. y. Fac formas similes lupinis. et da in sero tenedas sub lingua.

Alexander dixit canone quē p̄terire n̄ inubeo. Et n. ante curas catarrum q̄ egritudines catarrales: nisi in duob⁹ easib⁹. s. cū timueris ne p̄foecet: t̄ succurres tunc cū vomitu. Et cū timueris aduentu apatis in parte nobili preuenies cū flebotomia. Et dico q̄ narcotica postq; ex catarro i pectore: t̄ pulmōe plenitudo acciderit: dare suspectus est. Dabis igit̄ ante plenitudinem. Postq; plenitudinem cū abis dñs. Deinde securius dabis: si ista dari oportet.

Alexander. Lōfectio pillulaꝝ ad tuſum catarralē: ⁊ ē ex medicinis būdictis: ⁊ est ex secretis: ⁊ fert ad oēs egritū dines catarrales: ⁊ vocantur pillule alchabeī: ⁊ dicte iunt in capitulo de catarro.

CIdem. Solutio alia pillulae expta ad tussim, et ad alias

egritudines catarrales. Recipe storacis myrrae opij: ana.
Fac pillulas cu melle dispuato. Alio fin cu de modum
myrre: opij: galbani. ana. Fac vt püs.

Isaac eben amaran. - Pillule sedates tussim antiqua.
nouā. B. storacis: castorei: opy: grāo pini. an. partē. i. cro-
ci partis. i. tertiam. Confice cum rob.

C Joānes filius Serapiōis. Cum tussis sicca: et aspera cu-
caliditate fuerit: et rubore: et apparuerit sanguinis plenitu-
do: sic diximus in astmate a siliča facto facies. scilicet ut fleboto
mes admistrādo deinceps aquā ordei: cū sebestē: cū sirupo
violato: aut miroba. de violis: et iunginibus peccorū: cū ceroto
Saliens ibibito i mucilagie psilys: aut ex cera: aut oleo vi-
lato silt̄ ibibitis. Et si est neceſſa materia sepulta in pectoro
educere: dabis miroba. pdictū cū decoctōe isopi: frigida: et
dabis species loch ex mucilaginibꝫ psilys: et citonioꝫ: cū gū-
mis: et granis: et medullis ex his q̄ dicem⁹. Libabis aut̄ eos
sorbitiōibus: ppe cū farina fabarꝫ: et pēdys: et oleo amig-
dalino dulci: aut̄ ordeo et fracto. Et q̄nq̄ miscemus ppter
vigilias illud qđ mulgeſ a semine papaveris albi: et q̄q̄ or-
dei: damus etiā sorbitiones. et ex tritico et fracto cum que-
caro: nec non et iuſcula ex atriplice: et maluis. et q̄nq̄ misce-
mus pullos et pedes edopꝫ: et capita: et aues minutias tene-
ras cū eis: aut̄ vitella ouoꝫ diei sui. et cucurbita est bonus
cibus eis: et medulle fride: sic citrullus. et cucumer. Et silt̄
bleta: et portulaca cū amigdal. Bibat aut̄ aquā ordei: aut̄
spiritu iā incipit ipinguari: dandū ea q̄ facilitant ipsum ad
excreanduz: sicut decoctio isopi frigida proprie, et electua
ria que lambuntur. et similia.

Confictio loch q̄ sumis in hora hac. Recipe pastilas
enucleatas pincas; fisticas; amigdalas dulcissimis; semini
citrulli; melonis; et cucurbitae; dragagatis; gumi arabici; pa
paveris albi; succi ligritie portulace; succari tabarcer; pe
nidias; ana. Hac formas fileas lupinis; et teneat sub lingua
vnâ ex eis. Pect autem maturatiuis iungat. Si at copia
mundicatoe idiger; fiat isto cū trociscis de viola; iu; pul
pe casie fistule. s. i. succari violati; et tereniabin. ana. aur. y.
dissolutis cū decoctione isopi frigida.

C Joānes Serapionis. Loch serēs tussi facte ex coquite & siccitate: & aspitare multa: & est medicamen bonū. amigdalarū dulciū: excorticataꝝ. 3. xv. seminū maluerol. tee. an. 3. x. seminū citrulloꝝ mūdatōꝝ. 3. x. gumi arabici. dragag. armili: granox. citonioꝝ excorticatoꝝ: succi ligrī. oia stritōe bona: & misceant cū syrupo. Lui^h h ē pñmixto. Accipe passularū dulciū: radicū ligricie. sebestē. iuubaz. an. pres eçles. Decoq in aq dōec iſpissent. deini colla: & pu- ce i ea rob q̄tum suffic. deide coagulenſ cū ea medicie. da cū sorbitōb^z ex aq furfuris: & ordei cū farina fabar^z cu- perundis: & oleo amigdalio dulci^z bibat sun iñz aq̄ odet.

penidus. et oleo amigdalio dulci: et bibat sibi ipsius ipse ager.
¶ Idem Aliud valens siffr. Recipe psilum: granorum citomio-
rum. ana. 3. v. seminis papaveris albi. 3. x. sebesten. i. itin-
be. xxx. radicis ligritie. 3. vii. kesines. 3. xv. casie fistule mi-
date. 3. i. Decoque in aqua lib. viii. donec spingentur. occi-
de cola. et pycce super ea rob. lib. ii. cucari saliemeni. syra-
pi violati: penidiarum: ana. 3. vi. farine fabarum. 3. vii. da-
gagati: gumi arabici: an. aur. vii. coquanti vsq; dum transfe-
re in centia mellis. Deinde. 8. feminis cucurbite: melonis cui-
eumeris. citrulli: an. aur. vi. papaveris albi. aur. vii. anis. fe-
niculi. ana. aur. vii. Lofice et serua in vase vitreo. Dosis se-
est ab aur. vi. vsq; ad vii. teneat parum sub lingua. deinde bibat
aqua ordei. est n. medicinam benedictum.

Clōfectio formaz silium lupinis fermenti tūsi et
arabici: semis malue: semini cucueris: et citrullo: amig-
dolarū dulciū farine fabarum ana 3. iij. semis portulacei

Pecoris et pulmonis

103

Millizana. 3. y. fac formas enz mucilagine psily. Et si vigi-
tas patet adde seminū lactuce: papaueris: an. 3. iij.
¶ Filius Zacharie grasi. Lōfectio pillularz cōferentium
tussi calide t siccitatē: t auferunt eā. B. succi ligritie: ami-
dala: dragagāti: gūni arabici: amigdalaz exorticataz: ana.
3. i. cuccari t. abarçet. 3. iij. Lōfice cū mucilagine seminū ci-
toniorz: t fīat idē pdicte forme: t teneat ī ore die ac nocte.
¶ Idē. Pillule bichichie que cōferunt sīlī. B. succi ligri-
tie: cuccari tabarçet. an. aur. vi. amili: dragagāti: amigdala
rū dulciū: an. 3. iii. Lōfice cū mucilagine psily v'l'citionoz.
¶ Idem. Lōfectio trociscoz festinantiū maturatiōez in
tussi calida: xp'leuresti facilitantū spūtū. B. succi ligritie
violaz: an. 3. v. amili: dragagāti seminū altee: feniculī: an.
3. i. Lōfice cū mucilagine psily: t semine lini: t semine ci-
toniorz. Da cū aqua ordei: t sirupo violato.
¶ Idē. Lōfectio alia trociscoz ad tussim siccāz cū calida
tē vebemēti t siti. Recipe succi ligritie: violaz: ana. aur.
an. semis ci: rulloz: cucurbitē: terenabi ana. aur. i. t. 3. Gac
trociscos cū mucilagine psily: t seminū citionoz. Dosis
aur. ii. cum aqua ordei: t syrumo violato.
¶ Filius Zacharie. Loch conferēt tussi calide: t motu
rāns eā t facilitatē in ea spūtū. B. iuimb. xx. sebesten. xl. fi-
cus. vi. ligritie mūde: passulaz enucleataz: an. 3. x. capillo
rum veneris. 3. v. aque lib. v. bullīat v'sq; ad lib. i. Deinde
recipe penidiaz: t rob. ana. 3. v. coquātur cum facilitate:
v'sq; dum sint mel currēns. Deinde. Accipe seminis
lactucc: cucumeris: cucurbitē: portulace: fabaz exort: ca-
rum: ana. 3. iij. gūni arabici: dragaganti: amili: papaueris
albi: amigdalaz dulciū: ana. aur. i. Lonfice cum predi-
cis. Dosis. 3. v.
¶ Idem. Confectio similis lupinis cōferens tussi calide
t abfcissioni vocis: t sedat siti. Recipe seminis cucume-
ris mūdati. 3. vi. succi liquiritie. 3. vi. semis portulace aur.
4. Aggrega ea post bona cōtriturationē cū albumine oui.
stant idē pdicte forme: t teneat quotidie sub lingua.
¶ Sabor. Lōfectio pillularz cōferentium tussi. Recipe
dragagāti: gūni arabici: seminū cucumeris: papaueris al-
bi: portulace: amili: croci: cucari vel penidii: ana: confice
tū rob: t teneat quotidie sub lingua. est enim expertum
si deno voluerit.
¶ Sabor: rex. Medicamen mirabile conferens tussi ca-
lide antique t egritudinibus pectoris a caliditate t sicc-
itate expertum. Recipe mucillaginis psily extracte fm
sciam lib. iiij. rob. penidiarū cuccari: saliemēti: ana: lib. i. t
3. coque lento igne: v'sq; ad mellis spissitudinē auferēdo
cōtinue sumam eius. Deinde recipe seminū cucumerū:
melonū: citruloz: cucurbitarū mūdataz: ana: au. x. amili:
amigdalariū dulciū: granoz pinee maioris: ana. 3. xv. gū-
ni arabici: dragaganti albi: seminis lini ass: ana. 3. viij. se-
minū citionoz mūdatoz. 3. iij. croci. 3. i. anisi. 3. vij. opu-
lentia. 3. i. seminis lactuce. 3. x. Tere t pulueriça: t pone super
medicamine. Et si non pōt dormire: addē cū predictis se-
minis papaueris. 3. xx. iusquam: 3. xv. recōde in vase vi-
treo. Dosis eius ē. 3. vij. vel. iij. teneat sub lingua t glutia-
tū eius: est enim medicamentum benedictum.
¶ Syrupus de isopo et iuentōe nostra cōferens cum at-
pilio dei tussi calide difficulti: t cōfert prisi: t dolori laterū
t. Recipe liquiritie: radicū feniculi: vel seminū eius: ana.
3. x. isopi: capillorū veneris: ana. 3. v. ficus pigues. vij. pu-
na. x. iuimbas. xx. passulaz enucleatarū. 3. xxx. sebeste. c.
Decoque cū aque lib. v. v'sq; ad lib. ii. Da tepide. 3. i. cum
3. vi. cuccari rofati vel violati. Et si vis accipe hui' aque
lib. ii. t pone super eā pēdiarū sabari: cuccari: meibuthe
siripi violati: ana: lib. 3. dragagāti. 3. iij. Et est valde bo-
num tussi sicce: vel prisi t siccitatē pectoris t asperitati. D.
cum aqua cucurbitē ass: vel citrulli.

CAliud valens similiter. Accipe predicta decoctionis lib. u. et pone super ea penicillari lib. i. olei amigdalarii dulcium. 3. viii. granorum alben exorcitorum lib. 5. Fac decoctionem et accipe violarum siccatorum tritatarum: et cribellatarum: dragantia: ana. 3. i. gumi arabici. 3. 5. Pone in vase vitro. Dosis eius est sicut galla: bonum et expertum.

Syrrupis aliis de isopo ad tussim: tashna: ex asperita
te pectoris. Recipe isopi: capilli veneris: ana. 5. xvi. viola
rum: papaveris albi: ordei mudi: seminis malvae: ana. 5. x.
seminum citoniorum: lactucarum: cucumeris: ana. 5. v. pas
tularum enticleatarum. 3. x. ficus. x. iuubas: sebcst: ana
xi. cii. cincrari lib. ii. fiat sirupus.

Syrupus aliis de isopo ad tussim: et asma: ex aspitate
cu calitate. B: ligritie. 5. xx. semis malue: cucumeris: or-
dei mudi: dragag: semis citrullo: ana. 5. iiij. maratri: apu:
capillorū: veneris: isopi: an. 5. x. semis citoniorū: malue: ani-
si: ana. 5. v. uniuersitate: sebesten: ana. xl. ficu: pinguiū albarū. x.
passiflora: enucleatorū. 5. x. cuccari: lib. y. Fiat syrupus.

Dyscorides dixit. q̄ fruct̄ algipur antiquī asilis ignis
deide comestus i sero cū melle fert tussi difficult̄ et labo-
riose. Et dixerunt qdām ex posteriorib: q̄ si infigant̄ in
eo tria granathuris: ita q̄ sepeliant̄ in ipso: et deide osse: et
comedat̄ in sero cū melle: cofert̄ mirabilē. Serue tñ illo
sero sine cena: et est exptum. **D**e tussi humida.

Lia autem tuis humida ponit' pplexional' alia material'. Mālis qdēm ē sūm alterū diuorū modorū aut cū calitate aut cū frigiditate: t' huic qdēm cū calitate: cura est tres res. Prima est adequatio cause ei'. Scēda est subtractio ipsi' cum subtractiōē eōi. Tertia est educatio insius educatione propria.

Ceductio ipsius editione propria.
C **P**rimam igit rem xplicat amensurare regimini ei sex
res: quae ad modum in caplo de asinate decimā ē. et post illō ad
ministrare ex medicis minib⁹ que ipsi mānū digerunt sic
est decoctio capilloz⁹ veneris ppc⁹ et syrup⁹ ex cis syrup⁹
ex iuubis: et decoctio sebesten in aq̄ orde: et decoctio isopi
facta de papuere albo: et fabis excorticatis. et ordeo cum
succaro fosfato aut violato: et similia.

Cedam vero rem plētū facte cū iteratione
et facte de quarto in quartū diem ex casia fistula: et terenā
bin: et miroba de violiscū decoctione isopi facta. Et qñq
adūmē ei qd est sicut trocisi de violis et silia. Et damus
iter solutiuū: et solutiuū ex moderate vomere faciētibus
sic est rafan⁹ assis cū oximelle aut syrupo acetoso de radī
cib⁹. Aut radices assas: et oxinel et silia. Et si corp⁹ est ple
nu⁹: et facies pulchra cū abūdantia sanguis flebotomam⁹
ex basilica. Et qñq cū flebotomia remouente materiam
Certā rem cōplent administratōes medicaminū plen
tudinē pectoris et pulmōis p sceratū eductentiū: sicut loch
de pinto: et ppe loch de fabis: et loch de isopo: et syrupus de
isopo: et confessio de orobo: et similia.

Clumide &c frigide tussis cura est qnq; res. Et pma quidem est digestio: & maturatio cause eius. Secunda est subtractione eius. Tertia est eductio eius. reductione propria. Quarta exiccatio residui superflui humidis eius. Quinta corrigit accidentia.

Contra primam qdē res p̄ficit cū administratione medicaminū
sicut in capitulo de asinate diximus.

Sedam rem plentiu[m] facte cum eo q[uod] est sicut
pillule cochic. et vera draconis longitudo. et pillule de agarico.
quas diximus in capitulo de asinate. et p[ro]prie[ti]tate c[on]iteratio[n]e
et iteratione. et c[on]iunctio[n]e interpollatio[n]e administratio[n]is rei vomi-
te. Et si oportet ut deueniat ad administrationem soluti-
num: etiā sicut in capitulo de asinate diximus.

Cteriam rem splent administrationes medicinarum
maternarum eductentium a pectore quas in capitulo de asinate di-
gimus; et deinceps ostendemus.

De egritudinibus

CQuartam reū complent administrationes medicamentum māz dissoluentiū: et resoluentiū et sumentium: et huiusmodi gdem medicamina asucerūt medici epicatua vocare que administrāda sunt postq; administratiōes mūdificantiū cōmuniū: et ppxiōz cum iterationib; pcesserunt ouientib; ut exicet residuum rei. Administrare aut ea in pncipio est pscocare et ponere egrū ad mortē. Administratio aut hmoi est scōm duos modos. s. aut lambendo seu bibedo: aut vaporādo: et nos plenā faciem narratiōem ex his. Et huius qdē summe est labere ex myrra. 3.i. cū melle: facilitat enī anhelitum: et cōsumit humiditatez. Huius etiā intentionis est storax: et opponacū: et pprie eius omis: aut melle: aut serapino factis ex eis pillulū cum aqua rute: aut glutē albotin cū melle: aut alkiran cū melle: aut sulfur cum ouis forbilibus: aut arsenicum silt cum ouis: aut cum grano pini et similia.

CEx euaporatoib; aut ad tuſsim antiquā est arsenicū: citrinū cū aristologie rotude partib; eq̄libus. Lōfice cuſ butirovaccino: et fac formas ſiles auellanis: et fiat ſuffumi giū p embrocū in ieiunio. dī enī qd statim liberat.

CUapo alius. B. arsenici citrini ſtercoris leporis: farine ordeci: corticū ſticti. a. n. fac formas cuſ vitello ouis: et ſufumiget cum eis tribus vicibus.

CAlli. B. aristologie rotude: storacis: galbāi. a. n. arsenici ad pōdū ouis: aggrega cuſ butiro vaccino et vtere.

CAlli. B. storacis: myrra: thuris: aristologie. a. n. arsenici pondus ouis: aggrega cuſ butiro vaccino. Fiat ſuffumigatio omni die bis vel ter: et bibat ſuper ipsum aquā cum butiro ouino. **C**Plura huius intentionis scripta ſunt in capitulo de alinate canone vltimo.

CQuintā reū ſplent administrationes medicaminū fortantium pectus et pulmonē: aut elargatiū: et ſi vigilie ad ſin: cuſ ſedantē tuſſi ſomnū inducentiū. **C**Summa aut ſedantiū tuſſi ſedantē pectoris: et pulmonis ē hec. rob: aut ſirup⁹ factus ex ſucco granop⁹ myrtbi: pletorum est ad illud mirabil: et hoc in tuſſi calā. Sed in frigida: qdē cuſ myrra: et croco modico: plimonis at vphis ſucci uniamē ē ſublime in calē et frida. In calā qdē aur. a. ex eo cuſ ſyrupo myrtino. In frida vero cum melle: et aqua calida. Huius aut intentionis est crocus cuſ ſyrupo myrtino: aut cum ſyrupo de isopo: et ſilt ſanctaraca: cuſ melle: et nux cipressi cuſ vino et melle: et grana pini ſunt ex rebus magnis in hac parte. ex medicinis magnis aut que ſedant tuſſi: et pectus cofortant ſunt tyriaca: et mitridatū: et diamante dulcis et amarus: et athanasia magna et paria: et diamarthe ē pfectio mirabilis Rabit regis quā ſcribem⁹: et ſilia. **C**Summa at medicinap⁹ pect⁹ elargantib; ſcripta ſunt in capitulo de alinate. **C**Summi aut medicinap⁹ tuſſi in ſedantiū: et corrigentiū ſupſtitutes vigiliap⁹ diceſ qdī de medicis ſtupefacientibus ſermonē faciemus si deus voluerit. Aferant ad hunc locuz plura que ſcripta ſunt in capitulo de alinate huius ſine calo ſine frigido: et proprie medicina quaſ ſcripit filius Zacharie.

CSilius Humām. Modus decoctoib; de capillis venis ſerens tuſſi humide cuſ calore. B. capilloz veneris nū vltime recentiū. 3.i. isopi ſicce: fabaz excopticataz: ſemis fenicli: anisi: ſemini lacticaz: portulace: papaveris albi: amigdalaz: dulciū: et amarap⁹: ordē excopticati. ana. 3.v. ſemis melonis: cucurbita grāo: myrti: a. n. 3. i. y. gumi arabi ci: aſſi. 3. i. y. paſſulaſ ſenuclataz. 3. xv. dacilos pingues. v. ſicus ſiccias. v. iuiubas. xxx. decoquand in aq libz. iuy. vſq; ad li. i. t. 5. et da oī māe. 3. i. y. cuſ ſuccaro rosato aut violato. Et ſi volueris accipe ex hac decoctōe lib. y. et cuſ incibueg et ſuccari. 3. x. fiat ſyrupus. Dosis ei⁹ eſt. 3. i.

CSilius Amara. ſyrup⁹ de isopo ſerens tuſſi huide cuſ friditate. B. isopi ſicce. 3. v. capilloz veneris: ligritie: a. n. 3.

vi. corticū radicū apy: fenicli: et ſemis anisi: a. n. 3. v. folioz prassij. 3. i. y. paſſulaſ ſenuclataz. 3. i. iuiubas. xx. y. ſicos: feugreci: ana. 3. u. t. ſemis malice: et bismalice: ana. 3. u. ſic piguiū. vi. numero: dacilos. v. folioz calameti: aur. a. De coquand in aq lib. v. vſq; ad lib. i. t. 5. cū melle: et incibueg: ana lib. 5. Fiat ſyrupus. Dosis. 3. i.

CIdem loch ſerens tuſſi: et egritudinibus pectoris: et pulmonis: et eſt exptū. B. farine fabaz: ligriticū mūdate: thuris masculi: gumi albotin: amigdalaz: dulciū et amarum: a. n. 3. x. ſemis fenicli: anisi: croci: ſucci ligritie: dragatāti: albi: ſemis citoiōz mundatorz: papaneris albi a. n. 3. vi. calameti: prassij: ana. 3. x. opy. 3. i. y. Tere et cerne: et addē eis pernidie. 3. xxx. Deide cōfice cu melle colato. 3. cl. et ſtunde i mortario. et ſit dosis. 3. u. i. mane cum decoctione isopi: et in ſero teneat ex eo ſub lingua.

CDemochrytus. Modus ſectōis ad tuſſim humidam cuſ friditate. Accipe calamenti fluvial. 3. v. granorum pini 3. vi. ſemis vrtice: irecos: ana aur. i. piperis nigri: ſemis lini: a. n. aur. y. Lōfice cu melle: et keſmes. Et ſit dosis ab aur. i. vſq; ad. y. cum decoctōe isopi.

CIdem. Loch bonū et expertū ſerens ad idez. Namell boni. 3. iuy. vitelloz ouoz recētiū: et butiri: ana. 3. i. y. Mel et butiz decoquand vſq; dū habeant modicū ſpissitudinā. deide dimittat modicū ifridari: et miſce cum eis vrtella ouorum commixtione bona. Deinde miſce piperis nigri pulueriçati. 3. x. et ſumatur ex eo lambendo manc: et ſero est enī expertum.

CPaulus. Pillule qd tenētur ſore ſeruit ad tuſſi fridā et ſicca: et ſunt expte. B. myrra: croci: granoz pini: granoz coti excopticatoz: fenicli: anisi: amigdalaz: dulciū: et amararū papaveris albi: ſucci ligritie: a. n. Lōfice cu penidiaria partib; i. y. et ſucco feniculi humidū.

CHamech fili⁹ Zacharie. Lōfice ſerens tuſſi anni et fridā: et vteſe. B. peidiaria. 3. xx. prassij: capilli veneris: ſi pi: fenicli: anisi: a. n. aur. iuy. croci: calameti: ſuccari: a. n. aur. y. ſucci ligritie: piecarū purgataz: et amigdalaz: dulciū: a. n. 3. i. Lōfice cu melle diſpumato qdū ſuffic. da. 3. i. u.

CHamech arasi. Syrup⁹ de prassio ſerit tuſſi ſore ſte groſſo: et vteſitatem. B. prassij. 3. xl. ligritie: isopi: calatāti capilli veneris: a. n. 3. xx. radicū feniculi: apy: a. n. 3. x. amigdalaz: ſudatarū: pinearū purgatarū: fenugreci: ſemis ſeniculi: a. n. 3. v. masticis: darseni: qīn. a. n. 3. u. paſſularū emeleatarum. 3. c. iuiube: ſebesten: ana. c. aque calē: lib. xxxii. Dimitte die ac nocte. Deinde coque vſq; dum redat ad lib. x. Deinde addē mellis: et rob: et penidiaria. a. n. 3. i. ſ. penidiaria. Deide ſuſpende in medicamine croci. 3. i. Dosis carum ab 3. i. vſq; ad. y.

CIdem. Loch cōferens vt ipsum. Accipe ligritie: amigdalaz: ſudatum: dulciū et amararū. ſemis lini aſſi: ana. 3. iuy. ſemis feniculi: farie fabarum: et pinearū mundatarū: ana. 3. i. y. myrra croci: olibani: darseni: ana. 3. i. ſ. penidiaria. 3. i. y. Confice cum rob. Et fiant forme ſimiles lupini: et teneat ſub lingua.

CSabor. Confectione Loch de alleis: que cōfert tuſſi fleſmatice: et maturat materiam eius bonum: et expertum. Accipe alleorū mundatorū: lib. 5. et elixa ea in aqua decoctionis cicerurū: et ſopis ſicce vſq; dum ſint bene diſcocta ea mellis et butiri: ana. 3. vi. et decoquuntur lento igneviſ ad terminum loch: et vtere. bonum eſt.

CIdem. B. ſucci cauliū. lib. v. lēto igne coque auferēdo ſumā ei⁹ vſq; dum redat ad lib. y. Deide coquat cu ſobr: mellis lib. i. vſq; dum igroſſent. et bonū eſt.

CIdem. Loch de ſolla expertū et efficac i tuſſi humida: educit enī expectore māz eius. Recipe ſucci ſolle: et mellicana. coquantur vſq; dum ingroſſentur.

C Idē. Lōfectio medicamis ad tussis humidā cū fridito te. R. spicē: croci. ana. 3. i. isopi sicce. prassū. a. 3. iij. myrre. ireos. 3. ij. farine orobis: et fabazz. a. 3. v. piqis. 3. l. t. 5. kes. meo: et carnū dactiloz: ficiū pīgūiū: et pineaz mūdataz. a. 3. vi. Lōfice cū loboc de caulib⁹. Uez: et expertū.

C Lōfectio medicamini ex iuentione nra. Syrupus va lens asinati: et tussi: et maturat eas: et cōfert ylcerib⁹ renūm vesice: et est medicamē bonum. Accipe fucus albas: et pin gues. l. numero: iuuibus. c. Decoque in aque lib. v. vsq ad iij. et cuī rob. lib. 5. cūcari lib. i. Fiat syripus.

C Syrup⁹ aliis. R. ficiū siccaz pinguiū. 3. iij. isopi sicce: capilloz veneris. a. 3. i. rute: prassū. ligritie. a. 3. iij. radiū maratri: opū. a. 3. v. anisi. semis malte. a. 3. i. carniuz iuimbaz. 3. ij. Fiat syripus cū melle. et rob lib. i.

C Alexāder. Electuariū mūdificās pectus et pulmonē: et sferēs tussi. Accipe granoz pineaz: et amigdalaz dulciuz. a. 3. x. dattiloz pinguiū. 3. xv. pīguedinis ficiū. et kesmes a. 3. i. dragagāti: albi semis fenicli. a. 3. vi. ireos. 3. xv. Lōfice cū melle crudo. Dosis a. 3. ij. vsq ad aur. i.

C Alexāder. Ad tussis que ingetat in nocte: et nō sinit dor mire: et ad tussim catarralē. fiant pille ex storace: myrra: et opio. a. 3. croci partis. i. quarta. Lōfice cū melle aut rob in forma cicciuz. et da in sero. u. aut. iij. Aut ex myrra opio: et galbāo: et paucō croco. Aut ex storace. 3. i. galbāi: sulfuris viuū: opū: pipis: terberine. a. 3. i. Aut ex storacis zinz. opū: croci: galbāi: granoz pini. a. 3. partib⁹ eōlib⁹. Lōfice et yte.

croci: galbāi: granoz pini. a. 3. partib⁹ eōlib⁹. Lōfice et yte. Ita enī sedant tussim antiquā et nocuam.

C Galien⁹. Medicamē qđ ponit Rabit rex: et dicit qđ est tante virtutis qđ nullū aliud ei egparet ad sedatiōes tussis. Est. n. mirabile. R. radicū oppopōaci. 3. i. t. 5. et loco radicū oppoponaci ponā oppoponaci. aur. v. castorei: semis lini asseana. aur. iij. semis lactuce. aur. v. folioz rute siccorū: myrra. a. 3. aur. iij. t. 5. opū: croci. a. 3. aur. u. t. 5. Fifice cū mel le colato. Et da in sero febricitatibus cuī aqua calā: et non febricitatibus cuī vino. Et sit dosis eius sicut magnitudo fabe. Est enim expertum et bonum.

C Galien⁹ ex libro. decē tractatū. Lōfectio pillulaz: qđ iuamentū est ultimati ad tussim antiquam humidam: iuamentū est ad tussim. Accipe: castorei: myrra: masticis: liquiritie: opū: galbāi: anisi: feniculi: emule: et in alio rafen: genciā: isopi sicce: ireos: dragagāti: gumi arabiciana: croci ptis. i. tertia. Confice cū rob: da post menses tres.

C Galien⁹ ex codē libro. Confectio Lohoc: qđ exptus sum ad tussim: et ad astma ex materia grossa difficultis eradicatio. R. Recipe liquiritie: ireos: storacis liquide: fisti corū mundatoz: amigdalārū dulciū: et amarārū: granoz pini: ang: aur. iij. olibani: glutini albotin: gummi: dragagāti: agarici: cinamomi: seminis feniculi: ana. 3. i. t. 5. aloes. myrra: ana: aur. u. kesmes. 3. i. Tere et sicca: et puluerica. Medulas vero cōtērē cōtritōe ultima: aloe vero: et myrra infunde in rob. circiter. 3. i. aut. iij. mellis colati et cere quātū sufficit. Hcinde dissolute in eo storace. Confice cōtērē in mortario cum ceteris. Et sit dosis eius. a. 3. i. vi. qđ ad aur. i.

C Inquit Galienus. Faciebā hāc medicinaz pcedere si rupum alkemes: et isopi: et decoctionē eorū et alia ex matu rantibus: quoqđ forma ē apud te: et hoc tpe cōuenienti. vt digeratur et maturetur materia.

C Galienus. Lōfice cognominati assēmus: et sunt troci sci stelle cōferunt huic tussi iuamentū sublime: et pprie dati cum rob. Et sit dosis a tertia. 3. viii. vsq ad. 3. 5. Et sunt ex hominibus qui dāt cū aqua ordei.

C Dumain. Lōfectio alba cui ē iuamentū: et opatio ve bemens ad tussim difficile: et antiquā ex materia grossa: et vi scosa: et aperit oppillatōes pectoris: et pulmōis: et mun dificat ea: et clarificat vocē: et educit sanie et materias cor

ruptas ex pectorē et cōfert p̄fisi. R. semis lini assi: passulaz enucleataz: a. 3. iiij. amigdalaz dulciū: et amarārū: gra noz pīnū: 3. i. auellanarū assa: ireos: glutini alborin. a. 3. aur. u. thuris maseli. croci. myrre. a. 3. aur. i. Hac ex p̄cis trociscos cū lacte asine: et dimitte siccari. Dein tere: et fi ce cū melle: et é dosis ei. 3. i. mane et sero teneat sub ligna.

C Archigenes. Lōfectio que cognoscitur mirabilis con ferens cō virtute dei ad sputū sanguinis: et ad tussim cro nicā et antiquā ex materia putrida saniosa ex ylcere: et p̄tisi. Mūdificat. n. et abstergit cū virtute dei a materia gros sa et putrida: et sunt yssi hac medicina prudentes. Et cum sit ex fortibus: nō ambigitur sup ea: et cōfert p̄focationi matricis: et paralisi: et vesice: et cōfert fluxui vētris et piodis febrium: et resistit venenis: cuius pīmixtio hec ē. Recipe castorei: piperis lōgi et nigrī: storacis: spicē: costi: galbāi: opū: ana. 3. iij. croci. 3. i. Lōfice cū melle dispumato qđtū sufficit. Dosis eius sicut faba cū aqua mellis.

C De fluxu sanguinis ab ore.

Anguinis exptus ab ore est secundū vnū quatuor s modoz: aut. n. expūit tñ: et est ex parte oris: aut egredīs cū rascatione: et est aut a colatorio: aut ab viuula: aut a palato: et partib⁹ coz. Et qđqđ egredīs cuī vo mitu: et aut a meri: aut a stōaco: aut ab epate: aut a finib⁹ coz. Et qđqđ cuī tussi: et aut ex pectorē: aut a pulmōe: aut a cāna: aut lacerto vocali: aut epigloti. Et quidez qualiscū qđ hōz fuerit est fm'vnū. iij. modoz. Aut enī est scdm se mitā, redūdationis ex aliquo sīc a venis: aut arterijs: et p̄ prie qđ accidit ebulliō in sanguine aut agitatio: aut apa te sanguinco: cuius materia est facilis resolutiōis.

C Secundus est secundum semitam redundatiōis: sicut accidit pluribus a retentione mēstruoz: et cōstrictione emoz roidarum non scdm sapientiam: et sicut accidit pluribus ppter exuberantiam sanguinis in toro. **C** Tertius vero ex ruptura vene: et apertione eius cū vulnere: aut sine vul nere. **C** Quartus ex ylcere et corrotione supervenā. Sanguinis aut qui expuīs: dicta cura est in capitulo de vīne ribus et ylceribus oris: et partii eius. Cum vero egreditur cum rascatione cura dicta est in capitulo de fluxu sanguinis narū: et in capitulo de ylceribus viuile et palati: et in capitulo de alcola. Et fferunt cīs gargariatiōes ex reb⁹ stipticis: et si nō tollit flebotomē ex cephalica flebotomia subtili vice post vice. Et fiant alia que sunt dā ibi. Egres sionis aut sanguis cū vomitu cura est tres res.

C Prima est rectificatio membra: a quo est passio. **C** Secunda est: ut fiat diuersio: et hoc fit cum subtractione sanguinis ex vena seruente illi membro: et cum applicatione ventofūrum super ipso et similibus. Et si est a corpore toto ppter exuberantiam sanguinis in ipso: fiant flebotomie cuī iteratione ex basilica: nūc dextera: nūc sinistra. Et quando qđ ex saphenijs: et hoc qđem differenter. Nam si solum in qđtate exuberat flebotomia larga necessaria est vel me diocris largitatis. Si autem acuitas: et inflammatio sit in sanguine: cum subtilitate et ebullitiōe subtili flebotomia videntur est.

C Tertia est administratio rerum conglutinantium et consolidantium: sicut competit ex his que dicemus. Nunc vero eorum que compingunt: et ingrossant sanguinem ex his que dicemus. Sanguinis autem egresio cum tussi est ex pectorē aut pulmone: et eius cura est prava. Dixit enim Hippocrates. Scream sanguinis ex pectorē aut pulmone. si concomitatur sputuz putredinis et post illud p̄fisi: et post illaz desperatio et mors. Uez qđ est ex pectorē est minus suspectum eo qđ est ex pulmone.

Raro qđem solutio continuatis in pulmone sanatur: et illud est propter quinq̄ res. **C** Et prima quidem res est quoniam motio resistit solidatōi: imo addit ad ipsam et dilatat eā. Et nosti qđ pulmo in silitudinē follii formacis

De egritudinibus

dilatatur et constringitur continetur ob causam visum. **C** Secunda vero est. quia sanies in spongioso membro diu retinetur: et diu retenta magis acutus: et magis acuta profundat vel cera. **T**ertia est. quoniam solutio contumacitatis cadens in pulmo non dilatatur ipsum: et retardat officium eius quod diximus: quare summi calci difficulter egrediuntur: immo cumulantur in solonis loco: et inflammantur: et adduntur ad solutores: et dispersi per corpum sunt causa desiccationis membrorum: et febris ethice. **Q**uarta est. quoniam pulmone caro multe passibilitatis est: et teneritatis cito subiecta per refactionem: et illud id quoniam nutrimentum eius est ex sanguine subtilli et acuto: et est ipsum receper aculum fleminatis: quod cito fit in eo repugnatio et rarietatis in alterum: et ex hoc cito accedit putrefactio et corruptio. **Q**uita est subsistetia eius catarris paulatim vulnerantibus et ulcerantibus. Ex his autem primum ex pulmone sanguis excretio: aut in eo contumacitatis est solo suspectio. Et quod Hypothecum sanguis seruat ex profundo qualiterque ascendens suspectum est: a superioribus autem fluens non est suspectus. **E**gressio autem sanguis expectore aut pulmone: cura est duas iteriores. vlez: s. et particularē. Ullis autem iteris est quatuor res. Prima est sanguis adequantio. Secunda est diversio. Tertia est mūdificatio. Quarta est acciditū correctio. **P**rima igitur rem plent correctiones cadentes in exuberantia in quietate et quietate sanguinis: aut in viris: et in rebus. Et quietare quodcumque cibi et potius: et dimissione vini. Et si excusari non potes: sit multe punctionis cum aqua: et sit vinum stipticum. Et dimittat dulcia: et pulmenta ex lactic: et frumento et tritico: et viter oia gisal: que dilatant et multiplicant sanguinem ex his que comeduntur et bibuntur. Et abhorreat geris superfluitatem multiplicatē mās somni: et ppe sub radibus sole et lune: et abhorreat labore in horis vehementis caloribus: et laborē agitatiū: et clamore et irā: et portatores pondex: et cotius superfluitatem: et frequentationes balnei dulcis: et silla. Et sit ventus: et bitib: scis ex sanic ordei et rīco: et milio: et comedit caseus recēs: et lac ex quo extractū sit butirum: et fructus stiptici. Et ex olerib: portulaca: et lactuca: et endivia: et atriplices: et cucurbita: et citrulli. Et ex carnib: perdicum: turdop: et minutaz: aiui minus pinguii: leporis: et similiū decocte cum fructib: stipticis: et succis corporeis. Et ex granis comedat letes ex corticata et mes: et sanic ordei: et rīco: et milio: et geguieris: et farinaz fabar. Ex piscibus pisces degentes in locis petrosis: et cācros aquaz: dulciū coctos in lacte sine butiro: et aqua ordei: et hoc cursu procedunt. Bibat autem aquam rosatā: aut decoctionis rosaz: et aquaz de minera ferri: aut aqua in qua extinguitur ferrum cuius rob myrtino: aut aquam ordei. decoctionis cancroz aque dulcis et similia. **S**i autem peccatum sit ex parte acutitas sanguis: et ebullitionis: sedamus id cum rebus extinguentibus inflammationem: et in grossantibus sanguinem. Sicut sunt ppe cibi et potius frigidis: et ppe stipticis: et extinctiū inflammationum: sic cibi et gelati ex lentibus cum succis aliquibus stipticis: aut ex cucurbita: aut citrullis: et portulaca est ex rebus mirabilibus ad illud. Sedamus n. inflammationes: et stringit sanguinem: et secundum eis cibi paucē acetositas: sic ceras: et sumakie: et cucurbita cum granatis acerbis et dulcib: aut misis tritis cum granis suis: et carnes pulloz: et parvaz: aiui cum succis stipticis: et gelati ex eis. Et interficit eis iuuainētū magnū administratio psilū assū aquassati in aqua rosata cum coriandro asso: siltū at semē portulace cuius aqua rosaz: et hoc in matutinis. Huius ē iteris igrossant: et pinguant sanguinem. Huius ē iteris est lac acetosiz extracto butiro ex eo: et si extinguitur in eo feraz magnificat ei opatio: et caseus recēs est bonus eis: et laudans eis iuuainē: et aqua decoctionis earuz: et fructus stipticis: et succi corporei: et silla. Et ex rebus ē sanguis inflammationes: et acutitate sedantibus sunt emplastrations: et epibymata circa epar et cor exreb: et succis frigidi.

dis: et stipticis: et appōnes aque veri frigoris cum aliquibus eoz circa ipsa: et sedere in aqua frigida: et silla: que diximus in caplo de fluxu sanguinis ex naribus. **S**i autem peccatum in quietate sanguinis simul et qualitate fuerit tunc nostra cupidatio erit circa utrumque.

Sedam rem plent administrationes flebotomie cum iteratōibus. si opz ex vena basilica: nūc dextri: nūc sinistri brachii mediocris apertōis: si solū in quietate sanguis exsudat: aut subtili aptiōis si subtilitas et acuitas dominantur in sanguine. Et quoniam suerimus sanguinem ad loginquaz diversitatē: sic ad ptes inferiores: et hoc cum flebotomia sapientia: et yētosatōe crurū: et scarificatōe in ipsis. Et quoniam exigunt dispo emoroidaz aut mēstruoz: puocatōes: et faciūd. Et ferunt yētosatōes in hypocordis sine scarificatione. **E**t dixit Russus: quoniam accedit mulieri. ut spueret sanguinem postquam lac delituit in mamillis eius: et restrictus est puocato lacte: et accedit ei illud tertio: et curata est post exuberantiam lactis.

Tertiā autem plent administrationes medicaminū sanguine mūdificantur. et siqde fuerit acuitas: et inflammatio: et ebullitio in eo ppter punctionē colere acute in ipso: oīg enacuet colera plus. Deinde flebotoma. Hoc n. est sedes cardinale. Colera autem euacuabilis cum aqua fructu facta ex eo: quod mulgez ex semibus portulace plus assū. Et in rebarba est virus mirabilis in hac parte. Euacuat. n. colera: et strigat de ppetate sanguinem: et ppe eius uocco ligie arietis: aut eius aqua quod mulgez ex seminib: portulace. Si autem stigmata abundat cum sanguine facies exuberare ipsum euacuet et stigmata cum eis quod scis. Deinde flebotoma. Et ex eis est que mūdificat sanguinem sile: et diuertit motū eius: et inclinat inferius sunt administrationes clisterio p debiliti: et si opz hūtiū acutitatem ex his quod scis nisi timueris agitatōes fieri in ipso: et ppe apē ebullitōes eius. Tunc autem opz blādiri cum clisterib: debilita. **H**ec est enim operatio secundum sapientiam.

Quartā rez plent nūc abstinentia et cessatio a reb: mōtuētibus et agitantibus sanguinem. Nunc autem puentio: et pfermatio a fluxu eius: et ppe in exposito ad illud. Nunc vero remotio nocimenti faciētis cadere in illud. Res autem monētes et agitantes sanguinem sunt cibi acuti: et medicie acute: et laborē vehementes: et ebrietas multa: et rīxe et vociferationes: et casus: et pessimo et his silla. Expositi autem ad sputum sanguinis sunt hysteres pectus strictum: et nudū: et humeros sic curvatus: et alaz: et collum subtile: et longū: et depresso iter alaz: et humeros: et frequetat eis tuſicula cum punctura iter alaz: nūc apē dextrā: nūc apē sinistrā spatulā: nūc apē aliquā mamillaz. Nos autem pueniemus ne cadat in illud cum flebotomia ex basilica: et inclinatōe sanguis ad inferiora cum flebotomia sapiente: et pone yētosaz: et puocatōe emoroidaz: aut mēstruoz: et fricatōe facta in extremitatib: et correctiōnā sunt ppetre in principio veris: et in toto vere. Est enim tempus exuberare facies sanguinem.

Nocumēta autem facientia cadere in sputū sanguinis sunt catarrus acutus tussis vehementes: apa pleureticu: aut perīstrictio emoroidaz suetaz fluere. Et qdem iaz catarrus curā scripsim: et tussis. Et i pleuresi signum: et peripleus sudat. n. ex apate aliqd post aliqd ex eo quod mā eius est reflexibilis non phibita ppter adherentiā aut pactiones. In apate autem epatico est ei apparitio aliquā cā ad malū: et ppe cū apa est magnū exuberās. Et quoniam est signum boni: et ppe apē resolonez ipsius. Emoroidaz autem aut mēstruoz: et strictio non secundum sapientiaz si faciat cadere in illud: aut si sit suspectio de illo: tūc eoz puocatio excusat a suscepōe

vel suspicione sicut Hal. super vobis Hippo. dixit. In genitio
chronicus emoroidax fluxus totaliter constrictus et subi-
to cadere facit in hydrospismum: aut maniam: aut sanguinis
screatum et perisim.

C Particularis autem intentione habet quatuor modos. Primus
cogit vertere intentionem nostram ad curationem screat: san-
guis: qui contingit propter resudationem ipsius. Et siquidem
fuerit ab aperie sanguineo cuiusdam ponitur in resolutione alicuius
casus post aliquid curari non indiget: est enim signifi-
catio salutis. **S**i autem fuerit secundum semitam resudatio-
nis ex venis pulmonis: aut arteriarum: vel et pectoris propter
agitationem et ebullitionem cadentem in sanguine dabimur me-
dicamina sanguinis feruore reprementia: et ipsi copingentia.
Et huius operationem facientium summa hec est: portulaca pro-
prie comasticata frequenter et paucis post paucis deglutitus ei
suce potenter stringit sanguinem: et cedar ebullitionem eius:
et copingit ipsum. Et silex semen eius assuz et tota planta ipsius
est secundum modum administratio eius. Et silex album pa-
pauer assuum. Iuuibe autem sunt huius intentionis: secundum omnem
modum administratio eius. In mucillagine autem psiliu cuius
lapide ematirbe diligenter loto et cōtrito cōtritione vltia
inest virtus mirabilis: et silex in coriandro. Et silex in lapide
ematirbe cum succo arnoglossie: psiliu aut assuum et aqua
sum cuius aqua expressionis portulace: aut semis eius. Viscer
dum fiat mucillaginosum: est ad id mirabile. Et silex semen
insquami cum succo arnoglossie. Huius etiam est intentionis lac
tectum cum lapidisbus fluminalibus aut cum ferro ignito. Pri-
mo extracto butiro ex eo. Et silex lac acerosum extracto ex eo
butiro: et caseus recens silex. Lutum autem assemel et lutum ar-
meni et sigillatum sunt ex medicis veris ad illud: et ppe cu
succo plātaginis. Ista. n. cum virtute in frigidatibus et cōglu-
tinatiōis: et ex eis cōposita sunt ultima ad id: et quoniam sunt
bius intentionis. Et laudat eis aq ferri: et aqua pluvialis cuius
gumi arabico asso: aut dragagato. Et laudat eis et aqua
ordiei: et prie assi cum cancris fluminalibus aut spodio: et si
milibus. Et quoniam ex necessitas apud vehementem agi-
tationem: et vigilias ut cum eis aliqua ex narcoticis tribua-
mus et tunc facimus id cum cautela.

Secondus modus docet vertere intentionem nostram ad cura-
tionem eius screat sanguis: que fit secundum redūdatōis: et huius
curā iā dixim: quoniam mōs diuertēdi fluxū sanguinis docuum?
Tertius modus qui est ad curandum apertōne aut
rupturam vene cum vulnere: aut sine vulnere indiget
administrationē medicaminū stipticorum: et consolidatiōrum.
Et hoc quidē facientium summa hec est: sanguis draconis p/
prie et charabe: et bolus et luteus sigillatum: et balaustic: et rose: et
coriander adustus: et coralli adustus: et kachie: et hypog-
stidos: et cortices et flores granatorum: et emathites: et gumi
assum: et mūnia et reubarbarum: prie assuum: et cortices thu-
ris et cortices: masticis: et coagulū leporis: et coriandri: et se-
men lingue arietis: et capita et virgulta rosarum: et fructus:
et folia myrti: et spodium: et cortices cancroꝝ ystop: et silia.
Fundamentū autem et medicina cuiusque hec miscenda: et pro-
pinanda sunt: vel aliquo eoz: hec sunt succes prie plātagis:
et succus alburnandani: et succus portulace: et succus albedaro-
gi: et aqua alba: et aqua pluvialis fluminalis gumi assi: et aq
rosat: et succus citri: et miua: et succus granorum myrti: et
spodus ex eis: et mucillago psiliu: et semen citri: et aq su-
mac: et silia. Medicinas autem cōpositas scribemus post: si de
voluerit. de quarū summa est succus rosatū ppe: est. n. me-
dicamē eis benedictū: et miua: et spodus: et rosas fuccio: et su-
cups de iunibis: et spodus myrtin: et spodus de pomis
stipricis et trociscis de charabe: et trociscis de terra sigillata:
quorum memoriam fecimus in antidotario.

Medicamina autem quā administrant̄ emplastrādo aut lini-
endo extra. Summa hec est. Oleum rosatū cum masticē aut

oleum myrtinū: et ex eis est oleum de citronis: et oleum nardi:
num: et succus coriātri hūdi cū saucis: aut farina ordecaute
cū sandalis: aut spodio et rosis: cū modico camphore. Nec
n. emplastra cōserūt. Uel accipe acatia: hypogastridos: fa-
rine saucis: et farine orobi. a. n. Lōfice cū albumine ouiri: et su-
perpōe. Uel accipe pluerē thuris subtilissimū et admīstra
cū albumine ouiri. Et quidē de reb⁹ melioribus in hac par-
te est subtiliter inquirere ad inuestigandum locum vehe-
mentie doloris. Illic enim emplastrationes: et linimenta
vitilissima ponentur.

Quartus autem modus docet abscidere causas ulceratio-
nū: et corrosionū cadētiū ī ptes pectoris: et pulmōis et ppe
pulmonis et plurimū. hoc enī est id qđ ē suspectū: et tun-
rosum maxime. et huiusdem curationē scribemus in caplo
de pte: si deus voluerit: et pmiserit curari huiusmodi.

Sha. si accidit sputū sanguis a catarro tūcerit cōfideratio-
nē: ut ppe sit acut⁹: aut nō acut⁹. Et si fuerit qđē acut⁹. et co-
lericus: aut salsuginosus: sedabim⁹ ipetu acuitatis eius ppe
cū régimē bono distincto in caplo de catarro. Postq; at
vehementia acuitatis sedata fuerit solua nā cū eo qđ est
sicut ī fusio mirobalanoꝝ: et silia. Et si fuerit salsuginosus
cū eo qđ ē sic̄ pillule cochiae. Deinde p̄cipim⁹ cū flobotoma-
ri de vena cephalica flobotomia subtili: et si oꝝ cū iteratōe
et fricam⁹ extremitates eius vice post vicē et trahimus ma-
terias eius a capite cū clisterib⁹ acutis: et si oꝝ fortis acuita-
tis: et cū pōne ventosap in cruribus: et sup emoroidas post
apertōne eaz cū flobotomo. Et p̄fert eis post illud admi-
stratioāq; ordei cū cācris fluminalib⁹: et sirup⁹ de papauere.
Et si idiget medicamē fortiori: dentur trocisci alscēdene:
quoꝝ rememorabimur post. Et fortis est ex eis trocisci de
charabe: et prie cū sirupo de papauere: aut sirupo myrti-
no: aut rob eius. Et si res fuerit prāmorōnō ē excusatio ad-
ministratioē medicinaz fortū: sicut tiriace prie: et mitri-
dati: et athanasie: et trocisci stelle: et siliū. Et iā qđē mulie-
ri cūdā: et plurib⁹ post illā cui acciderit sputū sanguis ex
catarro cōmensurauim⁹ régimia: q; iā dixim⁹: et istūm⁹
post illā: ut ponerem⁹ sup caput eius: et ppe ī pte quendeg
medicamen ex sumo colubino postq; egressa est balneū: et
adiunxit⁹: et dedim⁹ sibi tiriacā recentē āni sui ut faceret
ē dormire: et in crastinū ī iūmūximus fricari extrema ipsi⁹
et cōstringi istis: et administrari ex tiriacea recēti cōtritatē mi-
norem: et minūm⁹ quotidie cōtitatē eius donec deuenim⁹
ad administrationē solius mellis: ut mūdificē pulmo suffi-
cienter: et nō recessim⁹ ab administratōe alicui⁹ ex rubis:
cantib⁹ super pte q; dicit⁹ quendeg: et ab assiduitate frica-
tionis extremitatū: donec diuertere catarrus: et remāste
nobis post hec sola vna necessitas. I. ut deide cōsolidare
vuln⁹: et dedim⁹ ei filoniū persicū: et iterū trociscos de lu-
to sigillato cū cūccaro rosato et qñq; succazz rosatū solū ī
cōtitate mīta: et fecim⁹ interpolatiōes ī administratōe ipsoꝝ
et vicissitudines: et qñ ex eorum vsu strigebat anbelitus:
cōvertebamus studiū nostrū ad administrandū res q; dila-
tant ipm: et educunt sanī sicut prie decoctōes ysope et
similia: et cum elargabat̄ anbelitus tunc reuertebamur ad
filonium et trociscum et cūccarum rosatum. cū bac viciſſi-
tudine et sanata est. Et nō est mō cōp̄hensibilis nūer⁹ eo-
rum qui sanati sunt secundum doctrinam hanc.

Silius Zefar. Lōfectio trociscoꝝ p̄ferētiū tussi: et spu-
to sanguis. B. gumi arabici: boli armeni. a. n. 3. x. semis por-
tulace. 3. viii. spody: folioꝝ rosaz: et semis eaz. a. n. 3. y. dra-
gagantiū amili. a. n. 3. v. **F**act trociscos cuius succo lingue arie-
tis: et da cum eodem succo.

Idē. Lōfectio trociscoꝝ de papauere cōferentiū screa-
tū sanguis: et tussi cū febre: et dolori pectoris. si de⁹ volue-
rit. Accipe rosarium: gumi arabici. a. n. 3. iiiij. amili: papau-
er: dragagati: succi ligritie. a. n. 3. iiij. spody: croci. a. n. 3. 5. Lō-

De egritudinibus

fice cū triplicato melle aut rob: et da cū terenabi: et aq.
¶ Idem. Lōfectio trociscoꝝ emanitibicoꝝ exptorꝝ et iunia-
mentorꝝ ad screatū et sputū sanguis: et manatōes eiꝝ vnde,
cumq; B. corticū cancerꝝ pluuialiū asforꝝ. xvi. coriādri
ass. 5. vii. semis papaueris. 5. xv. boli armēi: et terre sigilla-
te. aii. 5. vi. semis portulace: folioꝝ rosafꝝ cū capitibꝝ suis:
gumi arabici: dragaganti. aii. 5. v. lapidis ematithis loti. 5.
iii. euifistidos: acatic cornu cerui adusti: karabe: balaustie
semis myrti. aii. 5. iii. euifilarꝝ incensafꝝ. 5. ii. margaritaz
nō perforataꝝ. 5. i. Hac trociscoꝝ cui succo lingue arietis.
Ex rebus mirabilium sūt trocisci de terra sigillata:
et trocisci de charabe dicti in antidotario.

¶ Diaſcorides. Portulaca sanguis sputum sedat expul-
mone: et ppc masticata et frequēs succi ipsiꝝ deglutitio: et
ſilr ſeme eius. Sedenegi aut ē ad illud mirabil: et ppc lo-
tuſ: et administratus cū ſucco portulace: aut arnoglossē. Et
ſilr coagulū lepozis cū eisdē ſuccis ſtipticis. Et iā expe-
tum est: q; ſeminū arnoglossē: granoꝝ myrti: et capitū roſa-
rum cū foliis ſuis. aii. 5. i. 5. ſed administrata cū ſucco arnoglos-
ſe ſunt ad illud medicamē vltimū. Et in ſemine iuſgami ē
operatio bona: et hoc qñ egritudo eft praua: et pprie cū aq
mellis: et in munia ſilr eft opatio pfecta: et pprie in ſputo
ſanguis ex percusſione: aut caſu: et ſit potio ipſius kirat. i. et
proprie cum vino ſtiptico.

¶ Andromacus. Lōfectio trociscoꝝ ad ſputū ſanguis: et
ſcreatū eius. B. acatic. 5. iii. roſafꝝ: balaustie. aii. 5. vi. gū-
mi arabici. 5. ii. dragagati. 5. i. Lōfice cū aqua pluuiali. Do-
ſis. 5. i. cū aqua frigida: et eft expertum.

¶ Paulus. Lōfectio trociscoꝝ reſtrigentiuſ ſcreatū ſan-
guinis: et ſi sit antiquo: et ſedantū agitatōes: et inducētū ſomni. B. acatic: ſedene. lote: ipoquifitidoſ: balaustie: flo-
rum mali granati. aii. 5. v. gallarum. 5. i. 5. oþy: croci. ana
5. ii. Hac trociscoꝝ cum aqua pluuiali. Dofis aure. 5. cum
aqua frigida.

¶ Filius Zacharie arasi. Lōfectio trociscoꝝ ſcedene. cō-
ferentiū ſputo ſanguis: et eiꝝ manatōi vndeſi: et ſunt ex-
pti. B. thuris. ſanguis draconis: balaustie. aii. 5. iii. et tertia al-
terius. charabe. 5. v. ſcedene. terre ſigillate. aii. 5. iii. alumi-
nis. 5. ii. 5. oþy: cinamomi. aii. 5. ii. iuſquiam. 5. i. 5. ſiāt
ex eis trocisci. iii. Et ſit doſis. i. cū albedarogi: aut aqua
portulace: aut lingue arietis.

¶ Idem. Lōfectio epithymatis q̄ linif pectoꝝ: et ſed at do-
lorem: et reſtrigit ſanguinē: et ſolidat: et linif ſup ſtōacuſ
apud vomitiū ſanguis et vesiā: et ſuper reneſ apud mictu-
ram ſanguis et pefariāt in matrice apud ſupfluuitatē mē-
ſtruoz et stringit fluxū emoroidarum. B. ſucci euifitidoſ:
acatic: ſanguinis draconis: galle: balaustie: croci: gumi ara-
bici: myrra: boli armēi: oþy: ana. ſiāt trocisci: et line ex
eis vbi oþoꝝ et.

¶ Sabor. cōficio papaueris. ſerētis cū auxilio dei eiꝝ q
ſputū ſanguinē ppc acuitatē et iſlamationē et dolorez pecto-
ris: et pleureſi. B. roſafꝝ: gumi arabici. aii. 5. iii. amili: dra-
gaganti: papaueris. aii. 5. ii. ſpody: croci. aii. 5. ſucci ligritie. 5. ii. Lōfice cū ſirupo de papauere: da cū aq pluuiali: et
ſirupo myrtino aut rob eius: aut ſirupo de papauere.

¶ Idem. Lōfectio trociscoꝝ cōferentiū ſputo ſanguis: et
emanatōi eius vndeſi. B. luti ſigillati. 5. ii. boli armēi: amili: roſafꝝ. aii. 5. iii. charabe: granoꝝ myrti. ana. 5. vi.
cancerꝝ vſtoꝝ: ſemis portulace. aii. 5. x. coralloz: draga-
ganti: ſpody. aii. 5. v. gumi arabici: ſcedene. ſucci ligritie.
ana. 5. iii. Lōfice cum ſucco portulace: et aqua roſata da
cum aqua pluuiali.

¶ Isaac ifrahelita. Lōfectio medicamē ſerēs ſcreatū ſanguis a pectorē: et pulmone: et manatōi eius: et vomitiū
et hoc medicamen nō pmitit cadere in ptifim. Accipe pſi-
li ass. 5. xv. granoꝝ portulace qſloꝝ gumi arabici assi: bo-

li armēi. aii. 5. v. papaueris albi: lactuce. aii. 5. x. charabe
asse: roſafꝝ cū pedibus ſuis. aii. 5. ii. coralī aſſi. 5. ii. Tere-
oia ſic alcohol. Dofis eius 5. ii. cū aqua frigida māe et ſe-
ro. Et ſit cibus eoz vitella ouoꝝ et pedes arietū et edoꝝ.

¶ Idem. Lōfectio loboc q̄ admistrat̄ ad manatōes ſan-
guinis ex pectorē et pulmone bona. B. dragagati: gummi
arabici: ſanguis draconis: boli armēi: roſafꝝ: amili: ſpody
aui. 5. iii. ſcendene: ſemis arnoglossē: papaueris albi. mu-
lone acatic: ſucci euifitidoſ. aii. 5. ii. penidiaꝝ: ſahari. 5. ii.
Lōfice cum ſirupo facto ex roſis ſiccis quantū ſufficit:
aut cum ſirupo myrtino: et adminiſtreſtur.

¶ Silimon. Lōfectio ſilonii pſici vebemētis v̄tutis ad
manationē ſanguis vndeſi: et ſcreatū eiꝝ cū tuſſi: et ſine
tuſſi: et ſupfluuitatē menſtruoz dolorosam: et emoroidarꝝ et
egestionē ſanguineā: et ad mulieres pregnātes: qbus erū
punt mēſtrua: et ſeruat fetuſ i mēſtribus eap. Luiſ bec
est pmixtio. Accipe papaueris albi: iuſgami. aii. 5. xx. opy:
terre ſigillate. aii. 5. x. ſedenegi: croci. aii. 5. v. caſtorei: ſpice
euorby: piretri: margaritaꝝ nō pforataꝝ karabe ſedoꝝ
rie doronigi: ramic. aii. 5. i. cāphore. 5. vniuſ tertia. conſice
cum melle roſato colato quātū ſufficit. Dofis. a. 5. v. ſiāt
ad. 5. i. cum ſucco arnoglossē: aut cum aq roſata: et modico
vini puri.

¶ De pleureſi.

Leureſis aut quetlā vā: qđā nō vera. Et vā gdeꝝ
p est aſatio eadens in pánicul: et lacertis diſtingueſ
bus iter velamē diſtingueſ magnū et costas: et p
prie ſeūſ extremitates costarꝝ termiataꝝ in pectorē: aut
ſub eo: aut accideſ in pániculo diſtinguente: et eſt diafrag-
ma. et eiꝝ mā est ſanguis: aut ſanguis colericus: aut colera
pura. Et nō vera gdeꝝ pleureſis eſt: q̄ fit in velamē et lacer
to extrinſecis cooperiēt̄ pectus et diſtingueſibꝝ iter co-
ſtas et cōmiffuras eap: et cōicantibꝝ cū cute. Et eiꝝ mā: aut
eſt flegma putrefactū: et iſlāmatū: et hoc eſt raro: aut melā
ſtingueſ costas cū cōitate cutis min⁹ ſuſpecta ē. Que vō
in velamē qđ̄ eſt ſub costis magis. Que āt in velamē diſti-
mentum et ſtatū eius: et illud ideo qñ ſicat cum cerebro
mediare neruo magno quodā qui dirigit et dilataſ in ſub
ſtantia pániculoy. Et quidē cōmune eſt intrinſecis et ex-
trinſecis pániculis ab omni mā apostemari poſe: veruſa
ſanguine et colera frequentiū: a flegmate: et melancolia
rariuſ: et illud ideo qñ ad mēbrum pániculare: et densum
et raro groſſum: aut viſcoſum penetrant.

¶ Pleureſis aut qſiſung fuerit: aut teſoluiſ: aut ſuppo-
rat: aut permutaſ. Ars aut et igeniatio ad reſolurionē iſiſ
eſt fm. vii. res. Et p̄ma gde eſt repercuſſio māci. Scia
eſt regimen igeniatiū quo regrit ſcia vtrū ſit a plenitū
dine huorali: aut ventosali. Tertia eſt diuersio māci. Qua-
ta eſt ſubtractio eiꝝ subtractio eoi post digōne ipſiꝝ. Qua-
ta eſt eductio ipſiꝝ eductio p̄pa post p̄parationē eiꝝ. Se-
qua eſt correctio accidentiū. Septima eſt regimen vīce eiꝝ.
qđ̄ in tota ptelatione cure extendendum eſt.

¶ Et p̄ma gde rem complent administrationes medica-
mīnū mēbrū ſortantū ipſiusq; virtutē coadūmantū
vt nō recipiat nec ipm vincat: que ad ipm fluit mā. Et ex-
hoc qđem facientibꝝ eſt emplaſtratio facta ex lentibꝝ ex-
corticatis coctis cū acetō: aut ex farina fabaz cocta cum
acetō: aut ſauich cū acetō. Et fortius eis eſt emplaſtratio
explēribꝝ nō ex corticatis lotis in aq cala: deinde coctis euz
acetō. Tuiꝝ et itentōis eſt euaporatio facta cum ſpongia
iſuſa iacetō decoctiōis roſafꝝ: aut balaustiaꝝ: que ſilum.
Uer hoc eſt ſiſpectū: niſi cū mā paucā fuerit: aut in pnci-
pio pncipante cū nō dum mā repſit in locū. Et hec gdeꝝ
cautela eſt vt adminiſtreſtur regimen diuersiuſ in codi-
tuncenium bec cura eſt fm ſapienſiam.

Secundam rem complent administrationes euapora-
tionis nūc hūidoꝝ; nūc siccōꝝ sic dispositio māci exigit.
Et p̄cipimus spongiā marinā aqua calida ifusam et expreſſam
famalia euaporatoria pcedere: p̄ius tñ loco palma manus
leuiter fricato: et op̄z vt sit spōgia lata et ampla: ex oī parte
circūdans: et oī iter carnē: et spongiā pānū antiquū subtile
et siccū iterponi: et supra siccū aliūz pmutari singulis itera-
tōibꝝ atq̄ iteratōibꝝ administratōis spōgie. Et oī eē aq̄ dñl
et ac leuē: et qñq̄ decoctōis camōille aut anheri aut silū.
Et aq̄ salsa est fortior aq̄ dulci: et hoc qñ oī: et qñq̄ facim⁹
illud cū vesica aq̄ calida semiplena. Ex bonis euaporato-
ris est aq̄ decoctōis furfuris: et camomille aut anheri aut
herbe vitri: et adhuc facellatōes ex herba vitri et furfuris:
postq̄ calefactū fuerit in latere calido: sup quē rozatū pri-
us fuerit acetū pmixtū aq̄ aut cū aq̄ sola: aut aq̄ salsa fm̄
qđ exigit dispō māce et qñq̄ madefiūt i aliquo eoꝝ p̄. Dein
calefūnt et supponunt. Et fortius his ē euaporatorii fm̄
et orobo: et semibꝝ: aut folys cauliū et acero positis sup la-
nā ibibitā oleo aut oleo anetino. Ex siccis at euaporato-
ris est facellatio facta cū furfure: et sale calefactis aut mi-
lio et sale calefactis: aut pāico et sale. Ex medys iter hūidū
et siccū ē vas enēi: aut terreu aq̄ cala plenū: et oī vt sit vas
aplū cōnexū vt ex omni pte circūdet. Et qđe sup oibꝝ his
canon est: quē semp obseruari iubem⁹: qñq̄ circa cito: et tar-
de resolubile itense aut remisse caliduz: et circa i supficie
aut i pfundo positiū euaporatorii administratōis oī cōmē-
surare. sic. n. tradit̄ scia fm̄ sapientiā. Et adhuc qđe canō
est debere ab hūidis et debilioribꝝ icipere. Et qđo ɔpatior
et siccior fuerit mā tanto tardi⁹ ad fortiora prūpere ne re-
soluat māe qđ subtile est: et cadat deinde durities in resi-
foluant: aut fm̄ aliqd aut itegre subest excusatio trāseum-
di ad aliud. Si vero multiplicat̄ vscq̄ adeo vt dilatet̄: et
ascēdat dolor vscq̄ ad furcas: aut vscq̄ ad hyppocondria
extēdat: tūc certū est qđ resolone repletio agitativa phī-
bet: imo adhuc euaporatio dilatat agitatā: et multiplicat̄: et
hoc maxie cū repletio fuerit i toto: tūc ad aliud gen⁹ cure
pedendū est: quē admodum dicemus iam.

Tertiā igit̄ rē plēt administratōes medicaminū fm̄
exigentia vni⁹ duarꝝ occupationū. Et p̄ima qđem est qđ si
mā fuerit dilatata ascendēs vscq̄ ad furculā: et nōdūm ex-
toto repserit: s̄z adhuc est vt repat: flebotomeſ basilica ex
latere opposito: et extrahat̄ de sanguine vscq̄ dū alteret̄ co-
loꝝ cuius iuxta vtrutis et etatis exigentia. Et qñq̄ apud plu-
ralitatē repletōis iubem⁹ flebotomari ex saphena partis
opposita. est. n. cī⁹ iuamētū sublīme festinū: et p̄pe apud
ascēsum materiei ad caput. Hui⁹ et intentōis sunt vētosa-
tōes in cruribꝝ: et fricatiōes in extremitibꝝ: et clisteria le-
niat̄ qđ hoc cursu pcedunt. **S**cda vero est qđ si mā fue-
nde si necessitas expedit: flebotomeſ basilica silī p̄tis op-
posite: et nō excludat̄ si vtrū pmiserit flebotomia saphe-
ne. Et vtrū qđe extractio fecis: et alleuiatio partii vētris a-
fēce et ventositate excusat ab additōe documentoz i hac
egritudine. **A**dministren̄ igit̄ clisteria lenia facta ex
eo qđ est sic aq̄ ordei: cū radice maluaꝝ: et aqua sicle pau-
ca: et similibꝝ. Et ne excedas in vsluz eoꝝ nisi vscq̄ ad illud
qđ significabit̄ tibi ex dispō: qñq̄ siueuit egritudine hāc
fluxus sanguis sequi imoderatia. Et siqdem fuerit cū eis
accessus icolumitatis ad anhelitum et lentescentiam fe-
brium: tūc est hui⁹ apparitio significatio laudabilis. Si
vero nō ūria. Ex rebꝝ aut maximi iuamēti ad diuerten-
dū morbi māti est positio vētosaꝝ sup locū doloris nūc

cum icisiōe: nūc sine ea sicut exigit necessitas: sedat̄. n. ex
hoc dolor iterdū: et iterdū mā ad partes cutis trahit. Ue-
rū op̄z operationē hanc qđ pcedat corporis mūdificatio
cū flebotomia et solutōe vētris ex his qđ dicem⁹. Ueꝝ hoc
a septimo vscq̄ ad decimūq̄rtū dīe: et hoc pprie cū irrelaxe
rimus mām morbi posse reuocari ad cutē. Hui⁹ et inten-
tions est emplastratio ex sinapi: et similibus.

Quartam rē cōplent flebotomia: et corporis mūdifica-
tio cū medicis solutiūis fm̄ necessitatis exigētā. Et hoc
qđ nūc discutim⁹: dirigit intentionē n̄ram. ad egreditudinē
iam factā in qđ repst̄ fm̄ totalitatē ipsi⁹ māe. Necesaria
est ergo flebotomia: tūc si ex sanguis abundantia fuerit ex
basilica partis: qđ sequit̄ dolorē: facta vscq̄ ad coloris san-
guinis pmutationē cū ɔdirōibus vtrutis et etatis. Excusat̄
enī ab alys hec flebotomia: nisi fuerit cōstipatio nāe. tūc
enī leniēda est nā cū his qđ sunt sic̄ stracost̄. i. māna et mu-
roba de violis: et decoctio violarū cū iuubis i aqua ordei.
Et qđ hoc cursu pcedunt: aut cū enemate leui. Si aut̄ mā
colerica fuerit: tūc flebotomia et vētris solo necessaria ē:
et silī si flagmatica aut melācolica fuerit. Ueꝝ op̄z flobo-
tomia pponi farmacie: nisi ventris fuerit ɔstipatio: tūc. n.
p̄cipimus lenire p̄i naturā. Mūdificatōe z aut corporis
cū medicina solutiūa oī qđ pcedat pparatiua ad materici
digestōe necessaria. et si qđe materia colericō fuerit. reg-
rit ɔflamatio eius infringidationē maiore et humectatiōe
nō tñ expoliāda et virtute abstersiōis: et de hoc qđe gene-
re sunt aqua citruli et melonis idī et cucurbitē et silūm: et
propriet̄ cū eo qđ esicuit secaniabin: qđ scripsit Hali. cuius
bec ē pmixtio. R. mellis p̄tē. i. cuccari: sale meni partes. y.
aceti et aque dulcis. a. n. partem. i. Inest at huic secaniabi
vt̄ extictōis: et sedatiōis sitis: et abstersiōis. et si duplicat̄ i
eo mel p̄uēt ex eo abstersio maior: et si addit̄ ei ad acetō
sitatem ē obuiatū colere et m̄lūplicatōi sitis: et si dosis
cū ab. z. y. vscq̄ ad. i. y. cū aliquo ex p̄dictis succis aut cūz
aq̄ hūte tēperiem iter calm et fri. si estas fuerit. et si fuerit
hyems de cū aqua calida: ita tñ qđ in matutinis pcedat
baustū eius pot⁹ mucillaginis psilū ex aq̄ sola: aut ex aq̄
granatoꝝ dulci: et aqua dulci cū iuilebꝝ et subsequat̄ ipsiuz
cirteter per duas horas potus aque ordei.

Si autem rē pluris hūectatiōis et minoris abstersiōis
dispō exigit: syrups violatuꝝ cū aquaiuubaz dandus
est aut aq̄ ordei. cuviolis ɔditis. Rescindant̄ aut omnia:
qđ infringidant̄. et ɔcopingūt sicut portulaca papauer: et sumi-
lia nisi aliqua necessitas exigit. sicut dicemus.

Si at febris et estuatio anhelitūs frequētia: et sitis i-
ualuerint: succurrentū tūc cū eo in quo est hūectatio so-
la sicut est mucillago psilū p̄prie et iuileb subtile sorbēdo
ex eo semp aliqd post aliqd. et si fuerit cū hoc ɔstrictio nāe
dandus est sirup⁹ de prunis cū mucillagine psilū. et silīa.

Si aut̄ mā saguiea fuerit regrit vt̄ ɔfridatōis mīor: et
abstersiōis maior: et p̄pe cū eo qđ esic̄ secaniabi i quo di-
uplicat̄ mel: c̄ baustū pcedat sic̄ in matutinis idromel: et iu-
ileb factū subtile vtrūq̄: et subsequatur aq̄ ordei decoctio
nis capilloꝝ yeneris. et silīuꝝ. **S**i aut̄ mā fuerit sāguis
flatice regrit mīor ɔfrigidatio et maior abstersio cū eo qđ
ē sic̄ secaniabi p̄prie: et decoctio ysopī: et radix lily. b̄ et i-
tentōis est idromel. et silīa. **S**i vero fuerit mā sanguis
melie⁹ deſ sirup⁹ mellin⁹: et idromel cū ɔcoctōe aneti: yl-
lupini: vel buglose: et irecos. et silīuꝝ. Et sup his canō ē vt̄ res
leniētes: et remouētes aspitatē pcedat̄ res qđ abstergūt: im-
mo nō expolient̄ ab eis. sic. n. felicitat̄ opatio. **L**ū autē
administrationē medicie solutiūe cognoueris necessariā ēē
in re est vt̄ ɔsideres. Nā si febris vēhemētia iualuerit cu-
estuatiōe: tūc timēdū est solutiūi et excusat̄ ab ipso sola fle-
botomia in qđ nō ētimor nisi forsan apud nāe cōstipatōe
et iubem⁹ eaz liniri cū aq̄ ordei: et viol⁹ ɔditis et pulpa casie

De egritudinibus

fistule: et manu: et silibus: aut cuq pruno: et qd hoc cursu pcedunt: aut cum clisteri lenitudo ex his que scis.
 Materia vero euanda qualiscum fuerit. oꝝ vt euetur cu eis cu qbus cu solone est lenificatio: d quor summa sūt viole pprie humide: et sicce: et sirupus ex eis: et si racost: et tereniabin: et cuccaz albosor: et casta fi: et similia. et pprie si mā fuerit colerica: et qnq misere: cu eis sicut sūt trocisci de violis habentes aliqd scandere: et nos scripsim pmixtione eoꝝ in caplo de astante. Et si fuerit flegmatica mā euanda est cu eo qd est sic puluis ireos: aut agarius aut ysop: aut albasce cu miroba de violis mellitis et tereniabin: et qd ordei. Si vo fuerit melica cu eo qd est sic elleborus niger cu qd ordei. et iā gdē galie: pcepit aquā ordei post solutiuꝝ ppinari debere: aut qd mell' vt leficeret et abstergat vtūre solutiuꝝ. et si dispō aliq: et qd exigat: necessariū est vt clisterib: lenib: medys tacutis fz: necitatis exigentia: et ppe cu dolor proclivior ad hypocodria fuerit. Quinta re plēt administratōes medicinaz sputū facilitatiū ipm̄q̄ velocitatiū. Et hoc qdē pfectio cu ico batōe ab hūectantib: et lenificantib: pcedēd ad res tē perate abstergit. Et si qdē vebemēs iflāmatiō fūerit cu eo qd est sic aq melonis indi aut aq citrulli aut cucurbite cu aq cūccari aut aq or. ex coricati decocti in aq plu uiali decocte vebementi cu iuleb. Et si qdē nō adeo fuerit vebemēs sufficit aq iūibaz et sebesten cu violis et semibus citonioꝝ: et olo amigdalaz dulciū cu iuleb: et aq mell' aut aq cūccari. Et nō ptermitat post illaz aq ordei sicut post horā: et in pcessu rei pcedēd usq; ad id qd est sic decoctio radicū lily: et capilloꝝ veneris in aq ordei cu idromelle. Ueꝝ aq mellis est vltiñor ad hūectan dū qd aqua or: et aqua sicuꝝ et passulaz est b' gnis post ista. et pprie cu miroba de violis: et aq mellis: et oleo de amigdalas dhlcib: et filz aqua ligritie cu eis aut sine eis: et facimus seg post illa aqua ordei: et est via rectior: et qnq pue niemus ad gradū eoꝝ qdē decoctio ysopi: et silia: et ex rebus sputū facilitatiib: est sorbitio facta ex aq ad calitatez declini hora post horā: et ex eis est embrocatio facta super locū doloris cu aqua calida. minuit. n. dolorē et sputū accelerat. et si sit decoctōis maluaz aut fenugreci. et siliuum magnificat opatio ei. et serū ei cerota et emplastrā: et ex eis qdē sunt meliora i qdē lenificatio cu resolone nō eleuata: s̄ quasi in gradu pīno. Deinde pcedēd paulatim ad ea qdē ampli eleuant: et ex reb: vtlib: non eleuatis ē cero tū ex oleo viola. et cera: aut ex oleo amigdalino: et cera. et eleuan̄ sup ista qdē fūt ex mucillaginib: aut adipib: alios. et adhuc ex ysopo hūida: et ex eis est forti ex radice lily aut fenugreci: et semie lini: et absinthio coctis cuꝝ suc co herbe vitri: et oleo de camomilla et paucō melle: et adhuc est forti his ex caulinib: elixatis cu buiro aut ex cine re radicū caulinū cu adip: et nos qdē plura ex his scribe mus post. si de voluerit. Et ex his qdē valde sputū facilitat est vt dormiat ifirmus sup latus dolorosuz et sorbeat ho ra post horā paulatim ex aqua calida et aqua cūccari aut aqua mellis calida. et similibus.

Sextam re plēt administratōes medicaminū sedatiū acciūta supueniētia huic egritudini que si vltimāt accidit ex eis timor: et desperatio: et sunt pprie pmixtio itellec trus alienatio vigilie sitis vebemēs flux vtris: et sanguis ex narib. Intellectus at pmixtio et alienatio qnq accedit apud pmixtione pleuresis et nos loquimur de ea. et qnq accedit ex pprietate cuiusdā spēi pleuresis: sic pprie qnq fit in velamie distinguēte magno: et diafragma et coicat cu cerebro mediāte neruo quodā magno q dilataf et cōtexif i subaz pāniculare et oꝝ i bac pte gemiare curā sīl pleuresis sic scribem nūc. et frenesis sic i ppo loco scripti mus: et hic erit mod curatōis. si os hāc egritudinē curari pmiserit. Uligilie aut si accidit iterū accessum ad per-

mixtione itellec significat: et ppe dū multiplicant: et tūc necessaria è admīstratio spēri de iacur: et siripi de papa uere et decoctōis ei. et hoc cu cautela ne sputū cōpīat et phibeat: qd est res deterior eis: et medicie ex semie papa uieris meliores sūt eis qd ex corice. cautela societatis au fert hoc nocumētū. et ppe si associet eis qd est sic decoctio passulaz aut aqua mellis aut rob: et qd est eis simile. Sitis at acciūta cuq sūt adā est cu hūectatib: et vebemētiā iflāmatiō extiguētib: sic cu aq citrlli ppe et melōis id: et mucillagie psili: et silib: de qd̄ loqmur i ppo caplo Ueꝝ oꝝ nō esse frida actu. et opz admīsceri aliq eis ex abstergitib: subtilib: vt lenificet sputū: et si fuerit sitis a cūmate spūaliū admīstret libertas aeris tēpati declinat ad hūditate et vngāt pect: et ex ceroto de oleo viola. et cera. et silib. Si at fuerit ab ebullitōe cole rubee sūt secania bin subtile qd̄ scripsit. Halie. cu aq plu uiali et sirup viola. cu aqua plu uia sedat hāc sitis et aqua ordei hūs bonitates suas ex mō permixtōis sue cōfert sicut Hippo. dixit. Gluxū aut sanguis a narib: tincte eis post crisiſ sūstere nō debem: nisi supfluat: et si fuerit nō creticus: s̄ ppe exuberatiā sanguis: sūt tūc flomia et alia qd̄ dixim in caplo ppxio. Gluxus vētris acciūta cuq in morbi pncipio ē fz vnu duox modox. aut n. pp multitudinē māe cu pīstia regulatōis nāe: et seḡ ex hoc anhelit: facilitas et lente scientia febris: et est significatio bona. aut ē pp exuberatiā māe pterq̄ regulet a nā: imo ē sic egurgitas: et significatio mala. et ppe cu nō sūstis p ipm difficultas anhelit: tristitia et febris iflāmatiō: tūc. n. fortassis supueniet morbi iiii. vel ante. Si at accidat fluxis vētris i fine morbi est sūt fm̄ alios duox modox. aut n. expellit māe ad epar epis: et prostratione digestiue virtutis et contentiue in ipo et sequitur post ipsum pernicioſitas.

Septimā re plēt administratōes regulationū circa regimē egrī i gñib: sex rex: et ppe vt dirigat eis tēperies in aere qd̄ sit vtcūq̄ ad calitatē declinis et timeat obtusio et acuitas i ipso ex multiplicatōe boree: et austri inqstuz pole fūerit. et fiat elogatio a fumis et vaporib: et vtrorū flatore ab aere agitatōis aqz et ab estuoso et sicco. Nutriētis at oꝝ amēliorari eis fz considerationē nāe diriginus aut ad morbi aut ad patiētē. Et ad morbi qdē aut fm̄ cōtina te acuitatis: aut fz horā accessus et recessus ei. et multitudiō qdē acuitatis fac̄ necāria subtractionē nutriētis sicut pītas multiplicationē ipi. Et Hippo. qdē dixit apud ve hemētā doloris et acuitatis si cib: det et ponere egg ad desperationē et mortē: et illō iō qnq nā debil ad alterā dñā rū occupationiū aut deficit aut ad vtrāq̄: et certū ē furiā ex resistētib: nāe et suppeditatōe multiplicari: qd̄ tē nutriētis oꝝ phibedū ē. et adhuc nutritre circa acuitatis et doloris admetū seu augmētū horēdū ē magis qd̄ circa ipi vltiā spectū est et min apd lētescētā. Ulteriāt nutriēdū qnq iā ex toto reissū sit. Nutriētis i gr̄ cu nōdū i toto dolor leni or fūerit cu eo qd̄ ē sic aq or: et aq cūccari aut aq mell' vtris qd̄ factis subtilib. Et cu iā a dolore alleuiatū egg iūene ris: s̄ i itegre sis ztēt aq cūccari: et aq or: decocti i aq pluma hemētē. facilitat. n. sputū: et si vltiāt sollicitare volueris. ex amigdalā iuscūlū decoctōis eaz admīscibis: et dabis cuꝝ melle modico aut cūcc. et ex eis ē aq alkāderes. et aq triti. et ppe cu ampli egg alleuiatū iūeneris. sīl iuscūlū ex mal uis et crisolocāna: et bleatis: et sīla et cucurbita et sorbitōes eaz ex fabazz farīa: et cēdū i fine febris plimēta ex bu tiro. Et post febrē iuscūla ex herbis cu carnib: teneris: aut vitell' ouop. Et gdā ex antigs dabat panē cu aqua cūccari: et iuleb. Halie. at pcepit qd̄ i nūc pībēdityniuersitas

fermentum nō dari: facit enim apertoriū apostematis ante digestionē. Et q̄mūm nō dari: sputum enī inuiscat. Cum aut̄ ruptura apostematis q̄mūm: dāmū fermentum. rupeturā enī apostematis facilitat. Et v̄l̄ gdē cōcēdūt̄ eis cāna melle: et granata dulcia: et poma dulcia elīata aut assata: et passile sine ieroribus: et chesines et iuui be cōplete: et amigdale. Et q̄nq̄ extēndim̄ v̄sq̄ ad pisces degentes in scopolis: et prie h̄ntes squāmas: et hec prie tribuan̄ sicut erigit dispō. Et in pleuresi gdē flegmatica danda est aq̄ cicerū: aut aq̄ ordei: et cicerū cū melle et aqua calūm cū oleo amigdalino: aut lacte amigdalaz et cibētur siula cum oleo amigdalino: aut lacte earū et melle: et de tur etiā alteraniab̄ cū ysopo et melle: aut pulegio. est. n. ci tibus bon⁹. Et dico q̄ ips̄ etas: regio: et suetudo in admīnistrōe cōstitutis nutrientiū: et merti v̄z̄ paz̄ vel multū semel aut amplius dari debeat regulat: q̄re distiguēdū ē in illis sicut scis. Potus aut̄ eis bon⁹ est aq̄ succari: et aqua mellis: et iuleb̄ subtile: et aqua ordei subtilis: et q̄ hoc cursu pcedunt. Aquā āt̄ in hyeme calidaz bibāt̄: in estate v̄o tēperatā. Uerū abhorreāt aquā frigidā nisi in duobus casib⁹: et hoc qđem in tussi siccā: et aspera: et in siti: et caliditate v̄bemēti: tūc quoq̄ cōcedim̄ ipam frangētes frigiditatem ei⁹ cū secauiabin: et iuleb̄: aegrentes ei ex v̄ture icisio nis alsecanaiabin v̄tutem penetratōis vt penetret: et discutat̄ in venas: et sigillef. Deinde ex frigiditate et humiditate virtutis aq̄ extingueāt̄ iſlāmationē: et sedās asperitatē et su tim. Hoc est enī qđ nō omnes cōprehenderunt. In morbi aut̄ declinatōe dēt̄ eis vinū album dulce: subtile: et rob̄ cum aqua pluniali: et aqua mellis: et cōcedit̄ vinū aquosuz eis lene: et vinū chesines: et aq̄ decoctiōis alchesmes: et aqua passilaz: et iuleb̄: et q̄ hoc cursu pcedūt̄. In flegmatica v̄o sorbeant̄ aquā mell̄: et q̄nq̄ decoctiōis ysopi: et q̄ hoc cursu pcedunt. In melācolica vero cibent̄ sorbitōib⁹ factis ex saucī triticeo: et melle: et alteraniabin: et oleo amigdalaz: et ex sorbitōib⁹ factis ex farina fabaz: et iuseculis et ligia bo uia domestica et silvestri. potent̄ aquā mellis cū aqua luli aneti: et similiū. Et gdē iam dictū est in hac egritudine ventrem fluxibile cū moderantia fieri. Et enī eius stricti ta vel largitas plurima nō est bona. In lubricitate iūt̄ vēta vel phibenda sunt inscula ex herbis. Dāda vero sūt apō vētris strictrū: et cū sitis aspa fuerit: et phibēda sūt grana ta et poma cū vētris stipatio fuerit. Dāda v̄o sūt apō lūta et pome cū vētris stipatio fuerit. Et q̄nq̄ adhuc v̄teriorē recipit decoctionē v̄sq̄: adeo donec hēat mediocritatē inter iuncrū: et ligdū: et cibus laudabilis h̄ns bonitates solemnes.

Sermo in aqua cicerum.

Iherunt antiqui duplēcē in ciceribus p̄prietatē cē. **E**t ex eis vna est: q̄ est exp̄sa in superficie corticum cicez humiditas baurachia cū calitate subtili q̄ tollit sola ebulliō. Et est alia p̄prietas q̄ sedet in toto cor pore eoꝝ: et est humiditas dulcis subtili nutritiū tamē iſlatiua. Si v̄o coxeris lib. i. cicez cōseruatiū adhuc nitrositatem suā cū lib. xx. aq̄ facili decoctōe v̄sq̄ dū redeat ad lib. x. tunc erit aq̄ eoꝝ potus medicinalis: et p̄pe lauatiū: et abstersiū: et apītū oppilationis tā p̄cordioꝝ q̄ nutritiōrū: et viaz v̄ne: frāgitū lapidū in eis: et mūdificat viscerā: sīc tū nō tollit. Et si v̄teriorē excipiat coctionē: et cum plurima aq̄ v̄sq̄ dū acgrat̄ medioritatem iter tenne: et ium cūm est cib⁹ bon⁹ egri: udib⁹ fstaticis. Uez̄ oꝝ vt def̄ col lat⁹. Ex cicerib⁹ aq̄ ḡb⁹ iā expoliata fuerit nitrositas: fiunt iusclā icitatiā vētre: et ipigūtiā. Sermone i aq̄ mell̄ iā scripsim⁹ i antidotario nro: q̄re nō ē hic nece repetere. **H**abōali. Juleb̄ alchesmes p̄ferēs cū auxilio dei plectores: et dolorib⁹ pectoris. B. alchesmes et passilas et decoquant̄ in aqua decoctōe sufficiēti: et accipe huius aq̄ partē i. penidiarum partem. S. decoquat̄ v̄sq̄ dum sufficit fūcū eundem modum fiat iuleb̄. **I**dem. Sirup⁹ p̄ferēs tussi: et pleuresi. B. succi granatorum dulciū lib. ii. succi cānax mell̄ lib. i. penidiaꝝ tātū

o 3

Sermo in aqua ordei.
Onsueuerunt antiqui vocare aquam ordei ptisanam: et consueuerunt vocare ptisanum: et chilum esse liquores resultantes ex elixatione aliqui ius rei in aquoso ex actione calorē operantis in illa. Ut chilus b̄z artificē calorē aſalis et p̄pe in vase p̄prio. ptisanum aut̄ b̄z artificē calorē ignis in vase cōmuni si cut est elixatio carni: et frumenti: et ordei. et aliaꝝ rep̄ nutrītū. Elixatiōnē aut̄ reꝝ medicinaliū consueuerūt vocare

De egritudinibus

dem. Si at eris sirupus bonus: si deus voluerit.

Coanniti. Juleb subtile ſerēs pleureſi cū iſlāmatōe
z ſiti. Accipe ſucci melōis idī: aut ſucci cucurbitē aſſe lib.
iii. aſſe carri lib. iiij. ſiat ex eis ſyrup: z deſ cū aq ordei.

Cide. syr^{up}? violace? ferens febrib? et pleures: et tuis
ficc. Rx. violaz recetiu: seminu citonio: et citruli. an. 5. x.
semis malicie. 5. xii. gumi arabici. 5. viij. dragaganti. 5. iiii.
Eunde sup ea aq calide lib. viij. et dimitte die nocte: dei-
de bulliat ad sumptoez medietatis. Deinde cu penidia:
lib. ii. et s. fiat syr^{up}? Da cuz aq orde: et mucilagine psilu:
mane et sero.

CIsraelita. **Sirup** ferens pleurest: et catarro calido: et
tussi calide cum aspitate: et siti vehemēti factis cā siccitatis
reporis. **R.** in iubaz pinguius: sebesten: afī. c. violaruz: sira
cost. afī. 3. x. ligritie: floz lingue bouis domestice. afī. 3. xv.
semis malue: citonioz: afī. 3. v. sup ea pyce aq calide lib.
yy. et dimitte die ac nocte: de ide coq vīq ad assumptionem
mediatias: et cū succari lib. y. et succi maloz granatoruz
dulcius lib. i. **Fiat** sirup^o. da cu aq ordei: et mīcaglie psilij.
C Idē. **Syrup** ferēs pleurest cū fīmatiōe: et acutitate
vehemēti: et tussi diffīcili. **R.** aq cucurbitae libr. iy. siracost:
violaz. afī. 3. xx. pulpe cassiefistule. 3. x. Infundant̄ oīa p
diem ac nocte in succo pdictio calido. De ide frica māibus
et colas: et cū succi granatoz dulcius: li. i. et succari lib. y. fiat
siurus: da vt superius dī nū: 3.

Camec. Sirupus de viol. seres pleuresi: et tussi calle.
B. violaz. 3. y. seminu citonio: et malue. an. 3. i. inuibus:
sebisten. ana. xxx. Decoq in lib. vii. aq. cucurbitae ad tertie
partis sumptione. Et cuccari lib. y. fiat sirupus.

Cilius Zacharie. Cōfectio trociscoꝝ festinatū matu-
rationē in pleureſt: et facilitatiū ſputū. Br. violazz: ſucci liq-
uitie. araz. t. dragagāti: amili: ſemis altre: ſeminis feniculi-
ani. 3. in. cōfice cū mucillagibꝫ: t. ppe psilu: et ſeminū cito-
niorꝫ: et ſemis lini. Et ſit doſis. 3. i. cu ſirupo violato.

Cidé, cōfēctio ynguenti leniētis pect̄: et facilitatis spūti.
R. olei violazz. 5. iiii. mucillagis scis lini. et scis citonioz: et
mucillagis scis altee. aii. 5. iiii. mucillagis ordei mundi co-
tri ad pfectiōne vscq; dū rubescat. z. i. e. 5. succi radicū lily.
z. i. cere pure. z. i. aggregent̄ oīa bona aggregatōe: et iungā-
tur cum eo pectus: bonū si deus voltierit.

Sabor rex medoz. Descriptio vnguenti sedatis doloris
et lenitatis sputi. & olei violati. 3. u. cere. 3. 5. adipis anatis
& galline. an. 3. v. r. sopi huidie. 3. viii. butiri ouiu loti sepe in
aq. ordci. 3. iii. mucillaginis semis lini. & altee. an. 3. x. Et si fiat
ex eis vnguentum bonum: & expertum. Et si mā cōpactior fuit:
pone pro oleo violato oleum de lilio.

C Idem. Löffectio emplastrum mirabilis ad ea q̄ dixim⁹. B.
foliorū violarū. s. v. radicū liliū. s. r. farine ordei: et fabarūz
an. s. vi. t. s. mucillagis malauaſci: et semis citroniorū: et se-
mis lini. an. s. xv. floz camomille dragātī. an. s. vii. cere-
z. u. olei violati. z. viii. rob q̄ptū ſufficit aggregent oia et de-
coquant: et ſupponere. Si autē materia cōpactioꝝ fuerit: et in-
diget resolutione addatur in eo farine ſemis lini. s. i. p.
olco violato ponat oleuz de lilio. Et si caliditas ienior
fuerit adde eis ſucci foliorū cucurbitae: neufaris. an. s. xii.
et ſubterramus ſemini lini.

CId. Aliud sedâs dolorēz maturās. Accipe farine or-
dei melliloti. aii. pte. i. farine fenugreci: semis lini. aii. par-
tem. 5. semis papaueris albi pte vni^o tertias. y. aut corti-
cum papaueris partem. 5. vircellum sui vnum. rob. q̄stum
sufficit ad aggregandum ea.

Chilius amara. Emplastrum cōferēs pleuresi. Accipe yio
laruz sicca z: furfuris farine alb: farine ordei z fabarum
malvae camomille melliloti ptes eq̄les. Lōfice cū cera et
oleo violato q̄tum suffic: z vtere. Et si necessitas expetit
ad maiorem resolutionem: addē fucus albas farinam se-

minis lini & fenugreci

CSi aut̄ resolutio quā q̄rim⁹ nō fuerit possibil: imo ten-
dit ad hoc vt suppuret: et hoc significat ex eo qđ nō mūdi-
ficat in decimoquarto die: imo multiplicat doloz cūz fe-
bre: et difficultas et cōstrictio anhelit⁹ et tussis et alia. Et tūc
diuertem⁹ nostrā considerationē ad iustigādū q̄litatē acci-
dentiū significatiū sup altez duo: ex his q̄ comprehendit
rō de esse v̄tus. Nā si dolor cū p̄dictis acciditibus nō int̄l-
tum fuerit: necq; pp̄ flomiā: necq; pp̄ sputū necq; pp̄ alia se-
dar: et v̄tus nō fuerit fortis expecta casum ei⁹ et mortem.
CEt dixit Hippo: qđ q̄n pleuresis nō resoluīt n̄z mundi-
ficiat vsq; ad diē: p̄iu: tunc p̄mutat ad collectionē. Et tūc
o: vt ars p̄ducēdi collectionē ad suppurationē: et ex suppu-
rationē ad statū icolumentis dirigat intentionē nr̄z ad sex-
res. Prima qđē est maturatio apatis. Scđa est iugnatio
ad rupturā eius. Tertia est abstersio et mūdificatio mate-
riaz. Quarta est mūdificatio: et solidatio. Quinta ē corre-
ctio accidentium. Sexta ē rex: sex regulatio.

Contra accidētūm. **S**e pta est rē pta regimāto.
Contra ag
gregantū in se vtutē lenificatōis vel sūl'z resolos v̄t cō
dārmatūratiō eq̄litter in mān iā collectā: t illā qdē oī v̄t
latitudinē cum gradatōe admīstratiōis medicamīnum
habeat icipiendo ab eis q̄ sunt in gradū tēperatē sp̄plexio
nis extēdendo ad ea q̄ sunt maioris cleuatōis: donec per
ueniat ad gradū dārmatū. **E**t scias qm̄ pncipīū opatōis me
dicamī fortis ineq̄lē facit matūrationē aut ante matū
rationē apostema aperit. **M**aturatiōnē at qdā opat
tur admīstrata iterius p̄ os. Et qdā extērī. t ex iteri sp̄ce
rantibus t tēperatis est aq̄ decoctiōis ficiū siccāp: t da
ctilorum: fortius eis est decoctio vtrozūg: t ex eis ē de
coctio fenugreci: t ficiū siccāp cum rob: aut sine eo: aut
passūlaz t fenugreci: aut aqua ordei decoctōis ficiū siccā
rum vel radicū lily cum melle. **E**t ex eis est fortius deco
ctio ficiū passūlaz enucleataz: dactiloz: fenugreci: t se
mī maluic cū mēlubiteg: t si fuerit in eo calitas vēhemēs
tūc cōueniēs est aq̄ ordei cū iuleb subtili: aut cum aq̄ mel
lis: aut cum aq̄ decoctiōis maluaz: aut semīnum eaz: aut
altee: aut radicis lily aut ficiū siccāp t passūlaz: aut feni
culi: aut semīnum citoniōrum t similiūm.

Löfectio trocicos facientium maturationem: et proprie-
tate: aut tenacitatem etiam non est caliditas vel hemis. B. seminum malum alterum: farine
fenugreci: semis linicassi: farine cicerum: succi ligritie tere-
niabina ana. fac trocicos cum mucillagine semis lini. Da cu-
ro qd conuenit ex potibus.

Confectio alia trociscop cōferēs ei cum quo est calidat: et febris vehementes. B: violarum siccaꝝ dragagant: amili: succ ligritie: seminum citonioꝝ: seminūz citrulli: et melonis: et cucurbitae: seminū malue: altec: floꝝ melililon. aū. Hac trocisco cū mucillagine seminū citonioꝝ auxiliū lini. da cum eo qđ conuenit ex potibus.

CExtrinsecus autem operantium quodam sunt embrocatio-
nes: et proprie ex agnus decoctis malue aut altee: aut fenugre-
ci: aut semis lini: aut citonio: et similium administrare cum
spongis. Et quoniam additur eis quod est sicut mellilotum: et tan-
tum et herba vitri: quando opus sedare dolorem. Et quando
do opus quod sint linitiones et proprie que sunt sicut cera: et
oleum imbibita in mucillagine psilum: et seminum malue: aut
in mucillagine fenugreci et semis lini: et altee: et similium.
Et ex eis est adeps galline et anatis: et similia. Et fortis eius
est diaquilon dissolutum in oleo de lilio. Et adhuc fortius
quod fit ex mucillagine radicum malue: altee: farine or-
dei: fenugreci: semis lini: et semis citonio: et melle aggrega-
tatis cui butiro lotu et ceroto factio ex oleo et cera. **C** Et quoniam
cuncte sunt emplastratae et proprie cu eis quod sunt sic ex far-
ina ordei et mucillagine ficiu cu melle sic coctis aut ex fa-
cina ordei et mucillagine cu melle et oleo veteri aut ex fa-

etilis et farina frumenti et rob: et ex valde bonis est qd fit ex olo et folys canlii et farina fenugreci cu butiro fil coctis et fil ex radice lili cocta cuz rob: et butiro. Et fortis eis est qd fit ex farina ordei et semie lini et fenugreci et semie malicie et coctis cu mucillagine ficius et altece cum melle et butiro et rob et adipe antiquo. et adhuc fortius si addat eis galbanum dissolutum in rob aut vino dulci. Et adhuc fortius si addat ex sumo columbino. et fortis adhuc si addat vtrunc. Hoc autem medicinam iterum collectione usq ad ptes cutis ad operabit id vebemeticum. Et confert in hac hora administratio getis et pprie in aere geto et tptato ad calitatem et huiditatem declinat. Libos autem mducent malvas blitas siclam a triplice cum oleo amigdalino. Et ex summa oleo meli est leureng: est. n. ei cib: et medicina citra et facile facies apatis maturationem: et landat eis aligat terenabin et ius ciceruz dulciu cu mellilotu et sorbito frumentales et ius caulin et similia. et cocedat eis in seda mesa fucus sicce elixre et dacti libuidi et chesmes et poma dulcia elixa et cana melle et silia.

Secundam rem coplent administratio medicinam

quis aggregantur in se virtute lenitatis et apertoris cu igenia. tionibus ex modis operationum. Et ad hoc qd gen medi caminis pueniendu est cum iam factu est dublati. et hoc quidem significatur ex remissione doloris et febris a multiplicatione grauedinis in loco collectionis.

Medicamina autem qbus iest pprietas hoc facere ex eis qsumunt per os sunt sicut sirup de ysopo et de prassio. Et ex eis efficacior est sirup de succo herbe albedustur et melle aut apoçima decoctionis ei cu modico fermenti simil di temperatis et coctis. Et fortius eis est succ ipi cu ferme to et melle. Et adhuc fortius si addat eis baurach modi cum et est forte. et confert in hac hora: et pprie cum natura est fortis et febris non est: administratio tiriace et mitridati.

Festinant enim et facilitant apertiones. Et similiter si napis cum aqua mellis aut assa fetida cum lacte.

Et his autem qbus linif extra est emplastrum factu ex berba albedustur et butiro aut adipe antiquo et melle. et fortis eis est si addatur ex sumo columbino et fermento: et adhuc fortius si addatur baurach.

Modi autem operationum qbus ingeniamur ad apertores apatis sunt puocatio tussicule hora post horam. et fortis eo est puocatio vomitus et confert ante horam eruptionis ut dormiat super latus infirmum: deinde reuoluat subito et impetuosa ad latum sanum: sunt ex iganientibus qui mouent et agitant eos lecto pensili aut in cumis et sunt qui agitant secundum in qua sedent gubernando eos ne cadant.

Et sunt cibi eoz in hac hora sorbitofermestate ex farina cu melle aut tri. aut ex farina ordei aut tritici aut ciceru. Et panis fermentatus fusus aq mellis aut rob: et pce dunk eis oua sorbilia cu pane. et lac calidu sic mulgeat cum pane et passile et fucus sicce cu pane. Et comedat i secunda mensa grana pinearum cu fucibus fccis et amigdalisi dulibus et tamari et similia. Ulex si cu hac arte apa non ruitur: tunc est timorosum: qre opz ut aperiat collectio cuz flobotomo: aut cauterio ut sanies egrediat et non subito ne supueniat ei qd est sic debilitatio et sincopis et mors.

Quare oportet ut paulatim oī die extrahat et cu cautela. Quia autem sanies qd expuist post apa iam fractu aut egredit post apertione iā facta fuerit alba et vincta et qd non habens de odore corruptoris aliqd oī febris continuat remissio paulatim: tunc est aliqd de quo est spes ad icolumitatem: et ppe qd continuant ei gnciale significatores laudabiles qd sunt ppe lenitas ges iocunditas et desiderii cibi et boles qd sunt ppe lenitas ges iocunditas et desiderii cibi et boles alia et operationum. v. naliu et spaliu: qre in hac hora ut series virtutē cu carnib: et cibis tēpatis negat terendum de febricula: qd eradicabis paulatim exente sanie.

Cum autem accidentia in contrarium eorum que diximus apparuerint: tunc est illud de quo desperabitur.

Inquit hyppo terminus rupture h: apatis qd pseritur in xx. diebus: qd qd xl: et qd qd lx: et illud iō: qd quanto accidentia collectionis fuerint vebemeticiora: tanto status vicinior et eruptio velocior. et quanto accidentia leuiora et pigriora fuerint tanto status et eruptio remotior. Accidentia autem super hoc significatio sūt febris et dolor. Dec. n. vebemeticia aut remissa citra aut tardam eruptionem declarant.

Tertiam rem coplent ac misstratioes medicaminū a sane mundificantur post collectioes eruptionem. Et qd em hoc sūm exigentia declinatio sanie. In qbusdā n. transsum habebes per pulmonē excreas cu tussi. In qbusdā vo recipit in vacuitate corporis et subtrans secula venā trā sit ad epar: et si qd aut in pte cōcauam eius declinabit ad intestina magis sic ad ppingores ductus aut ad pte gibbosam ipsi et declinabit ad vias vrine: et in qbusdā sit post rupturā ad nullā partiu sanie declinatio qre culcat ibi dem et ē mā morbo p difficiliū et ptfis et qd pfectat multitudine sua. Quib oībus iā succurrim ut mundificet a principio vulnus. Nisi. n. sic hyp. dixit usq ad xl. dies mundificatum fuerit faciet cadere in prisim.

Lū at nā expulsionē sanie pos iam fecerit abstersiva mundificantia lanatua medicina ante dari oī: et in gne eoz est aq mellis laudabilior et aq cūcari et iuleb. et similiter aq ordei et aq ciceru et fortius eis est secaniabin Hal. qd scriptum est in caplo qd ē ante istud. Et adhuc eis fortis est decoctio ysopi et sirupus ipsius et decoctio radicum lily celestis: et syrups eius mellinus.

Huius et intentoris est loboc de caulis et loboc de sglala et elecuarium de orobo et loch de aleis est vebementis virtutis in hac pte: et alea assa cu melle et butiro: et nos hec scripsimus in capitulo de asinate et tussi. Plura preterea et diversa ex eis que pectus et pulmonem a putredinibus mundificant scripsimus ibidem que ibi requirantur.

Loferunt et vomitus puocatio cum interpolatione cum aq mellis et sale aut cu aqua mellis et baurach aut sinapi. Loferunt et super locū embrocationes et linimenta et emplastrates et ppe ex reb: qd adiuuat ad mundificatoes. Et ex summa eoz est decoctio albasce aut ysopia aut yreos aut filium administrata cu spogys. Et qd misce cu eis qd est sic spica et lignu balsami et grana ci et hueg et aristologia rotunda. Et ex eis qd linif sup locū. et oleu de spica et oleu de alcāna et oleu de lilio et oleu camomille et aneri. et fortis eis oleu d byreos et adhuc fortis eis oleu balsami.

Emplastrates aut opz ut fiat ex eis qd sit sicut camomilla mellilotu spica et farina ordei fenugreci: et semis lini et semis malue cōgregatis cu ceroto qd fit ex ysopo hui da et oleo de lilio et oleo nardino et oleo de yreos et cera. et fortius eis est et ppe qd qd ex vntōe et ppe factu ex aluviae sulfure et asphaltu aggregatis cu oximelle. Et qd em sup his canō est medicinalia h: no ē cianda ab aliqd triu pprietatu. Et pma qd ē vt sit abstersiva et mundificativa. Scda vt sit membrum p qd est sanie trāstitus fortatia. Tertia vt sit expulsioes facte p illud membrū facilitatia.

Et pma qd pfectit cu eis qd sit sic aq mellis et aqua cūcari et sirup mellin et alia quo pfectit rememoratio. Secdm vero cu eo qd est sic ysop basce kelines: et silia i expulsione facta per pulmonē et sic spica et cordumeni et amigdale amare et similia in expulsione facta per epar ad vias vrine. et sicut trocisci diarodon et mastix et siccus et similia facta in expulsione per epar ad intestina.

Tertiū vo pfectit cu eo qd est sic yreos et semelcurat et catarr: et silia qd sanies expurgat sputo. Et sic decoctio feniculi et apy: et aq ciceru et silia qd expurgat pyrinā. et sic sal et baurach et cartam qd sit expurgatio per intestina.

De egritudinibus

CEt sunt ex medicis q̄ aggregat̄ in se oēs intentiones sic ius galli antiḡ et mel et ligritia et capillus veneris. et ylop̄ et cassiaſt. et māna et ſilia. Hec n. adiuuāt ad expulſiones oēs quas dixim⁹. Et sūt ex medicinis magnis q̄ et aggregant oēs has intentiones. sed nō sunt ad mīſtrāde niſi cū morb⁹ p̄prie cronicā. et sūt tiriaca p̄prie et mitridatū et athanasia. mūdificat̄ enī hec ſufficienter. et ex eis eſt pfectio mirabili relata ad Archigenē quā ſcripſim⁹ in caplo de tuſſi. et ſilr medicamē de piperib⁹. Ueſp super his cauteſa adhibenda eſt. oſ. n. febre lentescē. dari et nā nō debili exiſte te et cū melle plurimo aut aqua et mellis ut exiſceſ ſanies et mūdificet locuſ. et ſit poſto eſp circiter auellanāvna vel duas fm̄ exiſtē rei cū eo qđ ſuuenit ex poſib⁹ et p̄prie cuſ aq̄ mellis. In craſtinū aut ſi q̄titas eoz minor ſic ſemper diſminuendo donec perueniat ad mel ſolum.

CEt ſi nō plene cū his mūdificet. iteſp redēat ad illa. et iteſp ſi oſ. pcedat eadē doctrina vſq; ad id qđ exiſceſ in totū. Et ſi cū hoc regimē adhuc nō mūdificabit plene. ac celerabimus cū ſapietia et admīſtrabim⁹ medicinā ex arſenico et ſulfure fm̄ ſciāz traditā a nobis in caplo de aſma te et tuſſi. Hec n. exiſcat cū fortitudie. Et ſi cū his oſtrigē anhelit⁹ redeudū eſt ad ea q̄ dilatā ipm̄. et educū ſanies ſic aq̄ mellis cū medicamē yſopi. Et ſi ſupcaleſiunt ex eoz admīſtratōe redeudū eſt ad aquā ordei cuſ aq̄ mellis. et iuleb et ſilia. Lū aut̄ hec accidētiā ceſſauerint. ſi oſtrictio anhelit⁹ et ſupcalefactione et exiſcatiō iterent p̄dicta cū viſiſtudine ſecundum exiſtētiāz neſſitatis.

CLibi aut̄ eoz ſint ſicut aq̄ ciceſp: et altera niabini: et ſorbiſtōes ſubtileſ ex farina ciceſp ordei et fabaz cū oleo amigdalino et melle et cuccaro et ius cauliū cū oleo amigdalino et q̄nq̄ cū galliniſ niſi febris veheſtia phibeat et ius gallinariū dñtiquaz: et ius galli antiḡ: et carnes pulline et edieſ: et addat̄ eis in cibis: aut iurib⁹ eoz duz res expofuſat ex pipere aliqd. adiuuāt. n. ad mūdificadū: et exiſcantuz. Et p̄cepit hali. dari cepas et alleū in ielunio ut vuln⁹ nō claudat: donec mūdificet. Et p̄cepit duz ſanies ad intestina deſclinat dari cibaria q̄ ventrē moueant. ſic p̄prie maluabla atriplices et leureng. Et cū per vias renūm educere volueris: dari q̄ ſunt ſic asparagi: aut baucia: et ſimilia.

CIn ſeda vero mēla comedat grana pini amigdalas cū melle: et ſemia ſeniculi: et dactilos hūidos: et ſilia. Et coſe- dum⁹ ēt poſt cibos poma dulcia: et citonia: et pira: et p̄prie ſeſburc: et ſilia. Potū aut̄ dam⁹ eis vinū dulce: et vinū al- kelimes: et vinū de paſtulis et aq̄ mellis: et aq̄ ſuccari.

CSi aut̄ collectio corripiet: et diſfundit̄ ſanies i loco col- lectiōis ad nullā partē deſclinat̄: tunc oſ cauteria ſup eo- deſp loco. iij. vel. v. vel plura ſi neſſitas expedit imprimi cū cauterio puncti: et pforēt pectus vſq; ad locuſ ſanici. Et hoc ſi fuerit in pectori. Si aut̄ fuerit in latere aperiat̄ cuſ ſagittella vſq; dū pueniat̄ ad ſanici: ut extrahaſ et exiſceſ extractōibus remouētibus mām donec ſanies paulatim exiſceſ in totū mūdificatōibus et abſterſiōib⁹ quotidie factis eū aq̄ mellis. aut cuſ vino mellito et ſimilibus.

CQuartā rem ſplēt admīſtratōes medicamēnū aggre- gantiū nūc virtutē abſterſiōis et mūdificatōis: nūc vo- icarnatōis et ſolidatōis. et oſ medicamia h⁹ ſibi ſuicē ſu- cedant vſq; dū plena apparet ſanitas. Et dictū eſt aquā mellis abſterſiū bonū eſe. Et dictū eſt de alijs q̄ nō opz nūc iterare. Et iam qđē cōpertū eſt i lacte caprino: aut aſi- nino aggregari intentiones duas. f. abſterſiōis ex pte aquei- tatis eius et ſolidatōis ex pte eſcitatatis eius. Et oſ ut ſit lac calidū ſtatim cū mulgeſ: et ſit poſt bonū paſtu: et p̄prie deſiccariū. Ueſp aſinū lac ſubtili⁹ eſt q̄ caprinū. capri- nū vo tēperati⁹ eſt eo. Et aq̄ decoctōis ordei et cācroz flu- uialium aggregat ſilr intentiones duas p̄dictas: et ſilr lac co- cuſ cū oleis. Medicinaz aut̄ icarnatiū et ſolidatiū

vulnera pulmōis et pectoris: ſūma dicta eī in caplo de ſpu- to ſanguis: q̄re oſ: ut pars illa afferaſ ad 'ocū hunc. Et lo- q̄mū adhuc de eis in caplo de ptſi ſi de' voluerit. **C**Li- bi aut̄ eoz ſint carnes paruaſ auū: et extremitates edoz et porcoz iuuenū et rarietū caſtratoz: et riſum cū galliniſ et tri. et ſorbiſtōes tenere ex frumento cū carnibus. Et ex val- de iuūatibus ſunt ſorbiſtōes ex farina orobiancū ex farina priſe cū lapidib⁹ fluminalib⁹: aut calibe: et ſilr caseus recēs et ſilr ſorbiſtōes et pulmēta ex laſte cū farina ciceſp: aut fa- barum: aut amili. Laueat at idigſtio ei⁹. Otinges. n. ex la- cre moleſta eſt: et inimica et p̄prie q̄tū eius nutrimentū eſt amicū. **C**Pot̄ eoz ſit vinū mediocriter ſtipicū: et vinū al- bū antiquū: et vinū antiquū dulce eſt bonuſ eis: et aqua i qua extinguit ferrū: aut aq̄ de minera ferri: et aq̄ roſata et aq̄ pluuialis iuſiōis gumini aſſe: et ſilla: et laudač: eis rob myrtini: et ſirupus ei⁹: et miua cū aq̄ masticis. Et nō negli- ganē excellētē ſuccari rosati et admīſtratōes eius oī ho- ra. Fortafe. n. eſt ipm̄ ſolū medicina curans eos. et nos di- ximus in caplo de ſputo ſanguis fm̄ fmone Halie. et dice- minū ſunt hoc latius in caplo de ptſi ſi deus voluerit. Medicinaz aut̄ ſūma: que admīſtrat̄ emplaſtrando dicta eſt in capitulo de ſputo ſanguinis.

CQuintā rem ſplēt admīſtratōes medicinaz ſedā- tum accidentia in tota cure latitudine ſupuenietia: et ſunt veheſtia doloris: et febris: et prauitas angustie: et ſitio: et tūſſis veheſtia: et ſtrictio anhelitus et vigili: et fastidū ci- bi: et tēpore collectiōis: et maturatiōis timorosa ſūt: matu- rata at ea ſucepta ſūt magis. poſt eruptionē at ipſi⁹ rema- netia mortalia ſūt. Ueſp ex eis qđā remanētia ſunt fz ma- gis et min⁹ ſucepta: et qđā corrigi poſſunt: qđā at minimē. Inḡ. n. Hyp. dolor et febris circa ſancte generationē ve- hemētiora ſunt. grata aut̄ ea remiſſiora: et amplius remi- ſiora poſt eruptionē ipſi⁹: et adhuc amplius mūdificata: et exiſcata ea. Si aut̄ in ūriū hoc acciderit: tunc nil aliud ni- ſi pefſumitas et pſiūda corruſtio ex prauitate venenosita- tis ſignificat: et hec qđē vere mortalit̄: et testaſ ſhoc virus apparēs: ſicut amurca et ſetidū. et hoc qđē corrigibile de- ſperandum oīo. **C**Et hoc idē de prauitate angustie dicit̄. et ſilr de tūſſi et ſtrictiōe anhelitus. Uigilie at ſitis et appetitus defectio alia atq; alia poſſunt habere cām propter qđ nō indicāda mala ſimpli. Uigilationē aut̄ efficit mala cerebri cōplexio ſicut ſiccas: et bauracitas ex ma- la humiditate occultata in ipſo. Aliquādo aut̄ efficit fre- quens agitatio ſuper aliqua re: et iaq̄ qđem diximus curā- cius in capitulo de ſabara. Sitis etiam cām potest habe- re extraneā. ſicut eſt proprie ſalſuginositas ex mala qua- litate exiſtente in ſtomaço: aut caliditas: aut ſiccas i oīi- ficio ipſius. et alia ſicut dicemus in capitulo ſuo: et curaſ ſi- cut dicem⁹ ibi. Et ſilr defectio appetitus pōt h̄re cauſas quas etiam dicemus in p̄prys capitulis.

CSextam rem ſplēt admīſtratōes regimēnū ex- generibus reruſ ſex fm̄ exiſtētiā qnq̄ canonū ſupraſcri- ptorum. Et hoc quidem dictum eſt.

CSilius Zacharie. Confectio trociforum qui admini- ſtrantur cum aqua ordei cum qua cocti ſunt cancri ſlu- viales: et ſirupus de papauere: aut rob myrti. Et confeſtū ad cōſolidationē et mūdificationē vulheris pectoris aut pulmonis: quoq; permixtio. Recipe papaueris albi ſemi- niſi cucurbite et citrullorum excoſtatorum ana. 3. et am- li dragagantiū ſummi arabici: ſucci ligritie ana. 3. v. thu- niſi charabe ana. 3. v. myrre cinamomi: opu. an. 3. i. Et fiat̄ ſiſi: et ſedatis dolorē eius. B. aneti: camomille: yolaruſ

De egritudinibus

catarro acuto ulceratio in stillante et impidente in pulmoni hora post horam sic accidit et frequenter in stillatione super petram: ut pforetur petra. Et quicquid fit ex precedenti pleuresi: aut peripleumonia mediante tunc empirante. Et quicquid tunc sine mediatoe: et quicquid fit ex mala putrida diu state in pulmone: quam sequitur putrefactio et ulceratio. Et accidit nonnullum post sputum sanguinis sine mundificatio: sicut Hippo dixit. Post sanguis sputum casus in sanie sputum: et post sanie sputum casus in pustulis. Hic autem sermo eius est sub editio. Et n. post sanguis aut sanie sputum quibus non resistit fit casus in pustulis. Raro autem contingit hec passio pueris et senibus. Et si cadant iterum senes in illa occultari potest: et diu vivere cum illa. Uiris autem et mulieribus frequenter accidit: et propter paratis cadere in ipso: et raro occiduntur eis. Uero mulieribus occultatur iterum licet parum. Contingit autem hec passio sic hypo. dicit a decimo octavo anno usque ad trigesimum quartum. Expositi autem ut cadat in primis sunt hysteres cerebri debile: quem non prohibet receptio insufflatum in ipso: nec digerit quod transmittit de nutrimento ad ipsum: quare sunt catarrificabiles: et parua causa. Et adhuc expositi ad id sunt hysteres pectus strictus in creatio sua cum multiplicatore ventositatem in ipso. Et pulmone eo: et vici nis partibus: et hysteres humeros alatos. sicut sunt curvatura alas: et collum subtile et longum depresso iter alas et humeros: et frequentat eos tufticula cum puctura alicuius spatule: aut mamillaz: et precipue si sint ex irascibili facile et colericis. Tempus autem magis aptum: ut faciat cadere in primis: et quod vehementius nocet factis pustulis: est autem: et stipatio borealis multum dominans: et maxime quando precessit austus: aut institutio austria: quam precessit boreas. Et ex eis est regio borealis multum frigida et secca. et cibi et potus eius: et quicquid hoc cursu procedunt. Curare autem pustulis: que vehementer impedit: et diu turnavit impolle est: et proprie quod continuat ei lubricitas ventris: fastidium ciborum: et fetor oris curvatura vnguium: et casus capillo. Significans. n. ex hoc corruptores profundari: et nutrimentum esse abscessum. Curare vero non diu turnam: aut que non multum impensis: et in qua accidit timoris nondum apparuerunt fortassis plurimendu est: quod non sit facile. Et intentio in curatore eius est duplex. videlicet viles et particularis. Et viles quidem intentio est tres res. Et prima quidem est concretionis facientis. Secunda est abscessio eius. Tertia est regulatio ipsius vite patientis.

Contra primam rem plent administratio medicamentorum absconditum nocumeta catarrhi: si accidat a catarro. et hec eradicat operationis in hac cura. Et ita hec scriptum in capitulo primo: et si causa ipsius fuerit ex precedenti empirante ex pleuresi et peripleumonia: aut sputo sanguinis: cura eo: et deca est.

Contra secundam rez plent administratio euonum absconditum causarum: quod precessit rememoratio. et si quidem malitia plenioris calidam cognoveris ex plenitudine sanguinis flebotomam ex basilica. Et si virtus pueritatem est: et non ex saluatella. Et quicquid flebotomam flebotomia renouare numerum si necessitas ex petit administrando ex cibis et potibus: et alijs quod boni sunt nutrimenti. Et hoc diebus quibus non flebotomas. Si autem colera abundantem cognoveris: et uia cum eo quod est sic a decoctionis capilli veneris: et chayare de singulis manipulis singulos: iuuicibus: sebestem. ann. xl. prunorum siccorum. xx. pulpe: casiefistule: si raccolti. ann. z. i. quercariviolati. z. xv. si necritas expedit: addat eis quod est sic trocisci deviol et silia. Si autem carni lesiuam mazisticam est cognoveris: et uacua cum cochys. et sibyllis: quibus et bdellio. et dragagato partes addant conuenientes. Et ex euonibus particularibus: et ut libet huic egritudini sunt proportiones emorroides et mestruorum: et maxime si ex eo: et tentio in nocumentum cadat. Et nos de his in capitulo de sputo sanguinis. iiiij. canone locuti sumus.

Contra tertiam rez plent administratio regulatorum in genibus rei sex: et proprie collocent in loco aeris temperati ad siccitatem declinans: et minutus ad regiones aeris temperati. Et sint ci-

bi eo: et eis que sunt quantitatibus paucae et pluris nutrimenti: et super ad digerendum faciles: si prie epata gallinarum: et testiculi gallo: quod non calcauerunt: et talas pullo: et carnes et colubaz: et sunt huiusmodi elita: aut iuribus cicerorum: aut in auctoritate: prie quando queritur mundificatio: et oportet addatur tunc in iuribus eo: et de melle aliqd: et ingratis eis vitella ouro: et sorbilia cum melle: et coedetur et in hoc casu ins. cantharis: et pinguis cum gallinis et silia. Quia autem solidatio et agglutinatio vulneris queritur: tunc opus est ut sint cibaria desiccata: et non eleuata in gradu multe exiccatio: et sunt et agglutinatio: sicut prie extremitates: et rostra edo: et porco: inueniuntur et rarietate castrato. Panis autem utrum similagineo bene cocto habebet aliqd mastis: et quandoque ponit in eo omentum et silia. Et ex cibis agglutinatis est triticum cum gallinis et risus et silia: et pulmenta ex gerguer: et milio et saucis: et kist ordei post bonam decoctionem eo: et lentes sunt bone eis. Et pulmenta ex orobo: et sorbitione ex farina eius et silia. Et cibi ex lacte sunt eis magni iuuamenti: et prie cu non est febris: et caseus est recens. Et nos dirimus in capitulo de empirante diuersos cibos ex lacte. canone quarto. **C**ontra autem fuerit cu ea febris vehementia sit ciborum kist ordei bene coctum cum carnis fluminalibus: postquam ablinum est abicitis extremitatis eo: cu et auctoritate: et cinere: et cum iteratoe: et etiam cancri fluminales assi aut elixit auctoritate. Et quicquid dant cocti in lacte asine: et quicquid in oleo frigidis: et quicquid in auctoritate aut cicerorum: et quicquid in lacte accepto ab abstracto ab eo battiro: et sunt iuuamenti sublimis. et adiunctum eis cucurbita: et blegra cu oleo amigdalio: et citrulli: et silia. Et ex rebis cibalibus filii et medicinalibus: est lac acetosum coctum cu tortellis de seni: et sit prie lactis. z. iij. et tortellazz tritazz. z. i. In crastinus addere ex lacte circiter aurum. et minus nec deueniat ad lac solu. Cu autem puerum fuerit ad egritudinem declinatores: icipiam diminuere ex lacte acetoso tortellazz tantum. Dunc autem modum decoctionis lactis acetosi scripsit paulus et ples post ipsum laudauerunt illud.

Contra opatio autem lactis acetosi est sicut hic modus. Accipe lac caprinum mundum hysteres bonitatem ex sanitate aial: et ingratis pascui ipsius: et extrahebas ex eo butirum: et dimittas una nocte i aere reperato: mane aut agite et vehementer: et excludatur spuma eius. Est autem lac huiusmodi sedatius et vehementer caloris: cōstrictuum et consolidatum. Potus autem eorum non febricitantium sit in principio vinum album dulce: et cum peruenient ad tempus consolidationis sit album ad istum tantum autem potus sit aqua ordei: et aqua pluvialis: et robur mortis: et syrups eius. et syrups de papaveri: cum vocatur necessitas: et aqua pluvialis decoctionis cancrop: et aqua granatorum dulcium: et similia. Et in secunda mensa coquenda passulas cu granis post bonam masticationem: et granata dulcia: et citonia de seni cocta in rob et silia. Et operibus: et post ambulationes utrūque frictiōibus lenibus: tenuis frigidorum et stipticorum cuius administratione gaudet. Et inde vacent somno et geti quantum possibile fuerit. Et si fuerint vigiliae accedamus ad medicinas ex papaveri: et hoc cu sapietia ne agelent spissis. Elongent autem a balneis: et resoluuntur. n. virtutem: nisi apud declinatores. Tunc enim sunt iuuamenti sublimis quemadmodum dicimus post. Prohibeatur autem eis ois lubricitas: et constipatio viscerum: et magis lubricitas vehementes. resolutus enim virtutem.

Contra particularis autem intentio est quinque res. Et prima quidem est mundificatio et abstergio ulceris. Secunda est prohibitio

Cursus materieꝝ ad ipsum. Tertia expulsio materierum sanieꝝ eius et exsiccatio carum ex ipso. Quarta est consolatio et carnatio eiꝝ. Quinta est correctio accidentium.

Et primā qdē rem plēt administratōes medicinarum mundificantiū et abstergentiū vlcus. et in genere eoz ex cellentiꝝ et nobiliꝝ est mel. et aqua eius. Aggregat. n. virtutem mundificationis et abstersionis. Et ppter hoc ē cibꝝ et potus amicus nature. et iuuatiuus valde. Et ex eis ē aqua ordei. et aqua cucharis. et aqua ciceꝝ. Et fortius eis ē decoctio isopi. et sirupus eiꝝ. Et adhuc fortius ē lohoc d. caulinꝝ et squilla. Et ex eis que sunt maximū iuuamēti ē medicamen Halieni. Ipm. n. est mundificatiū bonum qd̄ Recipit ireos. base: isopi. aī. partes equales. Lōfice cu melle. Da mane et sero a. 3. i. usque ad. 4. cum aqua mellis. Et dixit Demochrytus. Iopus aut ireos: aut farasō singulariter vel cōiuncta cocta i aqua mellis aut i aqua ordei sunt mundificatiā bona. Et nos diximꝝ plura ex his i ca. d emplia. **S**ecundā rem plēt administratōes medicaminū materia a pulmone phibentū. Et hoc quidē perficitur sūt alterum dnozum modozum: et ppxie cu phibitione mate rie que transffertur ad ipsum ex altero membro. et cu confor tatione pulmonis: vt nō recipiat qd̄ ad ipsum transfer tur de materia. Et sūt plurimi que transffertur ad pul monē materia sunt catarralēs aut trāmisse a vicinis mēbris: et ex pleuresi et alijs. Et hōz curā iā diximus. Sāmā enī medicinaz pulmonē confortant etiā diximus i ca. de tussi humida. Et ex eis ē rob mīrti et sirupus eius cum g. q. pulmonis vulpis siccō. Et ex medicinis quidē mirabilis iuuamēti aggregantibus virtutem confortationis et mundificationis est medicamen Halieni. qd̄ Recipit pul monis vulpis siccō: siccō liquiritie: capilloꝝ: veneris semi nis feniculi: anisi: ana. Lōfice cu cucharō decocto cum aq. quantū sufficit. Et quandoq; conficitur cuz rob myrtino et confortatinū amplius.

Certiam rem cōplēt administrationes medicaminū putredines que sunt in pulmone exiccatiū. Et nos qdē diximus in ca. de tussi: bec administrāda esse post mundificationē debita: vt extirpet post eas residuiū putrefactōis oīo. Et diximꝝ qd̄ administratio ex myrre rubce. 3. i. et mell. 3. iii. labendo diebus iterpollatis cum aliqua ex medicis educterib; sanie est medicamen vtile. Et fortis est lambe re alkiran cum melle aut cuz melle et galbanō sūl liquefa te tyriacā: et mitridatiū: et alia quoꝝ i caplo de empinate pre testis rememor: tio. et si indiget adhuc medicamie exicca te pcedemꝝ ad medicinas d arsenico: et sulfure scriptas in eodē capitulo. canone tertio. Et nō negligant medicamia huiꝝ summe: qd̄ ad sanitatem pducunt. si dō voluerit. Uez si puenī et eis ad supcalefactionē succurrentū est cu aq. ordei. Et iuleb cu trocīcis de cāphora. vsq; dū cesserat acciden̄a: deinde redeat ad exiccatiua pdicta.

Quartā rez plēt administratōes medicaminū aggrediuntiū in se duas virtutes: mundificatiōis. s. et cōsolidationis. Et ex medicinis ppxis in hac summa est lac asinū cuz. Et ex medicinis ppxis in ipso. et lac caprinū cuz tēperie sua. et lac vītute subtilitatiōis et rēperie ita illa. Lac enī aggredītētōis tres. est. n. res cibal: et dilecta nimis: et ex reb: velocia conversionis in sanguinē. Est enim sanguis bis coctus: et post illō medicina abstergens vlcus vītute serofatatis eiꝝ: et cōglutinans ipm virtutē casicitatis eius. Et opz hoc in ieiunio ante cibos alios: et opz vt post ipm gescant: ne corrumpant et accessat in stomacho eoz. nec dormiat super ipm: nec suscipiat cibū: nisi p̄ius descendat. Et opz vt bibat in loco aeris tēperatiꝝ: ppxie cum fuerit gaudiu: et transgl̄as. Et qd̄ ipsum magis mundificatiū esse q̄rimus: dandū

ē cū melle. Et qd̄ ipm magis agglutinatiū et cōsolidatiū queruntur: deē cum cucharō rosato: et silibus aut coctum cu lapidibus. Et si sumē ipm cōstipationē patit viscerū opz vt eligat ex lacte in quo multiplicat̄ serofatā: et si nō suffic̄ multiplicit̄ q̄ritas potus eiꝝ in die sequenti: et adhuc i die tercia: et si adhuc nō sufficit miscendū est cu eo: qd̄ est sicut cucharā et sal: et si adhuc nō suffic̄ miscendū est polipo diū cu ipm. Si aut sumens ipm lubricitatē itestinorū patit: tunc opz vt misceat ei qd̄ est sic hypoglycidos et silia: Et si tussin habuerit misceat cu eo qd̄ est sicut dragatum. Et si cu stomaci debilitate fuerit: miscendū est cu eo qd̄ est sic trocīci dyarodō et silia. Et lac qd̄dem de quo butirum extractum fuerit est magis agglutinatiū: et coctus qd̄dem amplius: et qd̄ cum butiro est: est magis humectatiū et ipinguatiū. **A**rta aut in decoquēdo lac est hmōi. Accipe lac mundū. et recipe ipz in vale puro absterto. et po ne sup ipo circiter qntam partē eiꝝ ex aqua pluviali. Dein de extigie in ipso lapides flutioꝝ ignitos sine fumo vsq; dū lac fuerit coctū et sumbris aqueis ptibꝝ in ipo. Lac at melius est qd̄ sumit ex aīlibus iuuamētibꝝ mediocriter nō nūmis remotis aut vicinis partui: quoꝝ pascua sūt ex herbis mōtanis in gbus est subtilitas: et mundificario cu stipti citate et exiccatōe. Et laudanii Halieni berbas hmōi dptādas eē p. scui eoz. s. ex herbis calis: absinthiū: isopi: ha scie: poliū: scea iahde: feniēs: abrotanū et silia. Et ex fridiſ rub: rannū: solatꝝ: caiare et silia. Et oz vt dādi lactis q̄titas p̄arcit politatē virtutis suscipiētis ipm: quare icipiēdū a cōtitute minori dādo ex eo circiter. 3. in. prima die et in crastinū addat̄ ei circiter. 3. i. et sic in alijs diebꝝ a p̄ma die vsq; dū deueniat̄ ad lib. i. vel pazz ampli. Demū pau latim deueniēdū est vsq; ad illud qd̄ est sufficiēs. Et iam qd̄des diximus cauendū eis esse ab idigestione in portu latris. In ipa. n. est timor. Hebricitantibꝝ aut eis: aut caput dolētibꝝ: aut siti vehemēti obſeffis absindā lac dulce: et laudat̄ eis lac acetosum de quo extractus est butiz sūt doctrinaz traditaz a nobis in hoc codē caplo. Dāda est et eis aq ordei cocta cu cāctis fluvialibꝝ sūt qd̄ etiā dcm̄ est. et syripius de papauere: aut syripius de mirto cum eo. Et opz cancerorum extrema absindā. Deinde lauari corpora eoz cum aqua. et cinere fricatione vehemēti. et hoc cuz iteratione et iteratione. Et oportet vt detur in ieiunio. Et sit quantitas potus eius circiter. 3. iii. et in crastinū adde. 3. i. et sic die quolz: vsq; ad lib. i. s. mane et sero ante alios cibos. **S**umma autē medicinaz vlcera pulmonis et pectoris cōsolidantium est hec. Sanguinis draconis. et ppxie lutum sigillatum: bolū armenicum: karabē: scedenegi: olibanū: mastix: balaustie: rose: et semē eiꝝ: coralli: euphlystidos cor tices cancerō: fluvialiū vstoꝝ: semē portulace assū: amiluz assū: semē malue et alree assū: semē arnoglossē assū: gumi assū: fruct̄ mīrti et silia. Medicamina autem cum gbus hec danda sunt: ppxie sunt vitella ouoꝝ: lac dulce: et acetosum: aqua pluvialis: et aqua ordei decoctiōis ciceꝝ: et cancerō: fluvialiū: aq alsanic: succus citonioꝝ: mina: sic cus mīrti: rose et succē eapꝝ: mucilago p̄silu: semē citonioꝝ: syripius de papauere: syripius de iuubia: syripius de viol: et syripius rosat̄: et silia. Ex medicis aut̄ p̄positis sunt hec trocīci de luto sigil. aut̄ de luto armenico: filoniū p̄sicuꝝ et vltimū. mundificat. n. et exiccat̄ putredies. et cōsolidat̄ vlcera. Et nos scriptimꝝ ipz: et adhuc alia multa huiꝝ intentiōis in caplo de sputo sanguis q̄ efficaciter afferant̄ ad hū locū. Et rebꝝ aut̄ mirabil iuuamēti ad cōsolidatiōes: et sanatōes vlc̄s pulmōis ē cucharā rosatiū recē: sup qd̄ non p̄terit ann. Aggregat. n. in eo vītus abstersionis ex succo rosar: et vītus cōsolidatiōis ex parte sube eapꝝ. Et nosti q̄ virḡ abstersionis ex rosis ppter antiquitatē absindā: q̄ adhuc possi dēt̄ in recebit̄. Et Halienus qd̄dem p̄cepit dari cucharū

De egritudinibus

rosatum singulis diebus in quantitate plurima: etiam cu
rebus medicinalib[us] cibalibus: et potabilib[us] fūm oēz modū
administratiōis ei[us]: ita q[uod] erat cu p[ro]pane. Et v[er]o sunt eo post
ipm plurimi: et nō est p[ro]phen[s]ibilis eoz numerus qui san-
ti sunt ex v[er]o eius tñ p[ro]pis mūdificationib[us] p[re]cedentib[us].
Gallus enī v[er]entes eo a p[ri]ncipio dū mūdificatio nō p[re]ce-
serit. Loartat. n. in pulmone mās. Nos at dedim[us] cu lacte
calo nō febricitatib[us]. Febricitatibus vero cu aq[ua] ordei de
coctois cancroz fluminaliū: et alijs multis modis admis-
trationiū: et iuenimus eē medicamē vltimū. Uer[um] quoties ex
ei[us] administratōe ringit strigi anhelitū dent[is] q[ui] elargat
ipm ex eis q[ui] edicunt sanie: sicut p[ro]pe syrup[us] de isopo et filia.
Et si accidat supcialefactio pp[er] desiccatoe: de[re]t syrup[us] d[omi]ni
in tubis: aut syrup[us] de violis: aut mucilago psili: aut citrioz
cu h[ab]it q[ui] granatoz: aut aq[ua] exp[ress]ionis seminū portulace: cum
trocatis de caphora dictis i[nt] antidotario. Et si sequar[ur] post
ipm astipationae: de[m]tu muroba: de violi: aut syrup[us] ei[us] cum
aq[ua] ordei. Et postq[ue] cessauerit h[ab]it redcat ad cūccarū ro-
satum dandum in omnem modum.

Quinta rem plent correctioe cadetis in accidia xco mitatia: et suopenetia huic morbo. Et ex xcomitatis febris sumptio et macies et obilitas. Et ex suopenetibz est tussis flue et vetricis astipatio et fastidio cibi. Et iam quidez h. Hippocrates dixit modicatuui ulceris febris letescetia succedere debere: quod si non successerit stat corruptione ulceris profundari. Nos autem expiemur circa oem ipsos curatios. eius iterponere medicamia febris vehementia sedata: ut sigillent ex his et illis beneficia cordatia: quorum finis est sanitatis. Et succurret constipatio et arefactio eorum cum eis quod ad quantum et humectat ex cibis et potibus et rebus medicinalibus: et administratio lactis dulcis et alius quod diximus. Et confert eis balnotrio in aqua dulci calida: postquam morbus in declinatione fuerit. et ante illud est res praevia: et est ponere ergo in desperatione. Forma autem balneatiorum est in hunc modum. Preparetur aer balnei. ut sit liber: non habens de corruptione odoris: aut praeue qualitas olio aliqd. et calescat ut sit caliditas balnei: et aqua caliditas tempore rata quod excite: et non resoluatur calor natus et sit prima mansionum remissio calida quam alia. Tunc intret patientis mansionem primam: et fricetur in ea leui fricatore: et ppe tenerum faciente corpore. Deinde intret: nam satione sedam: et icipiat lauare corpore cum aqua calida ut redolendo leni fricatore cum manu. Deinde paulatim intret aqua calida et delectetur in ea. Deinde incipiatur lauare corpore cum aqua decoctiois capitum edorum: aut cum aqua ordini coquissata cum onis multis: et oleo amigdalatum dulcium. Deinde ducat ad mansionem primam: et fungatur corpore ei: oleo rosato: et duca ad habitaculum exteri in quo sit aer temperatus cum multitudo redolentibus stipticorum: et gescat in lecto. Deinde post duas horas cibet clavis laudabilis: paucis quantitatibus: et pluris nutrimenti ex eis quorum iam metionem fecimus. Et ex hinc tota intentio nostra ad humectationem sit occupatio: et hoc cum delectatore et gete: et somno et diuisus: et filio. In crastinum autem in die tertio balneum filii. Si autem patientis debilis fuerit ante duas horas quam balneum intret. Accipiat sorbitos ex carnibus teneris: aut ex lacre deinceps: et gescat super sorbitos per duas horas. Deinde intret balneum. Si aut patientis talis fuerit: ut virtus eius tolerare possit precepit Galienus: ut post sufficientem lauatiem in aqua calida: aut in aqua capitum arietum castratorum: spargi super corporeum eius in prima mansione et aqua frigida aliqd per quam in capite eius. Deinde unguis oleo rosato. Lauatores etiam in tunica sunt huius intentionis: et ppe cum rebus humectantibus: et pinguantibus corporis ex his que secundum sunt. Post hec paulatim deuenientem est ad administrandum in balneis lauatores ex agnus decoctionum capitum arietum castratorum: et filii. Et si corpore remaserit debile ynguat cum oleo masticingo et filio. Et filii paulatim deuenientem est ad alia cibaria laudabilia et solidiora.

Contra hanc sententiam dicitur: De tussi autem et constipatoe ventris: aut fluxu que stupuerunt eis: dicemus sicut in pteritis iam diximus. Et si accidat eis causa appetitus: curet sic in caplo proprio dicemus.

Tisicis medicamia nuenietia: scripta sunt plati
ancedetib⁹. Ex eis sunt trocisci Balici scripti i capitulo de tussi catarrali. et descriptioes syrupi ò pa-
pauere: et dyapapanuer. et trocisci: et pillule ò papanuere: et pil-
lule de storace: et alie pillæ de narcoticis scriptæ in eodē capitulo: et hec ppe ad sedatioes catarri. Medicamia vlcis
mūdificatia: et sanie ei⁹ abstergetia parti dca sunt in caplo
d̄ astmate et tussi: et partiz in caplo de empinate. **C**ontra
aut medicinaz vlcera pulmonis et pectoris solidatiū deca
est in caplo de sputo sanguinis.

Clōfectio testiculorum vulpis est ptisicis, et cōsumptis medicia experta, et dicta est in antidotario.
Clōfexia sanguinis est in capitulo de spatio rāngimini.

Camech fili^z Zegar. Cōfēctio loch que fert p̄tisicis mundificat vlcera pulmonis et solidat. B. iiiiibas. l. pos sularim enucleat^z. 3. xxx. seminis malie. 3. iiiij. cancro^z fluiualium. 3. xx. capilloz veneris: caiare: v̄ge pastoris: ligie arietis. an. 3. 5. ligritie. 3. i. Decoquunt in lib. iiij. aq. v̄sq; ad lib. i. et addit eis syrupi d^r papaueris: et cuccari tabaret, et sa pe. an. 3. vi. Decoquunt ad mellis spissitudine. Deinde pūciat super ea: semis circubrite mundate. 3. i. gumi arabici dragaganti: seminū citrioz: amili: semis portulace: amig dalaz: dulciu: an. 3. viij. papaueris albi. 3. v. "Post bona inturatione misceant cu alijs. da mane: et sero circiter. 3. v.
CIdem. Syrup^d de psilio conferens p̄tisicis. B. spodij: semini portulace: seminū citrioz: papaueris albi. an. 3. iiij. psiliu mudi. 3. v. succi arnoglossie cocti et depurati. 3. xx. can croz fluiualium lotoz. Et doctrinā pdictā. 3. xx. Decoquin in lib. iiij. aq. v̄sq; ad lib. i. et cu lib. i. cuccari. fiat syrup^d. Da mane et sero cu succo arnoglossie est. n. efficac. Et q̄ngz dat cu puluere hmoi. B. psiliu: gumi arabici: dragaganti: boli: meni. an. Da cu srrupo pdicto: et succo lingue arietis.

Chili^o Zacharie arasti. Ulceræ pulmōis: cū non sunt cro-
nica. s̄ adhuc aliqd ex sanguine egreditur cūcū curari
polia sunt. Det ergo cū nō est febris lac receter multum:
et si fuerit cūcū febris: det aq̄ ordēi cūcū cāceris flūmālib^z:
aut cū syrupo de papauere. Et dū nō costringit anhelitū
cūcū administrent trocisci de papauere: quoꝝ descriptio
hee ē. & papaueris albi: semis cucurbite: et cirtulloꝝ mā-
datoꝝ an. 3. iiii. dragagati: amili. gumi arabici. succi ligrī-
tice: an. 3. v. thuris masculi: boli armeni: sanguis draconis:
karabe. an. 3. ii. myrræ: cinamomi: opū. an. 3. i. Et siat trocisci
Da cū syrupo de papauere: aut rob myrti. Et qñcū cum istis
reb^z ostringit anhelit^z: den̄ in potu ea: q̄ elargant ipm^z: et
educunt sanē: sicut syrups illopī et similia.

Sabor. Loboc seres ptisicis et couptis. R. testicu-
ri vulpis. 3. iij. batrembyc. charare. an. 5. i. cicez duleum
trito. 3. ij. semis papaveris albi. 3. i. t. s. ordci mudi. 3. i.
passulaꝝ enucleataꝝ: ficiuꝝ succaruiꝝ: carniuꝝ dactyloz ana
3. u. eacutez fluminaliu. 3. ij. Decoqñf oia in lib. iii. aq. vſq;
ad lib. i. t. s. Deide accipe succariꝝ: et penidiaꝝ: an. lib. i. te-
sticulox vulpiuꝝ eligoꝝ i dulci lacte. 3. ij. aut cu olei amig-
dalini. 3. ij. Decoqñf vſq; diu sufficiete habeat coctioneꝝ
deide pycce sup ea papaveris albi: succi ligritie: seminuꝝ ci-
truli: melonis: cucurbitae: cinamomi: seminuꝝ bōbicis pur-
gator. semis malue: floꝝ boraginis. ana. 5. ij. amili: draga-
gati: gumimi arabici. ana. 5. u. carnium dactylorum: pasli-
larum enucleatari. ana. 3. v. Tere et confice cu predicris
bonum si deus voluerit.

Chilius Serapionis. Lōfectio deiacur conferens ad cū
tarri acutū; t̄ p̄tisim ex eo. B. semis papaueris albi t̄ n̄
gri. ana. 3. q. 7. 5. radicū ligritie. 3. i. t. 5. leminū citonio. fe
minis altee. ana. 3. i. t. 5. dragaganti. 3. 5. gūmi arabici. 5.
pyce super ea aquae pluvialis. li. v. t̄ dimitte die ac nocte.

Demū decoquie vſq; ad Assumptionē diuarū partiū: et addit
mellib. i.e. rob. libr. i. 5. et penidiaꝝ lib. 5. dcoq igni leni vſ
q; dū mellis hēat spissitudinē. Da mane cuꝝ aꝝ ordei. Et
accipiat in sero ex his pillul. 8c. semis portu. 5. v. dragagā
tigūni arabici. añ. 5. iu. semis citrulli. 5. iu. semis cucurbi
te excorticati: et seminū citōio z: añ. 5. vu. succi ligritie. 5. v.
Fac formas fileſ lupinis cū mucilagine seminū citonio-
rum. Denī tenende sub lignia.

¶ De cgritudinib^z cordis.

Brititudines cordis sunt: debilitas; pulsus; temor & sincopis. Et hec quæ erititudines casuæ fere hanc radices: non alii iter se discrétes: nisi sic debiles & fortes. Lassantia autem bas erititudines cum sint debilia: & remissa ipsimæta debilitate extra vigorē minere faciunt debilitatem cordis. Amplius autem eleuata ut ipsimæta agitatione lessiu[m] in ipso faciente cadere diversitatē dñitatis motu[m] cordis sensu perceptibile quæ sunt ex magno ad paruum: ex velocitate tardu[m]: ex raritate ad frequentiam & ecouerio. Tunc sunt constitutiones due: aut n. sunt illa non integre: neque in omni hora: sed cum quadam intermissione: & vicissitudine: & fit pulsus cordis: aut integre cum quædam continuatiori: & fit tremor cordis. Cum fortiora sunt: ut ipsimæta vehementi impressiones fortis ledentes: & pedientes: aut profocantes motu ei: aut sepelientes spissas: aut itercedentes absq[ue] intercisione oculi: aut aggre-gantes ad principium: aut refecentes absq[ue] eo quod est i radiis faciunt sincopum. Vincentia autem ea ultimata victoria sunt faciunt sincopum. Abscindunt spissas & calor vite: aut extinguit pernam: ita ut abscindat spissas & calor vite: aut extinguit in mineralia: sunt causa mortis. Læc autem facientes bas erititudines: quædaz sunt causa corporeæ: quædaz extra corporis surgesentes. Et corporeæ quæ aut sunt in ipso corde: aut in membris vicinis etiavit in membris coicantibus ei, propter quæ coicatione: aut remota. Læc autem existens in corde ledentes ipsum: aut sunt malitia plonis sine mæ: aut cum mæ: & malitia quædaz plonis domini nas cordi facta debilitatem ipsi: debilitas autem facta fortis ut quæ adeo: ut sit agitativa virtus facit tremorem. Tremor autem qui generat sincopum. Ultimitas autem facta in sincopie est extincio[m] & mortis. Sunt malitia quædaz plenis frigide suspectio[n]es est quæcale ppter elongationes a re vite: & siccitas humidæ: quæ humida sit dominans in disponere corporis: & causa est h[ab]itudo sit causa profocationis: & mortis festine. Solido nem autem continuatatis: aut apationis fieri in corde virtus non patitur: immo sunt causa dissolutionis & mortis: & qui inest dolor in ipso fit causa sincopis & mortis.

Dixit Hal. q̄ malitia cōplexionis pure: aut cū materia
facit in vniuersaz corporis partē sensu; lesionis q̄ ē dolor
z quō non in corde. Frustrabīt ergo et supponeat altera-
tiones i corde nō coz curari: z nos qdē dixim⁹ q̄ iā radix
pposita est: z enī esse egritudinū cordis aut nō ſirmant̄:
qz nō sunt maliſe: z tūc ordo medicatiois icolumitat: aut
ſirmant̄ aduidentes ad mortē. Distinguemus aut in cau-
ſis lesionū cordis: q̄ sunt ab alijs mēbris: qm̄ lesio cadēſ i
pāniculis: z in mēbris q̄ ambiunt cor dū redūdat ad ipm̄
est cā egritudinū eius: pdictaz in ipo. Et lesio cadēſ in ce-
rebz iterdiū est cā ad illō ſicut in epileptia: maria: z melā
colia. licet. n. figant in cerebro: terminant tamē in corde:
z ſunt cā egritudinū eius. Et ex eis est fluxus ſanguis na-
rium: aut vndecciuqz z cōicat etiā cum corde cōmunitate
magis ppxia ſtomacuſ: z aſſert ei cauſas lesionū: z ppxie
cum corrumpit in eo cibis: z reſvenenosa: aut fuerit i eo

humor mordicatur aut male q̄litatis. aut vitreus viscosus: aut repletio agitativa: aut fames vehementes: aut dolor acutus et pugnacius: aut fuerit in officio eius bothoz: aut vlcus putridum.

Et dixit paulus q̄ egritudines q̄ sunt in stomaci oxificio: aut meri sunt ppinque cōuersione ad ferendum lesiōnem cordi: ita vt qdam putent tremorez factū in ore stomaci esse tremorē cordis: et qdam voluerūt debilitatez in ipso esse cardiacā. Et dispō epatis cū est alterata: vt generet fz plurimū sanguinē melancolicū impīnit. et est causa egritudinū cordis: et prauior dispōnib⁹ alijs: ita vt faciat dispōnē silē manie et melācolie. Adhuc aut̄ cause haruz egritudinū sunt euiones omnes excedētes terminū: et silū in acuta aq̄ hypocondrioz⁹ extractio: aut saniei in oper-
tione apostematis. Et ex eis est p̄focatio matricis: et pua-
tio menstruoz⁹: aut exuberantia eoz. Et ex eis est impregna-
tio et huiusmodi nocturnē ex vermbus: vt ēt appareat
dispō similis epilepsie. Et sunt ex vermbus b̄ites aculeos pungentes oxificiū stomaci punctōe vehemēti: donec faciat cadere in dolorē acutū causā ad sincopim: et aliquādo ad mortez: et sunt qñqz ex penetratib⁹ v̄sib⁹ ad vicinas cordis partes: et qñqz vñqz ad cor: et sunt cā mortis festine. A coitate aut̄ totius corporis supueniūt lesiones cordi: sic ppter feb̄ē: aut ppter vehementiaz raritatis corporis: aut ppter vehementiā sudoris et silia. Ex causis aut̄ extrācis accidit huiusmodi: sicut ex aere pestilētiali: aut ex odori-
bus fetidis: aut vencenosis: aut asumptōe rex venēosaz: aut ex mor̄i venenosoz aialiu: aut icurſione timoris: aut ex balneatōe vehemēti: aut labore et silibus.

Chic ppletur dicta: et ponis finis doctrine diuii Messie
licet iperfecte in de appropatis: et per seques toti operis
cuz auxilio nostri redemptoris.

CTabula capituloꝝ additionū petri apponi.

G ermno de vunctionibus.	car. iiz.
D e sincopi:	car. iii.
D e tumoribus mamillarum.	car. iiz.

C^Egreditur inibus membrorum nutritionis.

De dolore stomachi.	car.	iiz.
De medicinis maz a stō repellētibus ⁊ abstergetibus ac villos ei⁹ mundificantibus.	car.	ii4.
De emplis linimētis ⁊ vinctōis.	car.	ii4.
De indigestione stomachi.	car.	ii4.
De vomitu.	car.	ii5.
De singultu.	car.	ii6.
De singultus cura.	car.	ii6.
De siti.	car.	ii6.
De appetitu mortuo.	car.	ii6.
De appetitu canino.	car.	ii6.
De egritudinibus epatis.	car.	ii7.
De egritudinibus splenis.	car.	ii8.
De hydropisi.	car.	ii8.
De doloribus vētris.	car.	i19.
De fluxu ventris.	car.	izo.
Oratio ad memoriā impetrāndam.	car.	izo.